

ଭାଗବତ

bhAgabata - 5

ଭାଗବତ - ୫

Odia Spiritual Books #1005_5

Version:- 1.0_010108

Publisher:- www.odia.org

Price:- Priceless

Not for any business use

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ

ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧ

ପଞ୍ଚମ ସ୍କନ୍ଧ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ମୈତ୍ରେ ଉବାଚ

ପରମ-ପୁରୁଷ ଗୋବିନ୍ଦ	ଅରୁଣ-ଚରଣାରବିନ୍ଦ	୧
ତହୁଁ ଗଳଇ ମକରନ୍ଦେ	ତାହା ଯେ ପିବନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ	୨
ଶ୍ରୀକାୟୁକ୍ତରେ ଚିନ୍ତାକରି	ହେଲେ ତରନ୍ତି ଭବବୀରି	୩
ପରମଭକ୍ତି ସେ ଲଭଇ	କରୁଣା କରନ୍ତି ଗୋସାଇଁ	୪
ତାହାଙ୍କ ଚରଣେ ବନ୍ଦଇ	ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଗୀତ ଗାଇ	୫
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ	ଭାଷା ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭାଗବତ	୬
ଶୁକ ପରାକ୍ଷିତ ସମ୍ବାଦ	ଶୁଣିଲେ ତୁଚ୍ଚେ ଭବବନ୍ଧ	୭

ପରାକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଭୋ ମୁନି ରାଜା ପ୍ରିୟବ୍ରତ	ସେ ଆତ୍ମାରାମ ଭାଗବତ	୮
ଗୃହେ ରମିଲା ତାର ମନ	ପ୍ରାରବ୍ଧ-କର୍ମରେ ବନ୍ଧନ	୯
ନିଶ୍ଚୟେ ମୁକ୍ତସଙ୍ଗ ଯାର	ଏମନ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର	୧୦
କିମ୍ପା ଏ ଗୃହେ ମନ ରହେ	ଭୋ ମୁନି ଫେଡ଼ିବା ସନ୍ଦେହେ	୧୧
ନିଶ୍ଚୟେ ମହତଲୋକଙ୍କର	ଉତ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀକ କଥାସାର	୧୨
ନିବୃତ୍ତଚିତ୍ତ ସେ ହୁଅନ୍ତି	ସେ କିମ୍ପା ବ୍ୟର୍ଥ ଆଚରନ୍ତି	୧୩
ଏ ମୋତେ ସଂଶୟ ବହୁତ	ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଗୃହେ ମୋହଚିତ୍ତ	୧୪
ତା ମତି କୃଷ୍ଣ-ବିଷୟରେ	ହୋଇଲା କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ	୧୫
ଏମନ୍ତ ରାଜା ମୁଖୁଁ ଶୁଣି	ମୁନି କହନ୍ତି ପରିମାଣି	୧୬

ଶୁକ ଉବାଚ

ଯାହା ତୁ କରଲୁ ପ୍ରଶ୍ନ	ଧନ୍ୟ ରାଜନ ତୋ ବଂଚନ	୧୭
ଉତ୍ତମଶ୍ରେଣୀକ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ	ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦ	୧୮
ତହୁଁ ଅମାୟରସ ବହେ	ସେ ରସ ଯେବା ପ୍ରାଣୀ ପିଏ	୧୯
ଭକତ ସାଧୁ ସେହୁ ଜନ	ପରମହଂସ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ	୨୦

ତାହାର କୃଷକଥା ବିନେ		କେବେହେଁ ମନ ନୋହେ ଆନେ		୨୧
ଅନ୍ୟ ଯେ ଗୁଣକଥାମାନ		ଇଚ୍ଛା ନ କରନ୍ତି ସେ ଜନ		୨୨
ତେଣୁ ସେ ନୃପ ପ୍ରିୟବ୍ରତ		ଗୁଣରେ ହୋଇଲା ପୂଜିତ		୨୩
ମୁନି ପରମ-ଭାଗବତ		ନାରଦ ଲୋକରେ ବିଖ୍ୟାତ		୨୪
ତାହାଙ୍କ ଚରଣ ସେବାରେ		ସର୍ବକଳୁଷ ଗଲା ଦୂରେ		୨୫
ତକ୍ଷଣେ ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣ ହୋଇ		ବ୍ରହ୍ମଯଜ୍ଞରେ ଦୀକ୍ଷା ପାଇ		୨୬
ପିତାର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଶିରେ		ଅବନୀ ପାଳନ ବିଚାରେ		୨୭
ତେଣେ ନ ଇଚ୍ଛେ ନୃପବର		ଉତ୍ତମ ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣ ତାର		୨୮
ଅଖିଳଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ		ଅନାଦିନାଥ ନାରାୟଣ		୨୯
ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ଚିତ୍ତ ନିବେଶି ଅପ୍ରମୋଦେ		୩୦
ପ୍ରବୃତ୍ତ ସଂସାର ବେଭାର		ତହୁଁ ମନକୁ କରି ଦୂର		୩୧
ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣି ପରାଭବ		ଇଚ୍ଛଇ ନାହିଁ ରାଜ୍ୟ ଲାଭ		୩୨
ଏଥି ଉତ୍ତାରେ ଭଗବାନ		ଦେବଙ୍କ ଯେ ଆଦି କାରଣ		୩୩
ରାଜାର ଗୁଣମାନ ଘେନି		ଜନ କୁଣ୍ଡଳେ ଆତ୍ମଯୋନି		୩୪
ନିଗମ ନିଜ ଗୁଣେ ଥାଇ		ଭୁବନ୍ଧୁ ଅଇଲେ ଗୋସାଇଁ		୩୫
ଗଗନ ମଧ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେହ୍ନେ		ବିରାଜି ଶୋହେ ତାରାଗଣେ		୩୬
ନିର୍ମଳ ପୂଜା ଉପହାରେ		ପୂଜିଲେ ତାଙ୍କୁ ଦେବବରେ		୩୭
ପଥରେ ଯୁଥ ଯୁଥ ହୋଇ		ସିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବେ ଗୀତ ଗାଇ		୩୮
ଚାରଣ ମୁନିଙ୍କ ସହିତେ		ଗାୟନ କଲେ ଯେଝାମତେ		୩୯
ଗନ୍ଧର୍ବାଦି ଗିରି ତଳେ		ଶୋଭା କରାଇ ବିଜେ କଲେ		୪୦
ହଂସଯାନରେ ଆଗମନ		ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ଯାର ନାମ		୪୧
ସେଠାରେ ଥାଇଣ ନାରଦ		ବନ୍ଦିଲେ ପିତା ପଦ୍ମପାଦ		୪୨
ମନୁ ସହିତେ ନୃପବର		ଆନନ୍ଦେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର		୪୩
ପିତାମହଙ୍କୁ ସେ ନମିଲା		ଚରଣେ ଶିର ନିବେଶିଲା		୪୪
ପ୍ରିୟବ୍ରତର ପୂଜା ଘେନି		କୋମଳବାକ୍ୟେ ପଦ୍ମଯୋନି		୪୫
ସଦୟେ ଚାହିଁ ବେଦବର		ରାଜାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର		୪୬

ବ୍ରହ୍ମା ଉବାଚ

ହେ ପ୍ରିୟବ୍ରତ କହୁଁ ତୋତେ		କ୍ରୋଧ ନ କର ତୋର ଚିତ୍ତେ		୪୭
ଆୟେ ନାରଦ ଆଦି ଯେତେ		ଯା ଆଜ୍ଞା ବହୁ ଅନାୟତେ		୪୮
ତପସ୍ୟା ବିଦ୍ୟା ଯୋଗ କରି		ପଣ୍ଡିତପଣକୁ ଆଚରି		୪୯

ଧର୍ମେ ବା ଅର୍ଥେ କେହୁ ଏତି		ଇଶ୍ୱର ଇଚ୍ଛାକୁ ନ ପାରି		୫୦
ଜନ୍ମ ମରଣ କର୍ମେ ପାଇ		ଜୀବ ଶରୀରକୁ ବହଇ		୫୧
ଶୋକ-ମୋହକୁ ନିତ୍ୟେ ପାଇ		ସୁଖ ଦୁଃଖକୁ ସେ ଭୁଞ୍ଜଇ		୫୨
ଦଉଡ଼ି ନାସାରହେ ଦେଇ		ପଶୁକୁ ଯେସନେ ବୁହାଇ		୫୩
ଇଶ୍ୱର ବାକ୍ୟ ଗୁଣ ବଳେ		ଜୀବ ଭ୍ରମଇ ଏ ଶୟଳେ		୫୪
ଦ୍ୱିପଦ ଚତୁଷ୍ପଦ ଯେତେ		ସର୍ବେ ବନ୍ଧନ ସେହିମତେ		୫୫
ଦୁଃଖସୁଖ କର୍ମ ଗୁଣରେ		ଏମାନ ଘେନି ସଙ୍ଗତରେ		୫୬
ଇଶ୍ୱର ସୃଷ୍ଟିର କରତା		ସକଳେ ତାହାଙ୍କୁ ସେବନ୍ତା		୫୭
ସେହି ଇଶ୍ୱରବଶେ ଦେହୀ		ଅନ୍ଧର ପ୍ରାୟ ଭ୍ରମୁଥାଇ		୫୮
ଦେଖୁ ଦେଖୁଣ ଭ୍ରମୁ ଥାଇ		ଏକଥା ମୁହଁ ନ ଜାଣଇ		୫୯
ବିମୁକ୍ତ ହେଲେ ହେଁ ପୁରୁଷ		ପ୍ରାରବ୍ଧ ଭୁଞ୍ଜଇ ଅବଶ୍ୟ		୬୦
ନିଦ୍ରାକୁ ପାଇ ଯେହ୍ନେ ନରେ		ସ୍ୱପ୍ନ ଦେହରେ ଭୋଗ କରେ		୬୧
ପ୍ରମତ୍ତ-ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର		କେବେହେଁ ଭ୍ରମ ନୋହେ ଦୂର		୬୨
ଲୋଭାଦିମାନଙ୍କରେ ଯୁତ		ଯେଣୁ ହୁଅଇ ଅବିରତ		୬୩
ଯେ ବୁଧ ଜିଣେ ଇନ୍ଦ୍ରିମାନ		ତାହାର ଗୃହ କର୍ମମାନ		୬୪
ବନ୍ଧନ ନ କରେ ତାହାରେ		ନିର୍ଭୟେ ଭ୍ରମେ ସେ ଗୃହରେ		୬୫
ଲୋଭାଦି ଜିଣନ୍ତି ଯେ ଜନ		ଗୃହେ ନ ରମେ ତାର ମନ		୬୬
ଦୁର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ ଯେହ୍ନେ		ଜିଣି ପ୍ରଚଳ ଶତ୍ରୁଗଣେ		୬୭
ଗୃହ ମଧ୍ୟରେ ଦେଇ ମନ		ଲୋଭାଦି ନାଶିବ ତେସନ		୬୮
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଜିଣନ୍ତେ ସେ ନର		ଆନନ୍ଦେ ଭ୍ରମିବ ସଂସାର		୬୯
ତୁ ପଦ୍ମନାଭ-ପଦାଶ୍ରିତ		ସର୍ବସଙ୍ଗରୁ ହୋଇ ମୁକ୍ତ		୭୦
କରି ସଂସାର-ସୁଖ ଲାଭ		ଅନ୍ତେ ପରମଗତି ଲାଭ		୭୧

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ ତ୍ରିଭୁବନେ ପୁରି		ଭଗବାନଙ୍କ ଆଜ୍ଞାକାରୀ		୭୨
ବିନୟେ ବ୍ରହ୍ମା ଉପଦେଶେ		ସ୍ୱୀକାର କଲା ସେ ବିଶ୍ୱାସେ		୭୩
ନାରଦ ରାଜା ପ୍ରିୟବ୍ରତେ		ପୂଜିତ ହୋଇ ଯଥୋଚିତେ		୭୪
ନିଶ୍ଚଳଆତ୍ମା ନିଜସ୍ଥାନେ		ଗମିଲେ ଚତୁରଆନନେ		୭୫
ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ		ତଦନ୍ତେ ରାଜା ପ୍ରିୟବ୍ରତ		୭୬
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଜ୍ଞାନବାକ୍ୟ ଶୁଣି		ଆପଣେ ଅକିଞ୍ଚନ ମାନି		୭୭

ମନରେ ଭାଳନ୍ତି ରାଜନ		ପାଳିବି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନ	୭୮
ନାରଦ ବାକ୍ୟେ ମନ ଦେଇ		ମନୁ ଆତ୍ମଜେ ମହା ଦେଇ	୭୯
ବିଷମ-ବିଷୟାକୁ ତେଜି		ରହେ ସାହିକଭାବେ ମଜ୍ଜି	୮୦
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ପୃଥିବୀରେ		ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଲା କୁମରେ	୮୧
ଅଖିଳ-ଜଗତ-ବନ୍ଦନ		ନିବେଶି କୃଷ୍ଣପାଦେ ମନ	୮୨
ଆଦିପୁରୁଷ ପାଦେ ଧ୍ୟାୟି		ମନ ନିବେଶି ନିତ୍ୟେ ତହିଁ	୮୩
ପୃଥିବୀ ପରିପାଳନରେ		ଚିତ୍ତ ସେ ଦେଲା ନିରନ୍ତରେ	୮୪
ଯେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପ୍ରଜାପତି		ତାର ଦୁହିତା ବର୍ହିଷ୍ଣୁତୀ	୮୫
ସେ କନ୍ୟା ବରି ନରନାଥ		ବିଭା ହୋଇଲା ଯଥୋଚିତ	୮୬
ଦଶ ଆତ୍ମଜ ତାର ତହିଁ		ଜନ୍ମିଲେ ଗୁଣ-ତେଜ ବହି	୮୭
ଏକ ଦୁହିତା ରୂପବତୀ		ନାମ ଯାହାର ଉର୍ଜସ୍ୱତୀ	୮୮
ଆଗ୍ନୀଧ୍ର ଇଧୁକିହ୍ନ ଦୁଇ		ତୃତୀୟ ଯଜ୍ଞବାହୁ ହୋଇ	୮୯
ସବପନ ଘୃତପୁଷ୍ପ ଆର		ହିରଣ୍ୟରେତା ମହାବୀର	୯୦
କାଚିହୋତୁ ଯେ ମେଧାତିଥି		କବି ଏ ଦଶନାମ ଖ୍ୟାତି	୯୧
ଏ ଦଶନାମ ପୁତ୍ରଙ୍କର		ଏଥିର ମଧ୍ୟେ ତିନି ସାର	୯୨
ମହାବୀର କବି ସବନ		ଉର୍ଜ୍ଜ୍ୱରେତା ଏ ତନିଜଣ	୯୩
ପରମହଂସ ଦାକ୍ଷୀ ଧରି		ସକଳ ଚେଷ୍ଟା ପରିହରି	୯୪
ସର୍ବଜୀବରେ କୃପାମୟ		ଶ୍ରୀବାସୁଦେବେ କରି ଲୟ	୯୫
ଭୟେ ଆରତ-ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ଶରଣ-ରକ୍ଷଣ-ଶ୍ରୀଧର	୯୬
ସେ ପଦ୍ମପାଦ ଆଶ୍ରୟରୁ		ନିରତେ ନାମ କାର୍ତ୍ତନରୁ	୯୭
ପରମଭକ୍ତି ପ୍ରଭାବରେ		ଦୟା ବହିଲେ ପ୍ରାଣୀଠାରେ	୯୮
ଭାବେ ନିର୍ମଳଚିତ୍ତ ହୋଇ		ହରି ସର୍ବଭୂତେ ଦେଖାଇ	୯୯
ସେ ମହାପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣେ		ନିତ୍ୟେ ଭଜିଲେ ଦାସପଣେ	୧୦୦
ପ୍ରିୟକୃତଙ୍କ ଅନ୍ୟନାରୀ		ଥିଲା ସେ ଅତୀବ ସୁନ୍ଦରୀ	୧୦୧
ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ଗର୍ଭେ ତାର		ହୋଇଲେ ତିନି ଯେ କୁମର	୧୦୨
ଉତ୍ତମ ତାମସ ରୈବତ		ମନୁରେ ହୋଇଲେ ବିଖ୍ୟାତ	୧୦୩
ଏମନ୍ତ ପୁତ୍ରମାନ ଘେନି		ସେ ରାଜା ଚିରକାଳ ପୁଣି	୧୦୪
ସୁବାହୁ ବଳବୀର୍ଯ୍ୟ ଧରି		ପୃଥିବୀ ନିଷ୍ପଣ୍ଡକ କରି	୧୦୫
ସେ ରାଜା ପୁରୁଷାର୍ଥ କରି		ଧରମପଥକୁ ଆଚରି	୧୦୬

ସେ ରାଜା ପତ୍ନୀ ବିଷୟରେ		ପ୍ରତି ଦିବସ ସ୍ନେହଭରେ	୧୦୭
ସେ ପତ୍ନୀ ନବ-ଯଉବନେ		ମନ୍ଦହାସ ଅବଲୋକନେ	୧୦୮
ବିହାର ତାର ସଙ୍ଗେ କରି		ତା ବଶ ନେହି ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୧୦୯
ବିବିଧ-କ୍ରୀଡା ନାନାରଙ୍ଗେ		ଦିନ ହରଇ ତାର ସଙ୍ଗେ	୧୧୦
ଏମନ୍ତେ ରାଜା ପ୍ରିୟକୃତ		ରାଜ୍ୟ ପାଳନେ ହେଲା ରତ	୧୧୧
ପ୍ରଜାକୁ ପାଳନ୍ତି ହରଷେ		ଏକାଦଶ-ଅର୍ଦ୍ଧ-ବର୍ଷେ	୧୧୨
ତାହାଙ୍କ ବେନିଭୁଜ ତେଜେ		ବିପକ୍ଷପକ୍ଷ ତାଙ୍କୁ ଭଜେ	୧୧୩
ଏମନ୍ତ ନିର୍ଭୟ-ମନରେ		ଆନନ୍ଦେ ସଂସାରେ ବିହରେ	୧୧୪
ମେରୁକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେବେ ଯାଏ		ତେଜରେ ପ୍ରକାଶ ସେ ହୋଏ	୧୧୫
ତେଜେ ସୂର୍ଯ୍ୟତେଜ ଗଞ୍ଜଇ		ତପସ୍ୟାବଳେ ବିରାଜଇ	୧୧୬
ଆରୋହି ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ-ରଥେ		ପ୍ରକାଶ କରାଇବା ଅର୍ଥେ	୧୧୭
ରଜନୀ ଦିବସେ ଭ୍ରମଇଁ		ଦ୍ୱିତୀୟସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାୟ ହୋଇ	୧୧୮
ତପସ୍ୟାବଳୁ ପ୍ରିୟକୃତ		ସାଧିକା ଅବ୍ୟକ୍ତ ଏ କୃତ	୧୧୯
ଏମନ୍ତ ଜାଣି ବେଦପତି		ଆସି ମିଳିଲେ ତାର କତି	୧୨୦
ସମ୍ବେହେ କହେ ବେଦବର		ଏ ନୋହେ ତୁମ୍ଭ ଅଧିକାର	୧୨୧
ସେ ରାଜା ରଥର ଚକ୍ରର		ହୋଇଲା ଯେତେକ ବିସ୍ତାର	୧୨୨
ତେଣୁ ସପତସିନ୍ଧୁ ହେଲା		ପୃଥିବୀ ସାତଭାଗ କଲା	୧୨୩
ଶାକ ଶାଳୁକୀ ଜମ୍ବୁ ପୁଷ୍ପ		କୁଶ ପୁଷ୍କର ଆଉ କ୍ରୌଞ୍ଚି	୧୨୪
ଏପରି ସସ୍ତ୍ରଦ୍ୱୀପ ହେଲା		ସେ ରାଜା ଆନନ୍ଦେ ବୁଡିଲା	୧୨୫
ଆନନ୍ଦମନେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ		ଏହା ସେ କର୍ମରେ ବିଚାରି	୧୨୬
ଏମନ୍ତେ ରାଜା ପ୍ରିୟକୃତ		ସଂସାରକାର୍ଯ୍ୟେ ହେଲ କୃତ	୧୨୭
ପୁତ୍ରକୁ ଅଧିପତି କଲେ		ରାଜ୍ୟ ବିଭାଗ କରିଦେଲେ	୧୨୮
ଦୁହିତା ଉର୍ଜ୍ଜ୍ୱତୀ ନାମ		ତାହାକୁ ଶୁକ୍ରେ କଲା ଦାନ	୧୨୯
ତାହାର କନ୍ୟା ଅନୁପମା		ହୋଇଲା ଦେବଯାନୀ ନାମ	୧୩୦
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ରାଜା ଚିତ୍ତେ		ବୈରାଗ୍ୟ ଉପୁଜେ ନିରତେ	୧୩୧
ମନେ ବିଚାରି ନୃପନାଥ		ସୁନିନ୍ଦା କଳାକ ବହୁତ	୧୩୨
ସ୍ତ୍ରୀସଙ୍ଗେ ଆସକ୍ତ ହୋଇଲି		ବଡ଼ ଅସାଧୁପଣ କଲି	୧୩୩
ଏଣୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ବଣ ହୋଇ		ଅବିଦ୍ୟା-ବିଷୟରେ ଥାଇ	୧୩୪
ଏଣୁ ଏ ଧିକ ମୋ ଜୀବନ		ବିସ୍ମୟେ ଭାଳନ୍ତେ ରାଜନ	୧୩୫

ଇଷ୍ଟ ଦେବତା-ପ୍ରସାଦରେ		ବୈରାଗ୍ୟ ଜାତ ତା ମନରେ		୧୩୬
ବିଷୟ-ଚେଷ୍ଟା ପାଶୋରିଲା		ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନ ନିରୋଧିଲା		୧୩୭
ରାଜସମ୍ପଦ ନ ଇଚ୍ଛିଲା		ପୁତ୍ରକୁ ଭାଗ କରି ଦେଲା		୧୩୮
ସ୍ୱପନୀ ତେଜି ମୃତପ୍ରାୟେ		ମୁକ୍ତି ଇଚ୍ଛିଲା ନୃପରାୟେ		୧୩୯
ମହାନୁଭାବ ଭଗବାନ		ନାରଦ ବ୍ରହ୍ମାର ନୟନ		୧୪୦
ତାହାଙ୍କ ପଥ ଆଶ୍ରେ କଲା		ନିଶ୍ଚୟେ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇଲା		୧୪୧
ଯେଉଁ ରାଜାର ଏତେ କୃତ୍ୟ		ଗାୟନ କରନ୍ତି ଜଗତ		୧୪୨
ପ୍ରିୟବ୍ରତର କଲାକର୍ମ		ଏହା କେ କରିବାକୁ କ୍ଷମ		୧୪୩
ତାହାର ରଥଚକ୍ର-ମାର୍ଗେ		ସପ୍ତସମୁଦ୍ର ପୃଥ୍ୱୀଭାଗେ		୧୪୪
ଭାଗ-ବିଭାଗ ମହା କରି		ଦ୍ୱୀପ-ଉପଦ୍ୱୀପ ବିଷ୍ଠାରି		୧୪୫
ଯେବା କଲା ମନୁକୁମ୍ଭର		ପୃଥିବୀ-ସ୍ୱର୍ଗେ ଅଗୋଚର		୧୪୬
ସେ ପ୍ରିୟବ୍ରତର ମହିମା		ତ୍ରେଲୋକ୍ୟେ ନାହିଁନା ଉପମା		୧୪୭
ପ୍ରିୟ ଅଖିଳ ଜନଙ୍କର		ମହାମହିମା ଅଗୋଚର		୧୪୮
ପ୍ରିୟବ୍ରତ ରାଜା ଚରିତ		କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		୧୪୯

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହୁପରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା

ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ବିଜୟେ

ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ ||

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ରାଜନ ଏ ଅନ୍ତରେ		ପିତାର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଶିରେ		୧
ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପରେ ପ୍ରଜାଜନ		ଆଗ୍ନୀଧ୍ରୁ କରଇ ପାଳନ		୨
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା		ଆଗ୍ନୀଧ୍ରୁ ମନେ ବିଚାରିଲା		୩
ସତ୍ୟୋଷ୍ଠ ପିତୃଲୋକଙ୍କର		କେମନ୍ତେ ହୋଇବ ମୋହାର		୪
ଏମନ୍ତ ମନେ ବିଚାରିଲା		ମନ୍ଦରଗିରିରେ ମିଳିଲା		୫
ସୁରବନିତା କ୍ରୀତାସ୍ତ୍ରୀନେ		ପଶିଲା ଗହନ କାନନେ		୬
ସଂସାରକରତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାୟି		ବସିଲା ସ୍ଥିରମନ ହୋଇ		୭
ତାହା ଜାଣିଲେ ଭଗବାନ		ଯେ ବ୍ରହ୍ମା ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ		୮

ସଭାରେ କରଇ ଗାୟନ		ଯାହାର ପୂର୍ବଚିତ୍ତ ନାମ		୯
ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ ଅପସରୀ		ତାକୁ ପେଷିଲେ ବେଗ କରି		୧୦
ଆଗ୍ନୀଧ୍ରୁ ତପୋବନ ଲାଗେ		ମିଳିଲା ଅପସରୀ ବେଗେ		୧୧
ଅତିମଞ୍ଜୁଳ ମନୋହର		ବିବିଧ-ବିଚପୀ-ଅପାର		୧୨
ଘନ-ନିବିଡ-ଲତାମାନ		ଅଛନ୍ତି ନାନା-ପକ୍ଷୀଗଣ		୧୩
କର୍ଣ୍ଣଭରାମ-ଧ୍ୱନିମାନ		କରନ୍ତି ହରଷିତ ମନ		୧୪
ସ୍ୱଚ୍ଛ ନିର୍ମଳ ସ୍ୱାଦୁ ବାରି		ବିବିଧ-ଜଳାଶୟେ ପୂରି		୧୫
କୁକୁଟ-କାରଣ୍ଡବ-ହଂସ		କରନ୍ତି ରୁଚିର-ବିଳାସ		୧୬
କାନନେ ନାନା ପୁଷ୍ପସାର		ପଦ୍ମ-ପୁରିତ-ସରୋବର		୧୭
ମନ୍ଦପବନ ବହେ ନିତ୍ୟେ		ତା ଦେଖି କନ୍ୟା ତୋଷିବିଭେ		୧୮
କରଇ ଲଳିତେ ଗାୟନ		ବିନ୍ୟାସେ ପାଦଗତିମାନ		୧୯
ଚରଣେ ନୁପୁର ତାହାର		ଧ୍ୱନି କରଇ ମନୋହର		୨୦
ଅତି ମଞ୍ଜୁଳ-ତାନ ଶୁଣି		ନୃପ କୁମ୍ଭର-ଶିରୋମଣି		୨୧
ସମାଧିଯୋଗରୁ ତାହାର		ନୟନକମଳଯୁଗଳ		୨୨
ଛଷିତେ ବିକଶିତ କଲା		ମନ୍ଦ-ମଧୁରେ ସେ ଚାହିଁଲା		୨୩
ନିକଟେ ତାର ମୁଖ ଦେଖି		ପିଛାଡି ନ ପାରଇ ଆଖି		୨୪
ଭ୍ରମର-ମତି ସେ ଯେସନ		ପୁଷ୍ପ ଲୋଭଇ ବନେବନ		୨୫
ଦେବମାନବ ଆଦି ଯେତେ		ଉଲ୍ଲାସ ହୁଅନ୍ତି ଜଗତେ		୨୬
ବିହାର-ଅବଲୋକନରେ		ସୁସ୍ୱର-ବଚନ-ମଧୁରେ		୨୭
ପ୍ରାଣୀର ମନକୁ ସେ ନେଇ		ଅନଙ୍ଗେ ଅସ୍ଥିର କରଇ		୨୮
ସେ ଯେତେବେଳେ ବାକ୍ୟ କହି		ବଦନୁ ସୁଗନ୍ଧ ବାସଇ		୨୯
ତେଣେ ଲୁରୁଧ-ଭୃଙ୍ଗଗଣେ		ଭ୍ରମନ୍ତି ତାର ସନ୍ନିଧାନେ		୩୦
ତେଣୁ ନ ପାରେ ବେଗେ ଯାଇ		ପବନେ ବସନ ଚଳଇ		୩୧
ତା ଦେଖି ନୃପତିନୟନ		ହୋଇଲା ଅନଙ୍ଗେ ଅଧୀନ		୩୨
ଜଡ ପରାୟେ ସେ ହୋଇଲା		କାହୁଁ ତୁ ଅଇଲୁ ବୋଇଲା		୩୩
ବନଦେବତା ମାୟାକରି		ବନେ କି ଖୋଲୁ ବନ ହେରି		୩୪
କାମର ଅସ୍ତମାନ ଯୋଖି		କି ଅର୍ଥେ ବୁଲୁ ତୁ ମୃଗାକ୍ଷି		୩୫
ମୃଗାକ୍ଷି କହ ତୁ ବଚନ		ମୃଗକୁ ଲୋଭୁ କି କାରଣ		୩୬
ତୋ ବେନି କମଳଲୋଚନ		ନିଶ୍ଚୟ ଅନଙ୍ଗର ବାଣ		୩୭

ଇତିଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଆଗ୍ନୀଧ୍ରବର୍ଣ୍ଣନଂ ନାମ
ଦ୍ଵିତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଆଗ୍ନୀଧ୍ରସୁତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ		ନାଭିଙ୍କ ପୁତ୍ର ନୋହିବାରେ	॥ ୧
ବାଞ୍ଛା କରି ପୁତ୍ରକାମରେ		ତା ପତ୍ନୀ ମେରୁଦେବୀଠାରେ	॥ ୨
ଭଗବାନ - ଯଜ୍ଞପୁରୁଷେ		ସେ ରାଜା ଭଜିଲା ବିଶ୍ଵାସେ	॥ ୩
ନାଭି ଯେ ଶୁଦ୍ଧଭାବ ଧରି		ମନ୍ତ୍ରେ ଆହୁତି ହବି-ବଳି	॥ ୪
ତାହାର ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାବୁ କରି		ଯଜ୍ଞେ ପ୍ରସନ୍ନ ନରହରି	॥ ୫
ଭଗବାନ-ଭକ୍ତବତ୍ସଳ		ସେ ସର୍ବଆତ୍ମାର କୁଶଳ	॥ ୬
ରାଜାର ସନ୍ତୋଷ ନିମନ୍ତେ		ସ୍ଵଚ୍ଛନ୍ଦେ ଅତି ହୃଷ୍ଟିରେ	॥ ୭
ମନ-ନୟନାନନ୍ଦ-ବେଶ		ଅଗ୍ନିରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରକାଶ	॥ ୮
ଭୁଜସ୍ତଗଳ ବେନିକରି		ପୀତବସନ ଛନ୍ଦି ଧରି	॥ ୯
ଶିଖି-କମଳ ବାମେ ଧରି		ଦକ୍ଷିଣକରେ ଗଦା ଅରୀ	॥ ୧୦
ତେଜେ ବିରାଜମାନ ହୋଇ		କୌଷ୍ଠଭମଣି କଣ୍ଠେ ଶୋହି	॥ ୧୧
ଅମୂଲ୍ୟରତ୍ନ-ମୁକ୍ତହାର		ବିରାଜମାନ ହୃଦୟର	॥ ୧୨
ବିବିଧମଣିମାନଙ୍କରେ		ନିର୍ମିତ ମୁକଟ ଶିରରେ	॥ ୧୩
କୁଣ୍ଡଳ-କଙ୍କଣ-ସୁନ୍ଦର		କରୁମେଖଳା ରତ୍ନସାର	॥ ୧୪
ହାର କେୟୁର ଯେ ନୁପୁର		ଏ ଆଦି ଭୃଷଣ ଶରୀର	॥ ୧୫
ସେ ଯଜ୍ଞ ବରଣକର୍ତ୍ତାର		ଉତ୍ସୁକ ହୃଦୟେ ଅପାର	॥ ୧୬
ନିର୍ଦ୍ଦିନ-ଗୃହପତି ଧନେ		ପ୍ରାପତ କୋଟିନିଧି ଯେହ୍ନେ	॥ ୧୭
ତେମନ୍ତ ହୋଇ ଦ୍ଵିଜଗଣ		ଯଜ୍ଞରେ ଥିଲେ ଯେତେ ଜନ	॥ ୧୮
ପରମ-ହରଷକୁ ପାଇ		ନମିଲେ ଶିରେ କର ଦେଇ	॥ ୧୯
ଭୋନାଥ ପରମକାରଣ		ତୁମ୍ଭର ଆମ୍ଭେ ଭୃତ୍ୟଗଣ	॥ ୨୦
ସର୍ବପୂରିତ ତୁ ଠାକୁର		ସେବା ତୁ ଘେନ ହେ ଆତ୍ମର	॥ ୨୧

ତୋହର ଚରଣାବିନ୍ଦେ		ନମିଲୁ ପରମ ଆନନ୍ଦେ	॥ ୨୨
ତୋର ଭିଆଣ ଏ ଜଗତ		ପ୍ରକୃତି-ପୁରୁଷ ବିଦିତ	॥ ୨୩
ତ୍ରିଗୁଣେ ଜୀବ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ		ତୋର ମାୟାରେ ଭ୍ରମୁଥାଇ	॥ ୨୪
ଯେତେ ସୃଷ୍ଟିର କର୍ତ୍ତାମାନ		ସେ ସର୍ବେ ତୋହର ଅଧୀନ	॥ ୨୫
ଭୋନାଥ ତୋହର ମହିମା		ସଂଖ୍ୟାରେ କେ କରିବ ସୀମା	॥ ୨୬
ତୋର ଆକୃତି-ରୂପ -ନାମ		ଧ୍ୟାନେ କରନ୍ତି ନିରୂପଣ	॥ ୨୭
ସାକ୍ଷାତେ ନୁହଁଇ ଗୋଚର		ଭୋ ପ୍ରଭୁ ରୂପଗୁଣ ତୋର	॥ ୨୮
ତୋହର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ		ସକଳ-ପାପ-ବିଧ୍ଵଂସନ	॥ ୨୯
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମଣ୍ଡ-ଠାକୁର		ତୁ ନାଥ କରୁଣାସାଗର	॥ ୩୦
ତୋହର ଯେତେ ଭକ୍ତଜନେ		ଆନନ୍ଦେ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନେ	॥ ୩୧
ସଲିଳ-ଦୂର୍ବା-ତୁଳସୀରେ		ପୂଜନ୍ତି ତୋହର ପୟରେ	॥ ୩୨
ତେଣୁ ତୁ ପରମପୁରୁଷ		ପ୍ରସନ୍ନ ହେଉ ହୃଷୀକେଶ	॥ ୩୩
ଏ ଯଜ୍ଞ ହୋଇଲା ସଫଳ		ଯେଣୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଆଦିମୂଳ	॥ ୩୪
ସୁଫଳ କି ଅବା ଅପରେ		ହୋଇବ ଏଥୁ ଅଧିକରେ	॥ ୩୫
ବାଳକରୁଛି ସେ ଯେସନେ		ତେମନ୍ତ ପ୍ରାୟ ଆତ୍ମେମାନେ	॥ ୩୬
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ପରମ-ପୁରୁଷେ		ଯଜ୍ଞ ଯେ କରୁ ତୋ ବିଶ୍ଵାସେ	॥ ୩୭
ପରମ-ଦୟାର ସାଗର		ରାଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଭୁ କୃପା କର	॥ ୩୮
ଏମନ୍ତ ସ୍ଵତି ଶ୍ରବଣରେ		ଜଗତ ପ୍ରଭୁ ସେ ଅଗ୍ନିରେ	॥ ୩୯
ରାଜାର ଚକ୍ଷୁର ଗୋଚର		ହୋଇଲେ ଅତି ମନୋହର	॥ ୪୦
ଯେ ଅବଶେଷ ପାପ ଥିଲା		ତକ୍ଷଣେ ସର୍ବ ଦୂର ଗଲା	॥ ୪୧
ପୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଦ୍ଵିଜଗଣ		ଭୋନାଥ ସାବଧାନେ ଶୁଣ	॥ ୪୨
ଜ୍ଞାନ ଅନଳେ ପାପ ଦହି		ତୋ ପାଦପଦ୍ମଯୁଗ ଧ୍ୟାୟି	॥ ୪୩
ଯେ ଆତ୍ମାରାମ-ମୁନିଗଣ		ସେବନ୍ତି ତୋହର ଚରଣ	॥ ୪୪
ଏ ତୋର ଗୁଣକର୍ମମାନ		କରନ୍ତି ଅବିରତେ ଧ୍ୟାନ	॥ ୪୫
ତୁ ନାଥ ଅଖିଳଠାକୁର		ପରମମଙ୍ଗଳର ଘର	॥ ୪୬
ଆମ୍ଭେ ସ୍ଵଭାବେ ହାନଜନ		କରିବୁଁ ତୋହର ସ୍ମରଣ	॥ ୪୭
ସକଳ-କଲ୍ପ-ନାଶନ		ନିର୍ମଳ ତୋଗୁଣ ଗାୟନ	॥ ୪୮
ଆତ୍ମର ମରଣଦଶାରେ		ତୋ ନାମ ଥିବ ବଚନରେ	॥ ୪୯

ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରଭୁ କର		ଅଖିଳବହୁଃସଠାକୁର	୫୦
ଏବେ ତୁ ଶୁଣ ଭାବଗ୍ରାହୀ		ଏ ରାଜା ପୁତ୍ରକାମୀ ହୋଇ	୫୧
ତୋର ପ୍ରସାଦୁ ଏ କୁମର		ମାଗଇ ସଦୃଶରେ ତୋର	୫୨
ସ୍ୱର୍ଗ ଭୋଗ ଯେ ମୋକ୍ଷପଦ		ସକଳ ଦେଉ ତୁ ଗୋବିନ୍ଦ	୫୩
ଏ ପୁତ୍ର ମାଗଇ ଯେମନ୍ତେ		ତୁଷ୍ଟ ମାଗିବା ଧନବନ୍ତେ	୫୪
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ସେ ରାଜନ		ନିଶ୍ଚଳ ଚିତ୍ତେ କରି ଧ୍ୟାନ	୫୫
ଈଶ୍ୱର-ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଚାହିଁ		ଗଦଗଦେ ବଚନ ବୋଲଇ	୫୬
ଭୋ ନାଥ ପରମମଙ୍ଗଳ		ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ଆଦିମୂଳ	୫୭
ଏ ତୋର ଚରଣାରବିନ୍ଦ		ଆଶ୍ରୟ ନ କରି ଗୋବିନ୍ଦ	୫୮
ଏ ଭବସାଗରେ ଯେ ଜନ		ମାୟାର ହୁଅନ୍ତି ଅଧୀନ	୫୯
ସେ ମୁକ୍ତପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର		ଭୋ ନାଥ ଏମନ୍ତ ବେଭାର	୬୦
ତୋର ଚରଣେ ନ ଭଜନ୍ତି		ଅଜ୍ଞାନେ ସଂସାରେ ପଡନ୍ତି	୬୧
ସକଳକର୍ତ୍ତା ତୁ ଈଶ୍ୱର		ତୋର ଭିଆଣ ଏ ସଂସାର	୬୨
ଏମନ୍ତେ ନାଭି-ସ୍ତୁତି ଶୁଣି		ଦେବୀଦେବଶିରୋମଣି	୬୩
ଅଖିଳ-ବୃନ୍ଦାରକଗଣ		ସେବନ୍ତି ଯାହାର ଚରଣ	୬୪
ସଦୟ ଚିତ୍ତେ ଭଗବାନ		କହନ୍ତି କୋମଳ ବଚନ	୬୫

ଭଗବାନ ଉବାଚ

ହେ ସର୍ବ ମୁନିଜନ ଯେତେ		ସ୍ତୁତିରେ ବଶ କଲ ମୋତେ	୬୬
ମୋର ସଦୃଶ ଏହା ସୁତ		ମାଗିଲ ଏ ବଡ଼ ଅଦଭୁତ	୬୭
ମୋହର ରୂପତ ଅପାର		କି ରୂପେ ହୋଇବି କୁମର	୬୮
ତପସ୍ୟା-ବ୍ରହ୍ମବାକ୍ୟମାନ		ବିଅର୍ଥ ହୋଇବ କେସନ	୬୯
ବ୍ରହ୍ମାର କୁଳ ଏ ହୁଅଇ		ମୋହର ପାଳିବା ଯୋଗାଇ	୭୦
ଏବେ ମୁଁ ପୁତ୍ରରୂପ ହୋଇ		ଅଂଶରେ ଅବତରିବଇଁ	୭୧
ରାଜା ସହିତେ ମୁନିଗଣ		ଶୁଣିଲେ ଏମନ୍ତ ବଚନ	୭୨
ଏତେକ କହି ନାରାୟଣ		ଅଗ୍ନିରେ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦାନ	୭୩
ଏମନ୍ତେ ମୁନି ଯଜ୍ଞ କରି		ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇଲେ ହରି	୭୪
ରାଜାର ପ୍ରିୟଭାବ ବହି		ସେ ପ୍ରଭୁ ମେରୁଦେବୀ ତହିଁ	୭୫
ସଂସାରେ ଧର୍ମ ବିସ୍ତାରିଣ		ଅବତରିଲେ ନାରାୟଣ	୭୬

ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ | ରାଜା-ଯଜ୍ଞସ୍ତୁତି-ଚରିତ || ୭୭

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ନାଭିଚରିତେ ଋଷଭାବତାରୋ ନାମ
ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏଥୁଅନ୍ତରେ ଶୁଣ ରାୟେ		ନାଭିରେ ହୋଇଲା ତନୟେ	୧
ଯେତେ ଲକ୍ଷଣ କୃଷ୍ଣଠାରେ		ସକଳ ଅଛି ସେ କୁମରେ	୨
ଶାନ୍ତି-ବୈରାଗ୍ୟ ଗୁଣ ଯେତେ		ଏଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ଏ ସମସ୍ତେ	୩
ଅତି ସୋହାଗେ ବହୁଧନେ		ପାଳିତ ହୋଇ ପ୍ରତିଦିନେ	୪
ଶୁକଳପକ୍ଷେ ବହୁ ଯେହ୍ନେ		ବଡ଼ଇ ପୁତ୍ର ଦିନୁଦିନେ	୫
ଅମାତ୍ୟଆଦି ପ୍ରଜା ଯେତେ		ଦେବତା-ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହିତେ	୬
ଅବନୀତଲେ ଯେତେ ଜନ		ସାନନ୍ଦ ହେଲା ତାଙ୍କ ମନ	୭
ତାହାର ବାଳରୂପ-ଗୁଣ		ଅତି ଅଦଭୁତ ଯେ ଲକ୍ଷଣ	୮
ଦେଖି ତାହାର ଚିହ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ		ପିତା ଋଷଭ ଦେଲେ ନାମ	୯
ଯେବେ ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗତରେ		ବିବାଦ କଲେ ପୁରନ୍ଦରେ	୧୦
ସେ ଭଗବାନ ଯୋଗେଶ୍ୱର		ଋଷଭ ନାମଟି ଯାହାର	୧୧
ଆପଣା ଯୋଗମାୟା ବଳେ		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ନିଗ୍ରହ ଯେ କଲେ	୧୨
ନାଭି ସେ କର୍ମମାନ ଦେଖି		ଲୋତକେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲା ଆଖି	୧୩
ଆନନ୍ଦେ ଗଦଗଦ ହୋଇ		ହେ ପୁତ୍ର ହେ ତାତ ବୋଲଇ	୧୪
ସେ ଭଗବାନ ଯୋଗେଶ୍ୱର		ପୁରାଣ-ପୁରୁଷ-ଠାକୁର	୧୫
ମାୟାରେ ଅଂଶରୂପ ହୋଇ		ଲାଳାରେ ଶରୀର ବହଇ	୧୬
ତାହାଙ୍କୁ ପୁତ୍ରଭାବେ କରି		ବଦନେ ବଚନ ଉଚ୍ଚାରି	୧୭
ସ୍ନେହଭାବରେ ସେ ଭଜିଲା		ପରମବ୍ରହ୍ମକୁ ପାଇଲା	୧୮
ଏଥୁଅନ୍ତରେ ନୃପମଣି		ପୁତ୍ରର ବୁଦ୍ଧି-ବଳ ଜାଣି	୧୯

ଆତ୍ମା-ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ରାଜ | ରାଜଦ୍ରବଣ ପୁତ୍ରେ ଦେଇ || ୨୦
 ଯେ ମେରୁଦେବୀ ପତ୍ନୀ ତାର | ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ନୃପବର || ୨୧
 ବଦରିକାଶ୍ରମେ ରହିଲା | ପରମତପ ଆଚରିଲା || ୨୨
 ସମାଧିଯୋଗରେ ରାଜନ | ଚିନ୍ତଇ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ || ୨୩
 କେତେହେଁ ଦିନ ତପ କଲା | ଅନ୍ତେ ସେ ମୁକତି ଲଭିଲା || ୨୪
 ଯା ଯଶ ଏ ବେନିଶ୍ଳୋକରେ | ଗାୟନ କରନ୍ତି ସଂସାରେ || ୨୫
 ଏମନ୍ତ ସଂସାରେ କେ ହେବ | ନାଭିର କର୍ମକୁ କରିବ || ୨୬
 ଯାହାର ଶୁଦ୍ଧଭାବୁ କରି | ପୁତ୍ର ହୋଇଲେ ନରହରି || ୨୭
 ସେ ରାଜା ବିପ୍ରଭକ୍ତ ହୋଇ | ଯଜ୍ଞେ ପୂଜିଲେ ଭାବଗ୍ରାହୀ || ୨୮
 ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର | ଦେଖିଲେ ନୟନ-ଗାତର || ୨୯
 ଏଥୁଅନ୍ତରେ ନୃପ ଶୁଣ | ସେ ଯେ ରକ୍ଷଭଗବାନ || ୩୦
 ଗୁରୁକୁଳରେ ବାସ କଲେ | ଲୋକରେ ଧର୍ମ ଦେଖାଇଲେ || ୩୧
 ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି | ଗୁରୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଧରି || ୩୨
 ଗୃହସ୍ଥଧର୍ମ ଆଚରଣ | କରନ୍ତେ ସଂସାର-ପାଳନ || ୩୩
 ଗୁରୁ ସତୋଷେ ଦେଲେ ବର | ହୋଇବ ଶତେକ କୁମର || ୩୪
 ଏମନ୍ତେ ଗଲା କେତେଦିନ | ରକ୍ଷଭ ସେ ମହାରାଜନ || ୩୫
 ବେଦଭକତ ଧର୍ମତେ | ବିଭା ହୋଇଲେ ଯଥୋଚିତେ || ୩୬
 ପୂର୍ବେ ଇନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ଦତ୍ତ | ଯେ କନ୍ୟା ଜୟନ୍ତୀ ବିଦିତ || ୩୭
 ତହିଁ ବିବିଧ ଭୋଗକରି | ଆନନ୍ଦେ ସୁକ୍ଷମେ ବିହରି || ୩୮
 ଯଥାକାଳରେ ତାହାଙ୍କର | ହୋଇଲେ ଶତେକ କୁମର || ୩୯
 ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମହାବୀର | ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ଭରତ କୁମର || ୪୦
 ଏ ଭୂମି ଯାହାର ନାମରେ | ଭାରତ ବୋଲାଇ ସଂସାରେ || ୪୧
 ଏ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭରତ ଅନ୍ତରେ | ହୋଇଲେ ରକ୍ଷଭ କୁମରେ || ୪୨
 ଯେ ଇଳାବର୍ତ୍ତ କୁଶାବର୍ତ୍ତ | ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତକ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାବର୍ତ୍ତ || ୪୩
 ମଳୟ କେତୁ ଯେ ନୟନ | ବିଦର୍ଭ ଆର ଭଦ୍ରସେନ || ୪୪
 କାକଟ ଆଦି ନବପୁତ୍ର | ପଛେ କହିବା ତା ଚରିତ || ୪୫
 ଏହାଙ୍କ ଯେ ନବ ଅନୁଜ | ଶୁଣ କହିବା ମହାରାଜ || ୪୬
 ସେ କବି ହରି ଅନ୍ତରାକ୍ଷ | ଏ ତିନି ଦାନଧ୍ୟାନେ ଦକ୍ଷ || ୪୭
 ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ଯେ ପିପ୍ପଳାୟନ | କ୍ଷତ୍ରରେ ଆବିର୍ଭୂତ ନାମ || ୪୮

ଦୁର୍ମଳ ଚମସ ଏ ଦୁଇ | କରଭାଜନ ନବଭାଇ || ୪୯
 ଏ ନବ ଶ୍ରେଷ୍ଠଭାଗବତ | ପବିତ୍ର କଲେ ଏ ଜଗତ || ୫୦
 ପରେ ବସୁଦେବ ନାରଦ | ବେନିଜନଙ୍କ ଯେ ସମାଦ || ୫୧
 ସେଠାରେ ବର୍ଣ୍ଣକୁ ସମସ୍ତ | ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ || ୫୨
 ଏକାଶୀପୁତ୍ରଙ୍କ ଚରିତ | ଶୁଣ କହିବା ଏକଚିତ୍ତ || ୫୩
 ଶ୍ରୋତ୍ରିୟ ସୁଶୀଳ ମହାନ୍ତ | ପିତା ଆଜ୍ଞାରେ ଅନୁଗତ || ୫୪
 ଯଜ୍ଞାଦି କର୍ମରେ ନିପୁଣ | ହୋଇଲେ ବିଶୁଦ୍ଧ-ବ୍ରାହ୍ମଣ || ୫୫
 ଏଥୁ ଉତ୍ତାରେ ସେ ଇଶ୍ଵର | ରକ୍ଷଭନାମେ ଯୋଗେଶ୍ଵର || ୫୬
 ସେ ନିତ୍ୟ ଅବ୍ୟୟ ଅନନ୍ତ | ପରମାନନ୍ଦ ସେ ଅରୁପତ || ୫୭
 ମାୟାରେ ନରଦେହ ଧରି | ଅନେକକାଳ ସେ ବିହରି || ୫୮
 ଧର୍ମ ଆଚର-ଶିକ୍ଷାମାନ | ଦିଅନ୍ତି ପ୍ରଜା ପୁତ୍ରେ ଦାନ || ୫୯
 ପରମ ଦୟାଳୁ ସେ ପୁଣି | ସର୍ବଭୂତରେ ମିତ୍ରପଣ || ୬୦
 ପ୍ରତିପାଳନ୍ତି ପ୍ରଜାଜନ | ପୁତ୍ରକୁ ପିତାହିଁ ଯେସନ || ୬୧
 ବେଦପ୍ରମାଣେ ମୁନିଗଣ | ଯେ ପଥ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ || ୬୨
 ସେହିପ୍ରକାରେ ନୃପବର | ପାଳନ କରନ୍ତି ସଂସାର || ୬୩
 ଉତ୍ତମସ୍ତୁଲେ ଶୁଦ୍ଧକାଳେ | ନାନାସମ୍ପାରେ ସେ ନିଶ୍ଚଳେ || ୬୪
 ମନ୍ତ୍ର ସମାଦି ଅନୁକ୍ରମେ | ସଙ୍କଳ୍ପ କରି ଶୁଦ୍ଧମନେ || ୬୫
 ଏମନ୍ତ କଲେ ଯଜ୍ଞ ଶତେ | ବେଦ-ବିହିତ-ଯଥୋଚିତେ || ୬୬
 ରକ୍ଷଭ ପରିପାଳେ ମହା | ଏମନ୍ତ କେ ଅବା ଅଛଇ || ୬୭
 ଦରିଦ୍ର ଖଳ ହିଂସ୍ର ବାଦୀ | ଅବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି || ୬୮
 ଦ୍ରବ୍ୟେ ଯେ ଯାତନା କରଇ | ଏମନ୍ତ ଜନ କେହି ନାହିଁ || ୬୯
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ବିନ୍ଦୁ ଆର | ଆନ ନ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ସେ ନର || ୭୦
 ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ସାବଧାନେ | ରକ୍ଷଭ ବୁଲୁଁ ଏକଦିନେ || ୭୧
 ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି-ସଭାରେ ଯାଇ | ତନୟମାନେ ଛନ୍ତି ଯହିଁ || ୭୨
 କୋମଳ-ମଧୁର ବଚନେ | ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି ଯେ ରାଜନେ || ୭୩
 କହନ୍ତି ହିତବାକ୍ୟମାନ | ଶୁଣନ୍ତି ଯେତେ ସଭାଜନ || ୭୪
 ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ | ରକ୍ଷଭ ନାରାୟଣ ଅଂଶ || ୭୫
 ତାଙ୍କ ଚରିତ ଯେ ଶୁଣନ୍ତି | ସେ ପ୍ରାଣୀ ସଂସାରୁ ତରନ୍ତି || ୭୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା ସଂହିତାୟାଂ

ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ରକ୍ଷଭ ଉବାଚ

ଭୋ ପୁତ୍ରମାନେ ସାବଧାନ		ହୋଇଣ ଶୁଣ ମୋ ବଚନ	॥ ୧
ଯେ ପ୍ରାଣୀ କାମ୍ୟକର୍ମମାନ		ନିରତେ କରେ ଆଚରଣ	॥ ୨
ସେ ପ୍ରାଣୀ ବ୍ୟର୍ଥ ଏ ସଂସାରେ		ପତେ ନରକେ ମହାଘୋରେ	॥ ୩
ଯେ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ସତ୍ତ୍ୱଶୁଣ		ତପେ ଅନନ୍ତ-ଆରାଧନ	॥ ୪
ନିର୍ମାଣମାର୍ଗ ଏ ବିଦିତ		ଶୁଣ କହିବା ପୁତ୍ରେ ସତ୍ୟ	॥ ୫
ସ୍ତ୍ରୀସଙ୍ଗମ ଆଦି ଯେତେ		ଏ ଗୋରତମ ଶତସୁତେ	॥ ୬
ଏ ସର୍ବ ଦୂରେ ପରିହରି		ମହାତଜନ ସେବା କରି	॥ ୭
ମହାତ୍ରପ୍ରାଣୀ ଅଟେ ସେହି		ପ୍ରଶାନ୍ତ-ସାଧୁ ସେ ବୋଲାଇ	॥ ୮
ଯେ ଜନ କ୍ରୋଧ ବିବର୍ଜିତ		ତାହାର ସୁହୃଦ ଜଗତ	॥ ୯
ସେ ପ୍ରାଣୀ ମୋର ପଦ୍ମପାଦେ		ମନ ଅର୍ପଇ ଅପ୍ରମାଦେ	॥ ୧୦
ଯେ ଜନ ଜାୟା ଗୃହ ଧନ		ତନୟ-କ୍ଲେଶ ନାନାକର୍ମ	॥ ୧୧
କରି ନାନାଭ୍ରମ ହୋଇ		ଯାବତ ମୋତେ ନ ଭଜଇ	॥ ୧୨
ଅନିତ୍ୟ-ଦେହ ନିତ୍ୟ କରେ		ସେ ସାଧୁ ନୋହଇ ସଂସାରେ	॥ ୧୩
ତାବତ ପରାଭବ ପାଇ		ଯାବତ ଆତ୍ମା ନ ଚିହ୍ନଇ	॥ ୧୪
ଯାବତ ନାନାକର୍ମ କରେ		ମନ ବଢ଼ାଇ ନିରନ୍ତରେ	॥ ୧୫
ତାବତ କର୍ମବଶ ହୋଇ		ନାନା ଶରୀରେ ସେ ଭ୍ରମଇଁ	॥ ୧୬
ଅବ୍ୟୟ-ବାସୁଦେବ ମୁହିଁ		ମୋରେ ଯାହାର ପ୍ରୀତି ନାହିଁ	॥ ୧୭
ସେ ନୋହେ ଦେହବନ୍ଧୁଁ ପାର		ଯେଣୁ ନ ଚିହ୍ନେ ସେ ଈଶ୍ୱର	॥ ୧୮
ସ୍ୱପନପ୍ରାୟ ଦେହେ ନର		କରଇ ନାନା ଅହଙ୍କାର	॥ ୧୯
ନିଦ୍ରାରେ ଯେତେ ସୁଖଭୋଗ		ଜାଗ୍ରତେ ନ ପାଇ ତା ଲାଭ	॥ ୨୦
ଗୃହବନ୍ଧର ଏ କାରଣ		ନାରୀ ସଙ୍ଗତେ ଅନୁଦିନ	॥ ୨୧

ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ଭାବବହି		ତହିଁରେ ମନକୁ ବାନ୍ଧଇ	॥ ୨୨
ମୋହର ଗୃହ ମୋର ଧନ		ବୋଲେ ମାୟାରେ ହୋଇ ଛନ୍ଦୁ	॥ ୨୩
ତାବତ କର୍ମବନ୍ଧମାନ		ନୋହଇ ତାହାର ଖଣ୍ଡନ	॥ ୨୪
ଯେବେଟି ପଦ୍ମପାଦେ ମୋର		ଆଶ୍ରୟ କରଇ ସେ ନର	॥ ୨୫
ପାଦପଲ୍ଲବଯୁଗ ଧରି		ତରଇ ଏ ଭବ-ଲହରୀ	॥ ୨୬
ଅଖିଳଗୁରୁ ମୁହିଁ ହରି		ମୋତେ ଭଜିବ ଦେହ ଧରି	॥ ୨୭
ନିବୃତ୍ତିଭି ହୋଇ ନର		ଭକ୍ତି କରିବ ମୋ ପୟର	॥ ୨୮
ବ୍ୟସନ-ହିଂସାକୁ ଛାଡ଼ିବ		ତପରେ ମୋତେ ଆରଧିବ	॥ ୨୯
ମୋହର ଗୁଣକର୍ମ ନାମ		ନିରତେ କରିବ କାର୍ତ୍ତନ	॥ ୩୦
ଏକାନ୍ତଭାବ ମୋହଠାରେ		ଭୋ ପୁତ୍ରେ କରନ୍ତି ଯେ ନରେ	॥ ୩୧
ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଣକୁ ନିବାରୀ		ଅଧ୍ୟାତ୍ମବିଦ୍ୟାକୁ ଆଚରି	॥ ୩୨
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ କରେ		ପ୍ରଶାନ୍ତ-ସତ୍ୟ-ବଚନରେ	॥ ୩୩
ମୋହର ଭାବଭକ୍ତିମାନ		ଚିତ୍ତେ ଚିନ୍ତଇ ଅନୁକ୍ଷଣ	॥ ୩୪
ଭବଜଳରୁ ସେ ଡରଇ		ଗୃହବନ୍ଧନ ତାର ନାହିଁ	॥ ୩୫
ସ୍ୱକର୍ମ କରି ଏ ସଂସାରେ		ଯେ ଅର୍ପେ ମୋହର ପୟରେ	॥ ୩୬
ତାହାର କର୍ମବନ୍ଧ ମୁହିଁ		ଅକ୍ଳେଶେ ନିଶ୍ଚୟ ଛେଦଇଁ	॥ ୩୭
ଆତ୍ମାର ଶ୍ରେୟକର୍ମଠାରେ		ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ କରନ୍ତି ପାମରେ	॥ ୩୮
ଅଳପସୁଖ ହେତୁକରି		ଅନ୍ୟାନ୍ୟ-ହିଂସାକୁ ଆଚରି	॥ ୩୯
ଅଶେଷଦୁଃଖର କାରଣ		କରନ୍ତି ହୋଇ ମତିଭ୍ରମ	॥ ୪୦
ମୃଗତୃଷ୍ଣାର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ		ଅବିଦ୍ୟାସମୂହେ ଭ୍ରମଇ	॥ ୪୧
ଅକ୍ଷ ଯେସନେ ପଥେ ଯାଇ		କଷ୍ଟକ-ଦୁର୍ଗମେ ଭ୍ରମଇ	॥ ୪୨
ଭକତିଯୋଗେ ଯେ ସଂସାରେ		ନିକଟ-ମୃତ୍ୟୁ ନ ନିବାରେ	॥ ୪୩
ସେ ନୋହେ ଗୁରୁ ମିତ୍ର ପିତା		ପତି ଜନନୀ ବା ଦେବତା	॥ ୪୪
ମୃତ୍ୱ ଜାଣିବ ଏହା କାହିଁ		ନିତ୍ୟେ ମାୟାରେ ଭ୍ରମୁଥାଇ	॥ ୪୫
ଭୋପୁତ୍ରେ ଶୁଣ ମୋ ଉତ୍ତର		ଏ ଯେ ମୋହର କଳେବର	॥ ୪୬
ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗଯୋଗଧ୍ୟାନେ ମୋତେ		ମୁନି ଚିନ୍ତନ୍ତି ଅବିରତେ	॥ ୪୭

ଯେଣୁ ଆମର ତୁମ୍ଭେ ସୁତ		ପରମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-ଭାଗବତ		୪୮
ଏବେ ଏମନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ କର		ଭରତ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ତୁମ୍ଭର		୪୯
ଅକ୍ଳେଶବୁଦ୍ଧିରେ ସମସ୍ତେ		ତାହାଙ୍କୁ ଭଜ ଯଥୋଚିତେ		୫୦
ମୋର ବଚନ ଧରି ଶିରେ		ସୁଖେ ଭ୍ରମିବ ଏ ସଂସାରେ		୫୧
ସର୍ବଭୂତରେ ମୁହିଁଆଇ		ସୁଖଦୁଃଖାଦି ମୁଁ ଭୁଞ୍ଜାଇ		୫୨
ଭୂତ-ଗନ୍ଧର୍ବ ସେ ମାନବ		ପ୍ରମଥଗଣ ଯେତେ ଦେବ		୫୩
ଯେ ବ୍ରହ୍ମସୁତ ଦକ୍ଷଆଦି		ମୋର ଶରୀର ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୫୪
ସର୍ବଦେହର ମଧ୍ୟେ ସାର		ସଂସାରେ ବିପ୍ର-କଳେବର		୫୫
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଶୁଦ୍ଧିରେ ଯେହି		ଯେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିପ୍ରଙ୍କୁ ଦିଅଇ		୫୬
ସନ୍ତୋଷେ ମୁଁ ତାହା ଭୁଞ୍ଜାଇ		ଯଜ୍ଞେ ସନ୍ତୋଷ ତେତେ ନୋହି		୫୭
ଯମନିୟମଯମେ ମୋତେ		ବିପ୍ରେ ପୂଜନ୍ତି ଯଥୋଚିତେ		୫୮
ସକଳ ପରଙ୍କର ପର		ମୁହିଁ ଅନନ୍ତ-ଯୋଗେଶ୍ଵର		୫୯
ସ୍ଵର୍ଗମୋକ୍ଷର ଦାତା ମୁହିଁ		ମୋ ବିନୁ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ		୬୦
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଅକିଞ୍ଚନ ହୋଇ		ମୋହର ପାଦେ ମନ ଦେଇ		୬୧
ତାହାର ଯେତେ କର୍ମମାନ		ସକଳ କରଇ ଗ୍ରହଣ		୬୨
ମୋହର ପୂଜା ତୁମ୍ଭେମାନେ		କରିବ ଯଥାର୍ଥ-ବିଧାନେ		୬୩
ପବିତ୍ର ଅବଲୋକନରେ		ସ୍ଥିର-ମନ-ବାକ୍ୟ-ବୁଦ୍ଧିରେ		୬୪
ମୋହର ଅନୁଗ୍ରହ ବିନେ		ସଂସାରେ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀମାନେ		୬୫
ଶମନ-ପାଶ-ବନ୍ଧନରୁ		କେ ଅବା ତରିବ ସଂସାରୁ		୬୬

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପୁତ୍ରେ ଦେଇ		ରକ୍ଷଭ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୬୭
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନିସ୍ଵାର କାରଣେ		ଧର୍ମ ବିସ୍ଠାରିଲେ ଆପଣେ		୬୮
ଶତେତନୟ ମଧ୍ୟେ ସାର		ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେ ଭରତକୁମ୍ଭର		୬୯
ପରମ-ଭାଗବତ ସେହି		ନିରତେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଭଜଇ		୭୦
ସାଧୁସଙ୍ଗତେ ଅନୁଗତ		ତାହାର ଗୁଣ ଯେ ବହୁତ		୭୧
ଅବନୀ ପାଳିବାର ପାଇଁ		ରାଜଦ୍ଵପଣ ତାକୁ ଦେଇ		୭୨
ଯେ ମୁକ୍ତି ଧର୍ମ ମହାମୁନି		ଜ୍ଞାନ-ବୈରାଗ୍ୟ-ଭକ୍ତି ଘେନି		୭୩
ତାହାଙ୍କ ଲକ୍ଷଣ ଆଚରି		ରକ୍ଷଭ ପ୍ରଭୁ ନରହରି		୭୪
ବାହ୍ୟ-ଶରୀର-ମାତ୍ର ଧରି		ଉନ୍ମତ୍ତରୂପକୁ ଆଚରି		୭୫

ମୁକୁଳା କରି କେଶପାଶ		ଗଗନ କରି କଟିବାସ		୭୬
ଯେହ୍ନେ ବଧିର ଜଡ଼ ମୂକ		ଅକ୍ଷ ପିଶାଚ ଉନ୍ମାଦକ		୭୭
ଏମନ୍ତ ଅବଧୂତବେଶ		ଧରି ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଈଶ		୭୮
ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ବଚନ ନ କହି		ମଉନ ବ୍ରତକୁ ସେ ଲଇ		୭୯
ସକଳ-ପୁର-ଗ୍ରାମ-ଗିରି		ଘୋର କାନନ ଆଦିକରି		୮୦
ଦୁର୍ଜନ-ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ ବଚନ		ପ୍ରହାର ଆଦି ଅପମାନ		୮୧
ଏ ପରାଭବକୁ ସେ ସହି		ସୁଖେ ଭ୍ରମନ୍ତି ଏହା ମହୀ		୮୨
ଆପଣାଠାରେ ଚିତ୍ତ ଥୋଇ		ନିତ୍ୟ ଆନନ୍ଦମନା ହୋଇ		୮୩
ଅତି ସୁନ୍ଦର ସୁକୁମାର		ଚରଣଯୁଗ ବେନିକର		୮୪
ବିପୁଳ ଭଜ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ		ମଞ୍ଜୁଳ ବଦନକମଳ		୮୫
ଅତି ସୁନ୍ଦର ତା ଶରୀର		ଈଷତହାସ ବିମ୍ବାଧର		୮୬
ନବ-ନଳୀନଦଳ ଯେହ୍ନେ		ଲୋଚନଯୁଗଳ ତେସନେ		୮୭
ସୁରଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର କପୋଳ		ନିଗୁଡ଼ କଣ୍ଠ ସୁମଞ୍ଜୁଳ		୮୮
ସେ ରୂପ ଦେଖିଣ ନୟନେ		ଚଳନ୍ତି ସୁରପଦ୍ମୀନେ		୮୯
କୁସୁମାୟୁଧବାଣେ ମନ		ତକ୍ଷଣେ ହୋଏ ଅଚେତନ		୯୦
ସୁନ୍ଦର ଶରୀର ମଳିନ		ଦିଶିଲେ ଆନୁ ଆନ ବର୍ଷ		୯୧
ସଂସାରେ ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟପ୍ରାଣୀ		ଯୋଗ ଭାଙ୍ଗିବେ ଏହା ଜାଣି		୯୨
ଯେ ବ୍ରତ ଅତିଭୟଙ୍କର		ଅଜଗରର ଯେ ଆଚାର		୯୩
ସେ ଅଜଗରପ୍ରାୟ ହୋଇ		ରହିଲେ ନିଜପରୂପ ଧ୍ୟାୟି		୯୪
ଏମନ୍ତେ କହିବଇଁ କେତେ		ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗଯୋଗ ନାନାମତେ		୯୫
କରି ସେ ବଇବଲ୍ୟ ଦାତା		ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତକରତା		୯୬
ଏମନ୍ତେ ନାନାଯୋଗ ଚିନ୍ତି		ସେ ହରି ଭକତର ଗତି		୯୭
ସକଳଭୂତ ଆତ୍ମା ସେହି		ରକ୍ଷଭ ଅଂଶେ ଦେହ ବହି		୯୮
ପରମପ୍ରଭୁ ଯୋଗେଶ୍ଵର		ସେ ଯୋଗ ସାଧିଲେ ଅପାର		୯୯
ସେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣେ ସନ୍ତତ		ନିଶ୍ଚଳେ ବହୁ ମୋର ଚିତ୍ତ		୧୦୦
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ରକ୍ଷଭ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ		୧୦୧
ସୁଜନେ ଚିତ୍ତେ ଏହା ଭାବ		ସଂସାରୁ ଯେମନ୍ତେ ତରିବ		୧୦୨
ଗୁରୁଦାକ୍ଷୀକୁ ମନେ କରି		ଭବସାଗରୁ ହେବ ପାରି		୧୦୩

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ରକ୍ଷଭଦେବୀନୁ ଚରିତେ
 ପଞ୍ଚମୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରାକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ମୋର ସଂଶୟ ହୃଦଗତେ । ଭୋ ମୁନି ଫେଡ଼ ଦୟାଚିତ୍ତେ ॥ ୧
 ଯେ ଇଚ୍ଛାବିହାରୀ ପୁରୁଷ । ସକଳକର୍ମର ଯେ ଈଶ ॥ ୨
 ଏ ରୂପେ କିବା କାର୍ଯ୍ୟ ତାର । ସଂଶୟ ଫେଡ଼ ମୁନିବର ॥ ୩
 ଅଷ୍ଟ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଦାତା ହୋଇ । କଷ୍ଟେ କ୍ଳେଶିତ କାହିଁପାଇଁ ॥ ୪

ଶୁକ ଉବାଚ

ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲ ହେ ରାଜନ । କହଇ ଶୁଣ ସାବଧାନ ॥ ୫
 ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟପଦ ଆଦି ଯେତେ । ନିତ୍ୟେ କଦର୍ଥକ୍ତି ସମସ୍ତେ ॥ ୬
 ଏ ମନ ଚଞ୍ଚଳ ସ୍ଵଭାବ । କେବେ ହେଁ ବିଶ୍ଵାସ ନ ଯିବ ॥ ୭
 ଯାହାର ମୂଳ କାମ ଲୋଭ । ଶୋକ ମୋହ ଯେ କ୍ରୋଧ ଗର୍ବ ॥ ୮
 ଏ ସର୍ବ ଯାର ମୂଳ ହୋଇ । ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବନ୍ଧନ କରଇ ॥ ୯
 କେ ଏହା ସାଧୁ କରି ମଣେ । ମୃତ୍ୟୁ ପାମର ଜନ ବିନେ ॥ ୧୦
 ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ମହାପାଳ । ସେ ଯେ ରକ୍ଷଭ-ଅବତାର ॥ ୧୧
 ଅଖିଳ-ଲୋକପାଳ-ବର । ବଦନ୍ତି ଚରଣେ ଯାହାର ॥ ୧୨
 ସେ ଦେବା ନାନା ବିଲକ୍ଷଣ । ଜଡ଼ର ପ୍ରାୟ ଆଚରଣ ॥ ୧୩
 ଭ୍ରମନ୍ତି ନାନା ଦେଶ-ଗ୍ରାମେ । ଯୋଗ ଶିଖାଇ ଯୋଗଧର୍ମେ ॥ ୧୪
 ଏମନ୍ତେ ଗଲା କେତେଦିନ । ଶୁଣ ରାଜନ ଏକମନ ॥ ୧୫
 ରକ୍ଷଭ ମନେ ବିଚାରିଲେ । ଏ ଦେହ ଛାଡ଼ିବୁ ବୋଇଲେ ॥ ୧୬
 ଆତ୍ମାରେ ଆତ୍ମାକୁ ବୁଡ଼ାଇ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟବୃତ୍ତେ ମନ ନାହିଁ ॥ ୧୭
 ଏମନ୍ତ ମୁକ୍ତଲିଙ୍ଗରୂପ । ହୋଇଲେ ଈଶ୍ଵର-ସ୍ଵରୂପ ॥ ୧୮
 ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରାୟେ ଦେହ ମଣି । ସ୍ଵଚ୍ଛନ୍ଦେ ବିହରିଲେ ଜ୍ଞାନୀ ॥ ୧୯

ଦକ୍ଷିଣେ କର୍ଣ୍ଣାଚଦେଶରେ । ମିଳିଲେ କୁଟକଗିରିରେ ॥ ୨୦
 ତହିଁର ଉପବନେ ସେହି । ବୁଲନ୍ତି ମୁକ୍ତଦେଶ ହୋଇ ॥ ୨୧
 ଏମନ୍ତେ ପବନ ବେଗରେ । ଅଗ୍ନି ଜଳିଲା ଅତିଖରେ ॥ ୨୨
 ବନସ୍ତ-ବୃକ୍ଷ-ଜୀବମାନ । ଶୀଘ୍ର ସେ କରଇ ଦହନ ॥ ୨୩
 ସେ ଜଡ଼ରୂପ ଯୋଗେଶ୍ଵର । ପଶିଲେ ଅଗ୍ନିର ଭିତର ॥ ୨୪
 ଅନଳତେଜ ଅତିଖର । ଦହିଲା ତାହାଙ୍କ ଶରୀର ॥ ୨୫
 ପାଷଣପଣ ଯହୁଁ ହୋଇ । କୁପଥମାନଙ୍କୁ ସେ ଲଇ ॥ ୨୬
 କଳିଯୁଗରେ ନରନାଥ । ଏ ଯେ ରକ୍ଷଭଦେବ-ପଥ ॥ ୨୭
 ନ ବୁଝ ପାଷଣ ବହୁତ । ବାହ୍ୟ-ଆଚାରେ ଅବଧୂତ ॥ ୨୮
 ଶୌଚ-ପବିତ୍ର ଦୁରକରି । ଦେବତାନିନ୍ଦାକୁ ଆଚରି ॥ ୨୯
 କଳିର ଆଚର ଯେସନ । ତହିଁରେ ହୋଇ ମତିଭ୍ରମ ॥ ୩୦
 ଦେବ-ରାଜ୍ଞ୍ୟ-ଯଜ୍ଞମାନ । ନିନ୍ଦା କରିବେ ଅନୁକ୍ଷଣ ॥ ୩୧
 ସୁକର୍ମପଥକୁ ଛାଡ଼ିବେ । କୁମାର୍ଗମାନ ଆଚରିବେ ॥ ୩୨
 ଶୁଣ କହିବା ନୃପବର । ଏ ଯେ ରକ୍ଷଭ-ଅବତାର ॥ ୩୩
 ରଗୁଷର ଜାତ ଯେତେ । ତାହାଙ୍କ କଲବଲ୍ୟ ଅର୍ଥେ ॥ ୩୪
 ତାହାଙ୍କ ଗୁଣ ଏ ସଂସାରେ । ଗାୟନ କରୁଛନ୍ତି ନରେ ॥ ୩୫
 ସପତସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ଥାଇ । ଦ୍ଵୀପ ବରଷ ଯେତେ ହୋଇ ॥ ୩୬
 ଭାରତବର୍ଷ ତହିଁ ଧନ୍ୟ । ଯହିଁରେ ଜନ୍ମି ପ୍ରାଣୀମାନ ॥ ୩୭
 ଅଖିଳଜନର ଠାକୁର । ତାହାଙ୍କ ଜନ୍ମ-ଅବତାର ॥ ୩୮
 ଗାୟନ କରନ୍ତି ହରଷେ । ଯେଣେ ଅଜ୍ଞାନ-ପାପ ନାଶେ ॥ ୩୯
 ଧନ୍ୟ ଏ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ବଂଶ । ଯହିଁ ଜନ୍ମିଲେ ବିଷ୍ଣୁଅଂଶ ॥ ୪୦
 ଧନ୍ୟ ସେ ରାଜାମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଭକତ ମଧ୍ୟରେ ଗରିଷ୍ଠ ॥ ୪୧
 ଏହାର ତୁଲ୍ୟ କେ ଅପର । ଯେ ବଂଶେ ଦେବ-ଯୋଗେଶ୍ଵର ॥ ୪୨
 ବେଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋରୁ ଆଦି । ଦେବତା ନର ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ॥ ୪୩
 ଏ ସର୍ବ ଗୁରୁ ଭଗବାନ । ରକ୍ଷଭ ପରମ-କାରଣ ॥ ୪୪
 ତାହାଙ୍କ ଅଦଭୂତ-କର୍ମ । ବିଶୁଦ୍ଧ ଯେତେ ଆଚରଣ ॥ ୪୫
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପାପହର । ପରମ-ମଙ୍ଗଳ-ମନ୍ଦିର ॥ ୪୬

ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଶୁଣନ୍ତି ଯେ ନର		ହରଷେ କରନ୍ତି ବିଚାର		୪୭
ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କରି		ଯେ ଅବା ବଦନେ ଉଚ୍ଚାରି		୪୮
ତା ମତି କୃଷ୍ଣର ପୟରେ		ରହଇ ଅତି ଦୃଢ଼ତରେ		୪୯
ପରମ-କୃପାମୟ ତହିଁ		ନିଶ୍ଚଳ-ଭକତି ଲଭଇ		୫୦
ଯେ ଭକ୍ତିପ୍ରସାଦରୁ ନର		ସଂସାରବନ୍ଧୁ ହୋଇ ପାର		୫୧
ବିଷୟଜଳେ ବୁଡ଼ୁଥାଇ		ଭକ୍ତିଭେଳାରେ ସେ ତରଇ		୫୨
ସେ ସର୍ବପୁରୁଷାର୍ଥ ପାଇ		ଯାର ପ୍ରସାଦୁ ମୋକ୍ଷ ହୋଇ		୫୩
ଶୁଣ କହିବା ନୃପବର		ଯେ ଯଦୁବଂଶର ଠାକୁର		୫୪
ତାହାର ଭୃତ୍ୟ ତୁ ରାଜନ		ସେ ଯେ ଅନାଦି-ଭଗବାନ		୫୫
ନାନାଦି ଅବତାର ବହି		ସଂସାରୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ତାରଇ		୫୬
ଭକ୍ତିରେ ତାଙ୍କୁ ଯେ ଭଜଇ		ସେ ପ୍ରଭୁ ତାରେ ମୋକ୍ଷ ଦେଇ		୫୭
ଯେ ନିତ୍ୟ-ଆନନ୍ଦ-ଶରୀର		ତାହାର ଦୃଷ୍ଟି ଆଦି ଦୂର		୫୮
ପରମ-କଲ୍ୟାଣ-କାରଣ		ଲୋକରେ ଦୟା ପରାୟଣ		୫୯
ସେ ଯେ ରକ୍ଷିତ-ଯୋଗେଶ୍ଵର		ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		୬୦
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଭାଷାପ୍ରବନ୍ଧେ ଭାଗବତ		୬୧
ସେ ପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷିତ-ଚରଣେ		ମୋ ମନ ରହୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ		୬୨

କିଛି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ରକ୍ଷିତଦେବାନୁଚରିତେ ଷଷ୍ଠୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ରକ୍ଷିତ ଉତ୍ତାରେ ଯେମନ୍ତ		୧
କହିବା ତହିଁର ଉଦନ୍ତ		ରାଜନ ହୁଅ ଏକଚିତ୍ତ		୨
ଭରତ ମହାଭାଗବତ		ରକ୍ଷିତେ ହୋଇଣ ସମ୍ବୃତ		୩
ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଘେନି		ଆନନ୍ଦେ ପାଳନ୍ତି ମେଦିନୀ		୪
ବିଶ୍ଵରୂପର କନ୍ୟା ସେହି		ପଞ୍ଚଜନୀକୁ ବିଭା ହୋଇ		୫
ପଞ୍ଚକୁମର ଯେ ତାହାର		ହୋଇଲେ ଅତି ମନୋହର		୬

ଧୂମ୍ରକେତୁ ଯେ ସୁଦର୍ଶନ		ସୁମତି ରାକ୍ଷତୁତ ନାମ		୭
ଅପରେ ଆବରଣ ନାମ		ହୋଇଲେ ଅତି ଅନୁପମ		୮
ଏ ଦେଶ ଅଜନାଭ ଥିଲା		ଭରତୁଁ ଭାରତ ହୋଇଲ		୯
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ବିଷ୍ଣୁଭକତ ସେ ଭରତ		୧୦
ଦେବ-ଦ୍ରାହ୍ମଣ-ପ୍ରଜାଜନ		ସୁକ୍ଷ୍ମେ କରଇ ପାଳନ		୧୧
ଯେ ଯାହା ଧର୍ମଅନୁସାର		ଆନ ନ କରନ୍ତି ଆଚାର		୧୨
ଯେ ଦର୍ଶ-ପୌର୍ଣ୍ଣମାସ ଆଦି		ଚାତୁର୍ମାସ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୧୩
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଯେ ପଶୁ-ସୋମ		ଏ ଆଦି ଯେତେ ଯଜ୍ଞମାନ		୧୪
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଯାଗଯଜ୍ଞ କରି		ପୂଜନ୍ତି ଦେବ ନରହରି		୧୫
ଯଜ୍ଞେ ସକଳଦେବ ତୋଷି		ଯେଯାହା ଭାବେ ରାଜରଷି		୧୬
ନାନାଯଜ୍ଞରେ ସେ ରାଜନ		ସନ୍ତୋଷେ ପୂଜେ ଭଗବାନ		୧୭
ସର୍ବଦେବତାମୂଳ ସେହି		ଅଶେଷ-ପ୍ରଭୁ-ଭାବଗ୍ରାହୀ		୧୮
ଅଖିଳଦେବଙ୍କ ଈଶ୍ଵର		ସକଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁର		୧୯
ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମନ ନିବେଶି ଅପ୍ରମାଦେ		୨୦
ସକଳ ଯଜ୍ଞଅବସାନେ		ଦେବେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ମନେ		୨୧
ପରମକଲ୍ୟାଣ ସେ କରି		ହରଷେ ଗଲେ ଯେଜା ପୁରୀ		୨୨
ସୁକର୍ମ-ପ୍ରସାଦୁ ରାଜାର		ନିର୍ମଳ ହେଲା କଳେବର		୨୩
ସତ୍ସଂଗୁଣରେ ନୃପମଣି		ମନେ ଚିନ୍ତଇ ଚକ୍ରପାଣି		୨୪
ଆକାଶପ୍ରାୟ ଯେ ଈଶ୍ଵର		ଶୁଦ୍ଧ ନିର୍ମଳ ସତ୍ସଂସାର		୨୫
ପରମବ୍ରହ୍ମ ବାସୁଦେବ		ଅନାଦିପୁରୁଷ ମାଧବ		୨୬
ନାନାଲକ୍ଷଣେ ବିରାଜିତ		ଚତୁରଭୁଜେ ସେ ଶୋଭିତ		୨୭
ଶ୍ରୀବତ୍ସ କଉସୁଭମଣି		ଗଦା କମଳ ଚକ୍ରପାଣି		୨୮
ଶଙ୍ଖ ଶୋହଇ ବାମକରେ		ବନମାଳା ଯେ ଲୟେ ଉରେ		୨୯
ଏ ଆଦି ଯେତେ ଚିହ୍ନ-ବର୍ଣ୍ଣ		ଚିନ୍ତା କରଇ ସେ ରାଜନ		୩୦
ଅତିଭକତି ନାରାୟଣେ		ହୋଇଲା ତାର ଦିନୁଦିନେ		୩୧
ଏମନ୍ତେ ଗଲା କେତେଦିନ		ଶୁଣ ସୁମନେ ହେ ରାଜନ		୩୨
ଲକ୍ଷେବରଷ ସେ ରାଜନ		ଅବନୀ କରିଣ ପାଳନ		୩୩
ସକଳକର୍ମ ସାଧ୍ୟ କଲେ		ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ରାଇ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ		୩୪
ରାଜସମ୍ପଦ ଯଥୋଚିତେ		ବିଭାଗ କରି ଯେଝାମତେ		୩୫

ଦେଇ ସେ ରକ୍ଷଭକ୍ତମର		ଆପଣେ ହୋଇଲେ ବାହାର	୩୬
ପୁଲହରକ୍ଷିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ		ତହିଁକି କଲେକ ଗମନ	୩୭
ଅଦ୍ୟାପି ହରି -ଭଗବାନ		ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି କରି ସ୍ଥାନ	୩୮
ତହିଁର ନଦୀ ଶୁଦ୍ଧଜଳ		ସୁଖେ ସେବନ୍ତି ମୁନିକୁଳ	୩୯
ତାହାର ଗଣ୍ଡକୀ ଯେ ନାମ		ସ୍ମରଣେ ପାପ-ବିନାଶନ	୪୦
ପୁଲହାଶ୍ରମ ଯେ ଗହନ		ବିବିଧ ଦୁମରେ ଶୋଭନ	୪୧
ନାନା କୁସୁମେ ପରିମଳ		ନିର୍ମଳ ସୁଶୀତଳ ଜଳ	୪୨
ମଳୟପବନ ନିରତେ		ତହିଁ ଭରତ ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ	୪୩
କୋମଳ ତୁଳସୀରଦଳ		ସୁସ୍ୱାଦୁ ପକ୍ ପଳମୂଳ	୪୪
ଅନ୍ୟ ଯେ ବନ୍ୟ-ଉପହାର		ନିବେଦି ଗୋବିନ୍ଦ ପୟର	୪୫
ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗଣକୁ ନିବାରୀ		ବିଷୟରସ ଦୂର କରି	୪୬
ନିତ୍ୟେ ଗୋବିନ୍ଦ-ଆରାଧନ		କରଇ ହରଷେ ରାଜନ	୪୭
ମହାପୁରୁଷ ସେବା ବିନେ		ଅନ୍ୟ ସେ ନ ଭାବଇ ମନେ	୪୮
ଜଗତ-ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣେ		ଶୁଦ୍ଧା ବଜାଇ ଅନୁକ୍ଷଣେ	୪୯
କୈବଲ୍ୟଦାତା ନାମ ଧରି		ହୃଦୟ ଗଦଗଦ କରି	୫୦
ରୋମପୁଲକ ଅଶ୍ରୁପାତ		ହରଷ ତନୁ ଅବିରତ	୫୧
ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ		ଅରୁଣ-ଚରଣାରବିନ୍ଦ	୫୨
ଆସ୍ୱାଦ କରି ଅବିରତେ		ପରମଭକ୍ତି ଯୋଗମତେ	୫୩
ଗଭୀର-ହୃଦ-ହୃଦୟରେ		ଚିତ୍ତ ବୁଡ଼ାଇ ନିରନ୍ତରେ	୫୪
ନିତ୍ୟେ ଯେ ପ୍ରଭୁ ସେବା ତାର		ବିସ୍ମର କଲା ନୃପବର	୫୫
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ସେ ରାଜନ		ଅଜିନ କରି ପରିଧାନ	୫୬
ଶିରେ କପିଳ-ଜଟାଭାର		ଶରୀର ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର	୫୭
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ସେ ରାଜନ		ବ୍ରହ୍ମରୂପକୁ କରି ଧ୍ୟାନ	୫୮
ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ଅନୁମାନେ		ବୋଲଇ ହରଷିତ ମନେ	୫୯
ହେ ପରବ୍ରହ୍ମ ତୁ ସବିତା		ନିଖିଳ-କର୍ମଫଳଦାତା	୬୦
ଇଚ୍ଛାମାତ୍ରକେ ସୃଷ୍ଟି କରୁ		ସକଳ ଜୀବେ ପ୍ରତିପାକୁ	୬୧
ତୋ ତେଜେ ସର୍ବକୁଦ୍ଧି ଖୁରେ		ଶରଣ ଗଲି ତୋ ପୟରେ	୬୨
ସେ ପରାପର-ବ୍ରହ୍ମରୂପ		ତାଙ୍କୁ ଚିନ୍ତଇ ନିତ୍ୟେ ନୃପ	୬୩
ଭରତ କର୍ମ ଅନୁସରି		ସୂକ୍ଷ୍ମେ ଚିନ୍ତ ନରହରି	୬୪

ସେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମନ ନିବେଶି ଅପ୍ରମାଦେ	୬୫
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଭଜନ-ଚରିତ	୬୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭରତଚରିତେ ଭଗବତ୍ପରିଚର୍ଯ୍ୟାୟାଂ
ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକଭବାତ

ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନେ		ମହାନଦୀରେ ଏକଦିନେ	୧
ସ୍ନାନ-ଆହ୍ନିକକ୍ରିୟା ସାରି		ଭରତ ଗୋବିନ୍ଦ ସୁମରି	୨
ତିନିମୁହୂର୍ତ୍ତ ଜଳେ ରହି		ଏକାନ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଭଜଇ	୩
ତକ୍ଷଣେ ଦେଖେ ମହାପାଳ		ହରିଣୀ ହୋଇ ତୃଷାକୁଳ	୪
ମିଳିଲା ଜଳାଶୟତୀରେ		ଜଳ ପିଅଇ ସେ ସଧୀରେ	୫
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ରାଜନ		ଶୁଭ୍ରା ସିଂହର ଗର୍ଜନ	୬
ତେଜ୍ଜଳା ମୃଗେନ୍ଦ୍ର ଭୟରେ		ପଳାଏ ଅତି ଦୁରାନ୍ତରେ	୭
ସେ ମୃଗବଧୁ ଯେ ଗର୍ଭିଣୀ		ଜଳ ପିଅନ୍ତେ ଛନ୍ଦୁପୁଣି	୮
ଜଳପାନରେ ତୃଷା ତାର		ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୋହିଲା ନୃପବର	୯
ଚାରିଦିଗରେ ସେ ନୟନ		ବୁଲାଇ ଅତି ଛନ୍ଦୁଛନ୍ଦୁ	୧୦
ନିକଟେ ସିଂହ ପ୍ରାୟ ମଣି		ଅତି କାତରେ ସେ ହରିଣୀ	୧୧
ଜଳୁ ଉଠିଣ ଧାତିକାରେ		ତେଜ୍ଜଳା ମରଣ କାତରେ	୧୨
ସ୍ୱଭାବେ ଗର୍ଭ ହୋଇଥିଲା		ସେ ଗର୍ଭ ଜଳରେ ପଡ଼ିଲା	୧୩
ଗର୍ଭ ନିପାତେ ଖେଦମତି		ପ୍ରାଣ ତେଜିଲା ମୃଗସତୀ	୧୪
ନଦୀରେ ଦେଖି ମୃଗବାଳ		ସେ ଯେ ଭରତ-ମହାପାଳ	୧୫
ମାତାର ମୃତ୍ୟୁ ତାର ଦେଖି		ଦୟାରେ ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଖି	୧୬
ଚିତ୍ତେ ଆକୁଳ ନୃପବର		ପ୍ରବଣେ ବାଳକ ପାଶର	୧୭
ମୃଗନନ୍ଦନ ଘେନି କରେ		ଆଶ୍ରମେ ମିଳିଲେ ସତ୍ତରେ	୧୮
ସେ ମୃଗନନ୍ଦନର ତହିଁ		ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହଭର ହୋଇ	୧୯

ନିତ୍ୟେ କୋମଳ-ତୃଣାଙ୍କୁର		ଲୋଡ଼ି ଆଶଇ ନୃପବର		୨୦
ଯାହା ସେ କରେ ଅଭିଳାଷ		ତା ଦେଇ କରେ ମନତୋଷ		୨୧
ତା ସେବା ନିରତେ କରଇ		ମାୟାରେ ମତିଭ୍ରମ ହୋଇ		୨୨
ନିୟମ-ସନ୍ଧ୍ୟା-ତପ ଯେତେ		ବିସ୍ମର ହେଲା ନୃପ ଚିତ୍ତେ		୨୩
କେତେ ହେଁ ଦିନ ଅନନ୍ତର		ପ୍ରଭୁର ସେବା କଲା ଦୂର		୨୪
ଜଗତ ପିତାମାତା ହରି		ତାର ଚରନ ଚିତ୍ତେ ଧରି		୨୫
ଦାରା ତନୟ ଆଦି ଯେତେ		ସକଳ ଦୂରକରି ଚିତ୍ତେ		୨୬
ଏ ଭାବେ ଥିଲା ସେ ରାଜନ		ଦେଖ ଏହାର ମୁଦ୍ରପଣ		୨୭
ସକଳ କର୍ମ ଦୂର କଲା		ମୃଗବାଳକେ ମନ ଦେଲା		୨୮
ବିଚାରେ ମାତାପିତା ଭାଇ		ହାର ଆନ କେହି ନାହିଁ		୨୯
ଆଶ୍ରୟ କରିଅଛି ମୋତେ		ମୁଁ ତାକୁ ତେଜିବି କେମନ୍ତେ		୩୦
ଏ ସାଧୁକର୍ମର କାରଣ		ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତିଣ ରାଜନ		୩୧
ଆସନ-ଶୟନ-ଗମନେ		ସ୍ନାନ-ଭୋଜନ-ଜନପାନେ		୩୨
ମୃଗବାଳକେ ମନ ତାର		ନିମିଷମାତ୍ର ନୋହେ ଦୂର		୩୩
କାଷ୍ଠ-ପଲୀଶ ଆଣିବାରେ		ଯେବେ ସେ ଯାଇ ବନସ୍ତରେ		୩୪
ମୃଗବାଳକ ଘେନି ସଙ୍ଗେ		ପଥେ ଚଳଇ ନାନାରଙ୍ଗେ		୩୫
ବାଳକ ଚଳି ନ ପାରଇ		ଭରତ ମନେ ବିଚାରଇ		୩୬
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହବଶ ହୋଇ		କନ୍ଧେ ତାହାକୁ ସେ ବହଇ		୩୭
ହୃଦରେ ଆରୋପି ହରଷେ		ବାହୁରେ ଭିତେ ସ୍ନେହବଶେ		୩୮
ସ୍ନାନ-ଭୋଜନବେଳେ ତାର		କ୍ଷଣେ ହେଁ ନ କରେ ଅନ୍ତର		୩୯
ଏଥି ଉତ୍ତାରେ କିଛିଦିନେ		ମୃଗଶାବକ ଗଲା ବନେ		୪୦
ସେ ଅବସରେ ନୃପବର		ନ ଦେଖି ମୃଗର କୁମର		୪୧
ଅସ୍ଥିରେ ତାହାକୁ ଲୋଡ଼ଇ		ପୁଣି ସେ ଯେବେଟି ଦେଖଇ		୪୨
ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କରେ		ଆଶିଷ ବାଞ୍ଛଇ ତାହାରେ		୪୩
ହେ ବସ ମୋହର କଲ୍ୟାଣ		ଶୁଭ କରନ୍ତୁ ନାରାୟଣ		୪୪
ଯେବେ ନିମିଷେ ନ ଦେଖଇ		ଶୋକ-ସାଗରେ ସେ ବୁଡ଼ଇ		୪୫
କୃପଣ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଯେସନ		ଚଉର୍ଯ୍ୟ କରି ନେଲେ ଆନ		୪୬
ତେମନ୍ତ ପ୍ରାୟେ ମହାପାଳ		କ୍ଷଣେ ନ ଦେଖି ମୃଗବାଳ		୪୭
ବିହଲେ ହୃଦୟ କାତର		ଲୋଡ଼ଇ ମୃଗର କୁମର		୪୮

ଭ୍ରମେ ବୋଲଇ ବାକ୍ୟମାନ		ମଲା କି ମୃଗରନୟନ		୪୯
କି କର୍ମ କଲି ମୁଁ କିରାତ		କେଣେ ମୋ ଗଲା ମୃଗସୁତ		୫୦
ମୃଗବାଳକ ସୁକଲ୍ୟାଣେ		ଚରୁକି ଥିବ ଉପବନେ		୫୧
ପ୍ରଭୁ କି ରଖିଥିବେ ତାରେ		ଦେଖିବି ନୟନଗୋଚରେ		୫୨
କି ଅବା ମୃଗବାଳେ ମୋର		ଭକ୍ଷିଲେ ଶୃଗାଳ କୁକୁର		୫୩
ରବିର ଅସ୍ତକାଳ ହୋଇ		ମୋ ମୃଗସୁତ ନ ଦିଶଇ		୫୪
ଶୋକେ ଆକୁଳ ମୋର ଦେହୀ		କେଣେ ହେଁ ମୃଗବାଳ ନାହିଁ		୫୫
ସେ ମୃଗରାଜର କୁମର		ମନୋଜ୍ଞ-ଗମନ ତାହାର		୫୬
କ୍ଷଣକେ ଆଶ୍ରମଲୋକର		ଦୁଃଖ ଖଣ୍ଡଇ ନିରନ୍ତର		୫୭
ମିଥ୍ୟାରେ ଚକ୍ଷୁରୁଜି ମୁହିଁ		କ୍ଷଣମାତ୍ରକ ଯେବେ ରହି		୫୮
ଚକିତ ପ୍ରାୟେ ସେ ହୁଅଇ		ମୋହର ଅଗ୍ରତେ ଲୋଚଇ		୫୯
ରଖିକୃତମରଙ୍କର ସଙ୍ଗେ		ଖେଳୁ ଯେ ଥାଇ ନାନରଙ୍ଗେ		୬୦
କୋମଳତୃଣାଙ୍କୁରମାନ		ବାଳକେ ଦିଅନ୍ତି ବହନ		୬୧
ସେ ସର୍ବସୁଖ ଦୂର ହେଲା		ମୃଗକୁମର କେଣେ ଗଲା		୬୨
ସେ ମୋର କୃଷ୍ଣସାରବାଳ		ମୃଦୁ ତାହାର ପାଦତଳ		୬୩
କୋମଳ ଖୁରପୁଟପତ୍ତି		ସେ ମୋର ଦ୍ରବିଣ-ସମ୍ପତ୍ତି		୬୪
ମୃଗଶାବକ ଖୋଜିବାର		ନୃପତି ହୋଇଲା ବାହାର		୬୫
ପଥରେ ପଦଚିହ୍ନ ଦେଖି		କହଇ ନିରେଖି ନିରେଖି		୬୬
ଧନ୍ୟ ପୃଥିବୀ ତୋର ପୁଣ୍ୟ		ଏ ଚିହ୍ନ କଲୁ ତୁ ଧାରଣ		୬୭
ବିପ୍ରକ୍ ମଞ୍ଜୁସ୍ନାନ ପ୍ରାୟେ		ତୋ ଦେହ ଶୋଭାକୁ ଯେ ପାଏ		୬୮
ପୁଣି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା		ଯହୁଁ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖିଲା		୬୯
ତହିଁ ଦେଖିଣ ମୃଗଚିହ୍ନ		ଭାବିଲା ନିଜ ମନେ ମନ		୭୦
ମୃଗଶାବକ ଦେଖି ଏକ		ଦୟାରେ କି ତାରାନାୟକ		୭୧
ସିଂହଭୟରୁ ରକ୍ଷା କଲେ		ଆପଣା ନିକଟେ ରଖିଲେ		୭୨
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖକୁ ସେ ଦେଇ		ତା ବିନୁ ମୋର କେହି ନାହିଁ		୭୩
ଏ ଯେ ଆଶ୍ରମ-ମୁନିଗଣ		କରନ୍ତି ନାନା ଶୁଭକର୍ମ		୭୪
ହରଷଚିତ୍ତେ ମୁନିଗଣ		କରନ୍ତି ତାହାରେ କଲ୍ୟାଣ		୭୫
ମୃଗେନ୍ଦ୍ର ଭୟରୁ ତାହର		ମାତା ଯେ ଛାଡ଼ିଲା ଶରୀର		୭୬
ତେଣୁ ମୁଁ ଲଭିଲି ତାହାରେ		ଏବେ ସେ ଗଲା ବନଘୋରେ		୭୭
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ମହାପାଳ		କ୍ଷଣେ ସେ ଦେଖି ମୃଗବାଳ		୭୮

ବ୍ୟର୍ଥକର୍ମରେ ସେବା ତାର		ସୁକର୍ମ ତେଜି ନୃପବର		୭୯
ପୂର୍ବତପସ୍ୟା ହତ ତାର		ଶୁଭକର୍ମକୁ କଲା ଦୂର		୮୦
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ		ଅନାଦିରଥ-ନାରାୟଣ		୮୧
ତାର ଚରଣ ଦୂର କରି		ମୃଗବାଳକେ ମନ ଧରି		୮୨
ମୋକ୍ଷପଦକୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧ		ସେ ମୃଗବାଳ ପଶୁମନ୍ଦ		୮୩
ତହିଁ ମମତା ରାଜା କଲା		ଯୋଗଅଭ୍ୟାସ ନ ଜାଣିଲା		୮୪
ତାହାକୁ ଥୋଇ ହୃଦୟନେ		ଭୁଲିଲା ଜଗତ କାରଣେ		୮୫
ମୃଗର ଲାଳନ-ପାଳନ		ଏଣେ ହରଇ ସେହୁ ଦିନ		୮୬
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦିନ ଗଲା		ଆୟୁଷ ଶେଷ ତା ହୋଇଲା		୮୭
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		କାଳର ହେଲା ସେ ଅଧାନ		୮୮
ସମୀପେ ଦେଖି ମୃଗବାଳ		ଶୋକରେ ହୋଇଲା ବିକଳ		୮୯
ପ୍ରଭୃତ ପ୍ରାୟେ ସ୍ନେହଭରେ		ମନ ଅର୍ପିଲା ତାହାଠାରେ		୯୦
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋକକରି ମନେ		ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ତତକ୍ଷଣେ		୯୧
ମୃଗର ତହିଁ ମନ ଥିଲା		ତେଣୁ ସେ ମୃଗଜନ୍ମ ହେଲା		୯୨
ମୃଗଜନ୍ମଟି ସେ କାରଣୁ		ଶୁଣ ହେ ଅଭିମନ୍ୟୁ-ତନୁ		୯୩
ପୂର୍ବଜନ୍ମର କଥା ତାର		ସ୍ମରଣ କଲା ନୃପବର		୯୪
ମୃଗଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନେ ଥାଇ		ଅରଣ୍ୟେ ବୁଲଇ ସେ ମହୀ		୯୫
ବୁଲନ୍ତେ ଏକଦିନକର		ବୃକ୍ଷର ମୂଳେ ମୁନିବର		୯୬
ବ୍ରହ୍ମସାଧନେ ଚିତ୍ତ ଦେଇ		ମନକୁ ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷେ ଥୋଇ		୯୭
ତା ଦେଖି ରାଜା ବିଚାରଇ		ମୁଁ ଯେ ହୋଇଣ ଥିଲି ଏହି		୯୮
ମନରେ ଜାଣି ସେ ରାଜନ		ବିକଳେ ହୋଇ ଛନ୍ଦିଛନ୍ଦି		୯୯
ମୃଗଜନ୍ମର ଯେ କାରଣ		ମନେ ଜାଣିଲା ସେ ରାଜନ		୧୦୦
ପ୍ରଭୃତ ସେବା ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ		ମନେ ବହୁତ ତାପ ପାଇ		୧୦୧
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋକ କରି ମନେ		ବୋଲଇ ଲୋଚକନୟନେ		୧୦୨
ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଲି ମୁଁ ପାମର		ପ୍ରଭୃତ ସେବା କଲି ଦୂର		୧୦୩
ସମସ୍ତ ତପକୁ ହୁଡ଼ିଣ		ବିବିଧ-ଯଜ୍ଞ-ଶୁଭକର୍ମ		୧୦୪
ନାମଶ୍ରବଣଂ ଉଚ୍ଚାରଣ		ନିରତେ କରି ଆରଧନ		୧୦୫
ସକଳ-ଆତ୍ମା ଭଗବାନ		ମନ ଅର୍ପିଲି ଅନୁଦିନ		୧୦୬
ଯେଣୁ ସେ ସକଳ ଛାଡ଼ିଲି		ମୃଗବାଳକେ ମନ ଦେଲି		୧୦୭

ତେଣୁ ଏ ଜୀବନ ମୋହର		ପାଇଲା ମୃଗର ଶରୀର		୧୦୮
ଏମନ୍ତ ମନରେ ବିଚାରି		ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କରି		୧୦୯
ଆପଣା ମାତା ଯେ ହରିଣୀ		ତାହାକୁ ତେଜି ନୃପମଣି		୧୧୦
ପ୍ରଭୃତ ଅତି ପ୍ରିୟସ୍ଥାନ		ଯେ ତୀର୍ଥ ଶାଳଗ୍ରାମ ନାମ		୧୧୧
ପରମସାଧୁ ଭକ୍ତଜନେ		ଅଛନ୍ତି ଯହିଁ ମୁନିମାନେ		୧୧୨
ତହିଁକି ଶୀଘ୍ର ଚଳିଯାଇ		ରହିଲା ମୃତ୍ୟୁବାଟ ଚାହିଁ		୧୧୩
କୁସଙ୍ଗ-ସଙ୍ଗକୁ ସେ ଡରି		ମନେ ଚିତ୍ତଇ ନରହରି		୧୧୪
ନୀରସଦଳ ସେ ଭକ୍ଷଇ		ମୃଗଶରୀର ଯିବା ପାଇଁ		୧୧୫
ମନରେ କରଇ ବିଚାର		କେମନ୍ତେ ଯବି ଏ ଶରୀର		୧୧୬
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		କେତେହେଁ ଗଲା ତହିଁ ଦିନ		୧୧୭
ସେ ତୀର୍ଥଜଳରେ ତାହାର		ତେଜିଲା ମୃଗକଳେବର		୧୧୮
ଯେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କାରଣ		ବ୍ରହ୍ମା ଚିତ୍ତଇ ଯା ଚଉଣ		୧୧୯
ସେ ଚକ୍ରଧର ନାରାୟଣ		ପଦପଙ୍କଜ ସୁମରିଣ		୧୨୦
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ସାଦୁଙ୍କ ହିତେ ଭାଗବତ		୧୨୧
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ କୃଷ୍ଣବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତରପ୍ରାଣୀ		୧୨୨

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭରତବିରାଟେ
ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ନମକ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ		ଏ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଭରତ		୧
ସନ୍ଧ୍ୟାଦି ତପ ଶମଦମ		ତିତିକ୍ଷା ଆଦି ଯେ ନିୟମ		୨
ଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠବର		ଦ୍ଵିଜ ଆଙ୍ଗରସ-ପ୍ରବର		୩
ଏ ସବୁ ଗୁଣେ ଗୁଣୀ ସେହି		ପତ୍ନୀ ତାହାଙ୍କ ଥିଲା ଦୁଇ		୪
ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାର୍ଯ୍ୟାର ନବସୁତ		ପିତାଙ୍କ ତୁଲ୍ୟେ ଗୁଣବନ୍ତ		୫
କନିଷ୍ଠଭାର୍ଯ୍ୟା ଗର୍ଭଜାତ		ଏକ ଦୁହିତା ଏକ ସୁତ		୬

ଏ ସୁତ ମହାଭାଗବତ | ସେହି ସେ ରାଜର୍ଷି ଭରତ || ୭
 ମୃଗଦେହକୁ ତ୍ୟାଗ କରି | ତଦନ୍ତେ ବିପ୍ରରୂପ ଧରି || ୮
 ଦ୍ଵିଜଙ୍କ ପୁତ୍ରଭାବ ବହି | ଜନ୍ମ ଲଭିଲେ ତାଙ୍କ ତହିଁ || ୯
 ଅପରେ ତାର ସହୋଦର | ଉତ୍ତମ-ସାଧୁଶାଳପର || ୧୦
 ସେ ସାଧୁସଙ୍ଗରୁ ରାଜନ | ତାହାର ହେଲା ଶୁଭଜ୍ଞାନ || ୧୧
 ଯେଣୁ କର୍ମବନ୍ଧ ଖଣ୍ଡନ | ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ-କର୍ମ-ଗୁଣ || ୧୨
 ତାହା ଶୁଣଇ ଅବିରତେ | ପଦାରବିନ୍ଦ ଧାନ୍ତି ଚିତ୍ତେ || ୧୩
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାରୁ ରାଜନ | ପୂର୍ବଜନ୍ମର କଥାମାନ || ୧୪
 ସ୍ଵରଣ ହୋଇଲା ତାହାର | ଅସାଧୁ ସଙ୍ଗକୁ ତା ଡର || ୧୫
 ଉନ୍ମତ୍ତ ଜତ ଯେ ବଧିର | ପ୍ରାୟେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-କୁମର || ୧୬
 ଅଶେଷ-ଜ୍ଞାନେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇ | କପଟ ଲୋକରେ ଦେଖାଇ || ୧୭
 ଡେବଦେହେଁ ପୁତ୍ରଠାରେ ତାର | ସଂସ୍କାର କଳାକ କୁମର || ୧୮
 ବେଦ-ଉଚିତ-କର୍ମ ଯେତେ | ଦଶକର୍ମରେ ଯଥୋଚିତେ || ୧୯
 ଶୁଣ ପରାକ୍ଷ ନୃପବର | ସେ ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁମର || ୨୦
 ଶତର ଆଚମନ ବିଧି | ବ୍ରାହ୍ମଣ-କର୍ମ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି || ୨୧
 ଗୁରୁଙ୍କ ଉପଦେଶ ବିନେ | ଜାଣିଲା ସେ ଯେ ଅନୁମାନେ || ୨୨
 ପୁତ୍ରର ଶୁଭମାନ ଜାଣି | ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-ଶିରୋମଣି || ୨୩
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଵେହଭର ହୋଇ | ମନ ଅର୍ପିଲା ତାର ତହିଁ || ୨୪
 ଓଁକାର ଆଦି ବେଦସାର | ବ୍ୟାହୃତି-ପ୍ରଣବ-ଅକ୍ଷର || ୨୫
 ସାବିତ୍ରୀ-ମୂଳମନ୍ତ୍ର-ସାର | ସାନନ୍ଦେ ଦେଲେ ବିପ୍ରବର || ୨୬
 ଯଜନଆଦି କ୍ଷତକର୍ମ | ଏ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ନିଜଧର୍ମ || ୨୭
 ପୁରୁଷସୂକ୍ତଆଦି ଯେତେ | ସର୍ବ କହିଲେ ଯଥୋଚିତେ || ୨୮
 ପ୍ରତୁଷ୍ଟସ୍ଵେହରେ ବିପ୍ରବର | ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି ନିରନ୍ତର || ୨୯
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୋହୁ ମନୋରଥ | ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ନରନାଥ || ୩୦
 ଆୟୁଷଶେଷେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ | କାଳର ହୋଇଲା ଅଧାନ || ୩୧
 ଦ୍ଵିଜଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ରମଣୀ | ଭୁବତପୁତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଘେନି || ୩୨
 ଆପଣା ଜ୍ୟେଷ୍ଠ-ସପତ୍ନୀରେ | ସମର୍ପି ଦେଲ ସ୍ଵେହଭରେ || ୩୩
 ଆପଣେ ପତିର ସଙ୍ଗତେ | ଚଳିଲା ହରଷିତ ଚିତ୍ତେ || ୩୪
 ଏମନ୍ତେ ପିତାର ଅନ୍ତରେ | ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣର କୁମରେ || ୩୫

ଜତ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁମର | ତା ଠାରେ କଲେ ହତାଦର || ୩୬
 ତାହାର ପ୍ରଭାବ ନ ଜାଣି | ଜଡ଼ର ପ୍ରାୟେ ତାକୁ ମଣି || ୩୭
 ଜଡ଼ ବଧିର ଯେ ଉନ୍ମତ୍ତ | ଏମନ୍ତ ରୂପ ସେ ଭରତ || ୩୮
 ଦ୍ଵିପଦନର ପଶୁମତେ | ଏହାଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି ଏମନ୍ତେ || ୩୯
 ସେ ପରାଧାନ ପ୍ରାୟ ହୋଇ | ଲୋକରେ କର୍ମକୁ କରଇ || ୪୦
 ଲୋକେ ଶୁଦ୍ଧାରେ ଯାହା ଦେଇ | ପରମତୋଷେ ତା ଭୁଞ୍ଜଇ || ୪୧
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟପ୍ରୀତି ନିମିତ୍ତରେ | କେବେହେଁ ଆହାର ନ କରେ || ୪୨
 ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ସର୍ବଠାରେ | ପରମ ଆନନ୍ଦେ ବିହରେ || ୪୩
 ଦୁଃଖସୁଖରେ ସମ ତାର | ହୃଦେ ନ କରେ ଅହଙ୍କାର || ୪୪
 ଗ୍ରୀଷ୍ମ ବରଷା ଶୀତ ବାତ | ସକଳ ସହେ ସେ ଭରତ || ୪୫
 ଦିଶଇ ମହାମଣି ସମ | ଶରୀର ଅତି-ସୁଲ-ପାନ || ୪୬
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମତେଜ ବହି | ଜଡ଼ର ପ୍ରାୟେ ସେ ଭ୍ରମଇ || ୪୭
 ଆହାରଆଦି ସର୍ବଠାରେ | ସେ ଥାଇ ନିଗ୍ରହ-ବେଭାରେ || ୪୮
 ତଥାପି ଶୁଣ ହେ ରାଜନ | ତାହାର ନିଜ ଭ୍ରାତାଗଣ || ୪୯
 କୃଷିରକ୍ଷଣ କାରଣରେ | ନିଯୁକ୍ତ କରନ୍ତି ତାହାରେ || ୫୦
 ଭ୍ରାତୃବଚନ ଅନୁମତେ | କୃଷି ରଖଇ ଯଥୋଚିତେ || ୫୧
 ମୃଗ ବରାହଙ୍କୁ ନିବାରି | ଥାଇ ସେ ନିରତେ ଆବୋରି || ୫୨
 ଶୁଣ ହେ ଅଭିମୁନ୍ଧ୍ୟ ବଳା | ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା || ୫୩
 ଏମନ୍ତେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ | ବୃକ୍ଷଲପତି ଯେ ରାଜନ || ୫୪
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁତ୍ରକାମୀ ହୋଇ | ଦେବୀଙ୍କି ମହାପଶୁ ସହି || ୫୫
 ଶକ୍ତି-ଭକ୍ତିରେ ଦୃଢ଼ ସେହି | ଅନ୍ୟଦେବତା ନ ଜାଣଇ || ୫୬
 ତାହାର ପ୍ରସାଦରୁ କରି | ଅନେକ-ସମ୍ପଦ ତାହାରି || ୫୭
 ଗ୍ରାମ-ଅନ୍ତରେ ଦେବୀବାସ | ମଧୁ-ମାଂସେ ବଡ଼ ତୋଷ || ୫୮
 ଚଣ୍ଡୀର ସନ୍ତୋଷ କାରଣେ | ବିନାଶେ ନରପଶୁଗଣେ || ୫୯
 ରୂପିର-ମାଂସେ ତୋଷ ହୋଇ | ନିତ୍ୟେ ଚଣ୍ଡିକା ବିହରଇ || ୬୦
 ତାହାର ପୂଜା ଅନୁସରି | ରାଜସେବକେ ପଶୁ ଧରି || ୬୧
 ନରପଶୁ ଏ ଯନ୍ କରି | ରଖନ୍ତି ନିରତେ ପାହାରୀ || ୬୨
 ଦଇବେ ଅଭିମନ୍ଧ୍ୟବଳା | ସେ ନରପଶୁ କେଶେ ଗଲା || ୬୩
 ତାହାର ପଥ ଅନୁରେ | ଧାଇଁଲେ ତାର ଅନୁଚରେ || ୬୪

ନିଶି ଅକ୍ଷର ଘୋର ତମେ		ଖୋଜନ୍ତି ନାନାଦିଗ ଗ୍ରାମେ		୨୬
ପଶୁ ନ ପାଇ ଅନୁଚରେ		ନିରାଶ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତରେ		୨୭
ଗୃହକୁ କରନ୍ତେ ଗମନ		ଦେଖିଲେ ବିପ୍ରର ନନ୍ଦନ		୨୮
ଇତର ପ୍ରାୟ ତାକୁ ମଣି		ଜଡ଼ର ପ୍ରଭାବ ନ ଜାଣି		୨୯
ବନ୍ଧନ କରି ତତକ୍ଷଣେ		ସ୍ୱାମୀର କର୍ମ-ସମ୍ପାଦନେ		୩୦
ଚଣ୍ଡିକାଗୃହେ ପ୍ରବେଶିଲେ		ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମର୍ପି ଦେଲେ		୩୧
ସୁଗନ୍ଧ-ଶୀତଳ ଜଳରେ		ସ୍ନାନ କରାଇ ବିଧିରେ		୩୨
ଶୁଭ୍ର-ନିର୍ମଳ-ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ		ନାନାଭୂଷଣେ ସେ ମଣ୍ଡିଲେ		୩୩
ବିବିଧ-ସ୍ୱାଦୁଦ୍ରବ୍ୟମାନ		ତାହାକୁ କରାନ୍ତି ଭୋଜନ		୩୪
ସୁଗନ୍ଧ-ଚନ୍ଦନାଦି ଦେଲେ		ମାଳାଏ କଣ୍ଠେ ଲମ୍ପାଇଲେ		୩୫
ମୃଦଙ୍ଗ ଶଙ୍ଖ ଭୋରୀ ସ୍ୱନ		ଆନନ୍ଦେ କରନ୍ତି ଗାୟନ		୩୬
ଏମନ୍ତେ ନାନାବିଧିମତେ		ସ୍ଥାପିଲେ ଦେବୀର ଅଗ୍ରତେ		୩୭
ବୃକ୍ଷଲପତି ଏ ଅନ୍ତରେ		ତୀକ୍ଷଣ-ଖଡ଼ଗ ଧରି କରେ		୩୮
ତାହାର ରୂପିରକୁ ଦେଇ		ଦେବୀ ସନ୍ତୋଷ ହେବା ପାଇଁ		୩୯
ଏମନ୍ତେ ଶୁର ହେ ରାଜନ		ବୃକ୍ଷଲେ ହୋଇ ମତିଭ୍ରମ		୪୦
ଧନସମ୍ପଦ ମଦେ କରି		ତମଗୁଣକୁ ଆଶ୍ରା କରି		୪୧
ଇଶ୍ୱରୀଂଶକୁ ଯେ ଧରେ		ହିଂସା କରନ୍ତି ସେ ତାହାରେ		୪୨
ଦାରୁଣକର୍ମ ତାହାଙ୍କର		ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁମାର		୪୩
କୃଷ୍ଣର କଳାବନ୍ତ ଯେହି		ତାହାଙ୍କୁ କଦର୍ପନ୍ତି ନେଇ		୪୪
ଯେ ସର୍ବଭୂତେ ସମଚିତ୍ତ		ବିଷ୍ଣୁ ଜପଇ ଅବିରତ		୪୫
ତାହାଙ୍କୁ ପଶୁରେ ବିଚାରି		ନିକଟେ ହେଲା ଖଡ଼ଗ ଧରି		୪୬
ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ବ୍ରାହ୍ମଣ-ତେଜ ଅପ୍ରମିତ		୪୭
ଭ୍ରାତା-କରାଳ-ଦୁର୍ବିଷସହ		ତେଣୁ ସେ ଦଗ୍ଧଦେବୀ ଦେହ		୪୮
ଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ହିଂସା ଦେଖି		ଦେବୀ ମନରେ କୋପ ରଖି		୪୯
ପ୍ରତିମା ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ		କୁ କୋଳରେ ଘେନିଲେ		୫୦
ତକ୍ଷଣେ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ		ଉଠିଲେ ଅତି ରୋଷବହି		୫୧
ସେ ଦେବୀ ଚଣ୍ଡା ଭଦ୍ରକାଳୀ		ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋପେ ପରଜ୍ୱଳି		୫୨
ଭୃକଟୀ କୁଟୀଳ ତାହାର		ବଦନ ଦିଶେ ଭୟଙ୍କର		୫୩
ଦନ୍ତ ଦିଶନ୍ତି ବିକରାଳ		ଅରୁଣ ନୟନଯୁଗଳ		୫୪

ଚଣ୍ଡାଳହାସ ଘୋରସ୍ୱନ		ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୋହିଛି ଦେବୀମନ		୫୫
ଧାଇଲେ ଅତି ଶୀଘ୍ରତରେ		ପାପିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ଉପରେ		୫୬
ତାହାର ହସ୍ତ ଖଡ଼ଗ ଘେନି		ଶୁଣ ହେ ନୃପଶିରୋମଣି		୫୭
ଶାଣିତ ଅସି ତୀକ୍ଷଣଧାର		ଛେଦିଲେ ତାହାଙ୍କର ଶିର		୫୮
ପରମ ସନ୍ତୋଷକୁ ପାଇ		ଆପଣାଗଣ ସଙ୍ଗେ ଲାଙ୍ଗି		୫୯
ରୂପିର ସୁରା କରି ପାନ		ଭୋଲେ ହୋଇଲେ ମନେ ଛନ୍ଦୁ		୬୦
ଦେବୀର ଯେତେ ପାରିଷଦ		ଆନନ୍ଦେ କରି ଗୀତନାଦ		୬୧
ମସ୍ତକମାନ ହସ୍ତେ ଧରି		ହରଷେ ବୁଲନ୍ତି ବିହରି		୬୨
ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନେ		ସେ ଯେ ବୃକ୍ଷଲ ପାପୀମାନେ		୬୩
ସାଧୁଙ୍କୁ କରି ପରାଭବ		ଆପଣେ ନାଶ ଗଲେ ସର୍ବ		୬୪
ବିଷ୍ଣୁଭକତ ଯେତେ ନରେ		ଦୟା ବହନ୍ତି ସର୍ବଠାରେ		୬୫
ବଇର ହିଂସା ଦୂରେ ତେଜି		ସେ ପାଦପଦ୍ମ ହୃଦେ ଭଜି		୬୬
ପରମହଂସ-ଭାଗବତ		ତାହାଙ୍କୁ ରଖନ୍ତି ଅରୂପତ		୬୭
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ		୬୮
ପ୍ରଭୁ ପଦାରବିନ୍ଦ-ତଳେ		ମନ ମୋ ରହିବ ନିଶ୍ଚଳେ		୬୯

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଜଡ଼ଭରତ ଚରିତେ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଭବାତ

ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଏକଦିନେ		ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନେ		୧
ସିନ୍ଧୁପତି ଯେ ରହୁଗଣ		ସେ ରାଜା ବିଷ୍ଣୁ ପରାୟଣ		୨
ତାହାର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠଭୃତ୍ୟ		ରାଜାର ଗମନ ନିମନ୍ତେ		୩
ବମାନ ବହିବାର ପାଇଁ		ଏକ ପୁରୁଷେ ସେ ଲୋଭଇ		୪
ଦଇବଯୋଗ ଦେଖି ତାର		ସେ ବିଷ୍ଣୁଅଂଶ ବିପ୍ରବର		୫
ସେଠାରେ ହେଲା ଉପସ୍ଥିତ		ତାକୁ ଦେଖିଲା ନୃପଦୂତ		୬
ହରଷମନେ ବିଚାରଇ		ଏହାର ତୁଲ୍ୟ କେହି ନାହିଁ		୭

ଅତିବଳିଷ୍ଟ ଏ ଶରୀର		ବିମାନ ବହିବ ନିକର	୮
ଏମନ୍ତେ ଶୀଘ୍ରେ ଘେନିଗଲା		ବିମାନ ବୁହାରେ ଖଞ୍ଜିଲା	୯
ତହିଁ ନିମୁକ୍ତ ନର ସଙ୍ଗେ		ବିମାନ ବହିଲା ସେ ରଙ୍ଗେ	୧୦
ସାକ୍ଷାତେ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ସେହି		ପର ଅଧୀନ ପ୍ରାୟ ହୋଇ	୧୧
ସେ ଯେ ପରମ-ଭାଗବତ		ଏ କର୍ମ ତାର ଅନୁଚିତ	୧୨
ପୂର୍ବେ ଯେ ପାପକର୍ମ କଲା		ଅସାଧୁ-ସଙ୍ଗକୁ ଭଜିଲା	୧୩
ସେହି ସକାଶୁ ଏହିଗତି		ଶୁଣ ତୁ ଏକମନେ ଚିନ୍ତି	୧୪
ବିମାନ ବହି ନ ଜାଣଇ		ବିଷମସମେ ସେ ଚଳଇ	୧୫
କ୍ଷୁଦ୍ର-ଜୀବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଭୟେ		ପାଦ ନ କ୍ଷେପନ୍ତି ନିର୍ଭୟେ	୧୬
ତେଣୁ ବିମାନ ବକ୍ର ହୋଇ		ରାଜା ଦେହରେ କଷ୍ଟ ପାଇ	୧୭
ବିମାନ ବୁହା ପୁରୁଷରେ		ନୃପ କହଇ କୋପଭରେ	୧୮
ବିଷମସମ ଭାବ ହୋଇ		ବିମାନ ବହ କାହିଁ ପାଇଁ	୧୯
ପ୍ରଭୁବଚନ କୋପଭରେ		ଶୁଣି କମ୍ପନ୍ତି ସେ କିଙ୍କରେ	୨୦
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟଚିତ୍ତ ହୋଇ		ଜଡ଼କୁ ଦେଲେ ସେ ଦେଖାଇ	୨୧
ଭୋନାଥ ଆସ୍ତ ଦୋଷ ନାହିଁ		ଏ ଯେ ପୁରୁଷ ନ ଚଳଇ	୨୨
ଏହାର ବକ୍ରଗତି ପାଇଁ		ବିମାନ ବକ୍ରଭାବ ହୋଇ	୨୩
ଭୋନାଥ ଶୁଣ ସାବଧାନେ		ପୁଣି ହିଁ ଚଳଇ ବିଷମେ	୨୪
ଏହାର ସଙ୍ଗତେ ରାଜନ		ବହି ନ ପାରିବୁ ବିମାନ	୨୫
ଏହାର ସଂସର୍ଗ ଦୋଷରେ		ଆତ୍ମଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିବ ବେଭାରେ	୨୬
ଏମନ୍ତେ ଭୃତ୍ୟବାକ୍ୟ ଶୁଣି		ସେ ଯେ ରାଜନ ଶିରୋମଣି	୨୭
ଏହାଙ୍କୁ ସଂସର୍ଗ ଦୋଷରେ		କିମ୍ପା ଦଣ୍ଡିବା ଅବିଚାରେ	୨୮
ରାଜା ସ୍ୱଭାବେ ସାଧୁ ହୋଇ		ରଜୋଗୁଣରୁ କ୍ରୋଧ ବହି	୨୯
ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ନୃପବର		ଭରତେ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର	୩୦
ପୁଷ୍ପ ପୃଥୁଳ ତୋ ଶରୀର		କଠିନ ପାନ ଗ୍ରୀବା ତୋର	୩୧
ସ୍ଥଳିତେ ଚଳୁ କି କାରଣ		ଏ ତୋର ଦେହ ନିଷ୍କାରଣ	୩୨
ଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ତୋର ସଙ୍ଗତରେ		ବିମାନ ବୁହନ୍ତି ତପ୍ତରେ	୩୩
ବ୍ୟର୍ଥ ତୋହର କଳେବର		ମିଥ୍ୟାରେ ବହୁ ତୁ ଶରୀର	୩୪
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ	୩୫
ଏମନ୍ତ ବଚନେ ମଉନ		ସ୍ୱଭାବେ ବହନ୍ତି ବିମାନ	୩୬

ପୁଣି ବିମାନ ବକ୍ର ହେଲା | ସେ ରାଜା ଅତି କୋପ କଲା || ୩୭

ରାଜା ଉବାଚ

ଆରେ ପାମର ମୁକ୍ତଚିତ୍ତ		ଜୀବନ ଥାଉଁ ତୁହି ମୃତ	୩୮
ମୋହର ଅଙ୍ଗେ କଷ୍ଟ ଦେଉ		ପ୍ରମତ୍ତଭାବକୁ ତୁ ବହୁ	୩୯
ଯମର ପ୍ରାୟ ମୁଁ ଅଟଇ		ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ ଦର୍ପ ବିନାଶଇ	୪୦
ତୋହର ମଉତ୍ତାବ ମୁହିଁ		ଆଜହୁଁ ଦୂର କରିବଇଁ	୪୧
ଏମନ୍ତେ ଅତି ନିନ୍ଦାମାନ		ଜଡ଼କୁ କଲା ସେ ରାଜନ	୪୨
ରଜୋଗୁଣରୁ ତମ ତାର		ତମୋଗଣରୁ ଅହଙ୍କାର	୪୩
ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣର କୁମର		ସକଳଭୂତେ ଦୟାପର	୪୪
ଇକ୍ଷତହାସ୍ୟ-ବଦନରେ		ବଚନ କହନ୍ତି ରାଜାରେ	୪୫

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉବାଚ

ଭୋ ନୃପ ଶୁଣ ସାବଧାନେ		ତୁମ୍ଭେ ଯା କହିଲ ବଚନେ	୪୬
ହେ ବୀର ଭାର ନାମ ଯେହି		ଭାର ବହଇ ଅବା କେହି	୪୭
ଗମନ କରି ନ ପାରଇ		ଅତିହିଁ ସ୍ଥୁଳ ମୋର ଦେହୀ	୪୮
ଜୀବନ ମୃତ ଯେ ବୋଇଲ		ସେ କଥା ସତ୍ୟଟି କହିଲ	୪୯
ଯେ ସ୍ଥୁଳ କୃଷ୍ଣ ଆଧି ବ୍ୟାଧି		କ୍ଷୁଧା ପିପାସା ଭୟ ଆଦି	୫୦
ନିଦ୍ରା ବିହାର କ୍ରୋଧ ଯେତେ		ମଦ ଅହଙ୍କାର ସହିତେ	୫୧
ଯା ଦେହେ ଅଭିମାନ ଥାଇ		ତାହାର ତହିଁ ଏତେ ଥାଇ	୫୨
ମୋର ଦେହରେ ଏତେ ନାହିଁ		ଏଣୁ ଜୀବନମୃତ ମୁହିଁ	୫୩
ବିଶେଷ କହିଲି ରାଜନ		ବ୍ରହ୍ମବିଚାରେ ଏ ବଚନ	୫୪
କେ ଅବା କାହାରେ ବହଇ		ଏମନ୍ତ ମୁହିଁ ନ ଦେଖଇ	୫୫
କେବା ଇଶ୍ୱର କେ କିଙ୍କର		ଏମନ୍ତ ନ ଦେଖି ଅପର	୫୬
ତୁମ୍ଭେ ଆତ୍ମରେ ଏ ବଚନ		କେମନ୍ତେ କହିଲ ରାଜନ	୫୭
ଆତ୍ମେ କି କରିବୁ ତୁମ୍ଭରେ		ସ୍ୱଭାବେ ଏ ଜଡ଼-ଶରୀରେ	୫୮
ପ୍ରମତ୍ତ-ଜଡ଼ଭାବେ ମୁହିଁ		ବିମାନ କେବେ ବହିନାହିଁ	୫୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ନୃପବର | ସେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣର କୁମର || ୬୦

ସୁଶୀଳ ସାଧୁ ସମଚିର		ବିଶେଷେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଭକତ		୨୧
ରାଜାର ବାକ୍ୟ ଅନୁସାରେ		ଏମନ୍ତ କହି ସେ ମଧୁରେ		୨୨
ପ୍ରାରବ୍ଧକର୍ମ କ୍ଷୟପାଇଁ		ପୁଣି ବହୁକ୍ରି ତୁନିହୋଇ		୨୩
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ନୃପବର		ବିଷୟକର୍ମ କରି ଦୂର		୨୪
ତତ୍ତ୍ଵଜିଜ୍ଞାସା ନିମନ୍ତରେ		ରାଜା ଯେ ଥାଏ ସ୍ଵେହଭରେ		୨୫
ବିପ୍ର ବଚନେ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ		ବିଷୟ ଭ୍ରମ ତା ଖଣ୍ଡନ		୨୬
ଅମୃତପ୍ରାୟ ତାଙ୍କ ବାଣୀ		ମନେ ଚିନ୍ତିଲା ନୃପମଣି		୨୭
ତକ୍ଷଣେ ଶୀଘ୍ରତର ହୋଇ		ବିମାନୁ ପଡ଼ିଲା ଓହ୍ଲାଇ		୨୮
ବ୍ରାହ୍ମଣ ପାଦଯୁଗଳରେ		ଶିର ସମର୍ପି ଭୟାତୁରେ		୨୯
ବୋଲଇ ବାକ୍ୟ ଗଦଗଦ		କ୍ଷମା କରିବା ଅପରାଧ		୩୦
କେ ତୁମ୍ଭେ କହ ସ୍ଵାମୀ ମୋରେ		କରୁଣାକର ଏ କିଙ୍କରେ		୩୧
ଗୁପ୍ତତଭାବେ ଭ୍ରମୁଥାଅ		ବ୍ରାହ୍ମଣଭାବ ତୁମ୍ଭ ଦେହ		୩୨
କି ଅବା ଅବଧୂତ-ବର		କେମନ୍ତେ ମିଳିଲ ଏଠାର		୩୩
କାହିଁ ତୁମ୍ଭର ନିଜସ୍ଥାନ		କେମନ୍ତେ ବହିଲ ବିମାନ		୩୪
ଏ ଯେତେ ଅପରାଧ ମୋର		କ୍ଷମା ତୁ କର ଦ୍ଵିଜବର		୩୫
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଯେତେ ଦେବାସୁର		ପବନ ଅଗ୍ନିଦିବାକର		୩୬
ଏହାଙ୍କ କ୍ରୋଧକୁ ମୋହର		ଭୟ ଯେ ନାହିଁ ଦ୍ଵିଜବର		୩୭
ବ୍ରାହ୍ମଣଅପମାନେ ମୋର		ହୃଦ କମ୍ପଇ ଥରହର		୩୮
ଏଣୁ ଅପରାଧ ମୋହର		କ୍ଷମାକରିବା ବିପ୍ରବର		୩୯
ଅଶେଷଜ୍ଞାନର କାରଣ		ତୁ ନାଥ ବିଷ୍ଣୁପରାୟଣ		୪୦
ଅଜ୍ଞାନ-ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କରେ		ଦେଖୁ ଏଜଡ଼ ଶରୀରେ		୪୧
ତୋହର ଯେତେ ବାକ୍ୟମାନ		ଗ୍ରସିତ ହୋଇଅଛି ଜ୍ଞାନ		୪୨
ସକଳବର୍ଣ୍ଣଗୁରୁ ତୁହି		ତୋତେ ମୁଁ ପ୍ରଣନ କରଇ		୪୩
ଜ୍ଞାନ-ସ୍ଵରୂପ ତୋ ଶରୀର		ଭୋନାଥ ମୋତେ କୃପାକର		୪୪
ଅଦଭୂତ-ଜଡ଼ରୂପ ହୋଇ		ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ହିତେ ଭ୍ରମୁ ତୁହି		୪୫
ଭୋନାଥ ବିପ୍ର-ଯୋଗେଶ୍ଵର		ମୁଁ ମୂଢ଼ ପତିତ ପାମର		୪୬
କେମନ୍ତେ ତୋତେ ଚିହ୍ନିବଇଁ		ସ୍ଵଭାବେ ଗୃହବନ୍ଧେ ଥାଇ		୪୭
ଏ ଯେ ମୋହର ଅନୁଚର		ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଢ଼ ଦୁରାଚାର		୪୮
ଅଜ୍ଞାନହେତୁ ଆଣି ଦେଲେ		ବିଧାତାଘଟଣାର ବଳେ		୪୯

ଭାର ବହିଲେ ଶ୍ରମ ହୋଇ		ତୁ କିମ୍ପା ବୋଲୁ ଶ୍ରମ ନାହିଁ		୫୦
ସକଳ ବସୁ ଏ ଜଗତେ		ମିଥ୍ୟାତୁ ବୋଲୁ ବା କେମନ୍ତେ		୫୧
ଘଟାଦି ଯେବେ ମିଥ୍ୟା ହୋଇ		କେମନ୍ତେ ଜଳ ଆଣି ତହିଁ		୫୨
ଆମ୍ବାର ସୁଳ କୁଶଭାବ		କେମନ୍ତେ ନୁହଇଁ ସମ୍ଭବ		୫୩
ଅଗ୍ନିର ତାପ ପାତ୍ରେ ଯାଇ		ସେ ତାପେ ଜଳ ଉଷ୍ଣ ହୋଇ		୫୪
ତହିଁ ତଣ୍ଡୁଳ ତାପ ପାଇ		ଅନ୍ନ ରୂପରେ ସିଦ୍ଧ ହୋଇ		୫୫
ଇନ୍ଦ୍ରିରୁ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରାଣୁ ମନେ		ଜୀବ ତା ଭୁଞ୍ଜଇ ତକ୍ଷଣେ		୫୬
ତେସନ ଦେହ ଗ୍ରୀଷ୍ମତାପେ		ସେ ତାପ ଇନ୍ଦ୍ରିଗଣେ ବ୍ୟାପେ		୫୭
ଉପାଧି ଧର୍ମ ପୁରୁଷର		କେମନ୍ତେ ବୋଲୁ ନୁହେ ତାର		୫୮
ତୁ ଯେ ବୋଲଲୁ ଏହା ସତ୍ୟ		କେ ଅବାପ୍ରଭୁ କେବା ଭୃତ୍ୟ		୫୯
ତଥାପି ରାଜାପ୍ରଜାଭାବ		ଅବଶ୍ୟ ସଂସାରେ ରହିବ		୬୦
ବିଚାର କରି ଧର୍ମାଧର୍ମ		କରିବ ଦଣ୍ଡ ଯେ ପାଳନ		୬୧
କୃଷ୍ଣ ଆଦେଶ ମଣି କଲେ		ପାପ ନଲାଗେ ତାକୁ ଭଲେ		୬୨
ମୁଁ ତୋତେ କଲି ଅପମାନ		ଏ ଦୋଷ ମୋହର ନୟେନ		୬୩
ତୋହର ମାନଅପମାନ		ତୁଲ୍ୟ ବା ବୋଲିବୁ ଏସନ		୬୪
ତଥାପି ମହତ-ଲଂଘନ		ଦୋଷେ ମୁଁ ନାଶ ଯିବି ଜାଣ		୬୫
ଏଣୁ ମାଗି କ୍ଷମାକର		ଯେଣୁ ତୁ କାତରବସ୍ତଳ		୬୬
ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ସାବଧାନେ		ସେ ବିପ୍ର ନୃପତି ବଚନେ		୬୭
ଜ୍ଞାନ ବୈରାଗ୍ୟ ଆଦି କରି		ସକଳ ଅଛି ତହିଁ ପୂରି		୬୮
ଗୋବିନ୍ଦ-ପାଦପଦ୍ମ-ତଳେ		ମନ ତୁ ରୁହାଅ ନିଶ୍ଚଳେ		୬୯
ପଞ୍ଚସୁକ୍ଷେ ହରିବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ		୭୦
କୃଷ୍ଣଚରିତ ସୁଧାରସ		କହଇ ଜଗନ୍ନାଥଦାସ		୭୧

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

କଟୁଭରତ ଉବାଚ

ହେ ନୃପ ଶୁଣ ସାବଧାନେ		ତୁ ଯେ କହିଲୁ ଅନୁମାନେ	୧
ମୂର୍ଖ-ପଣ୍ଡିତ ଦୁର୍ଲମତ		ଏ କଥା ଅଟଇ ଉଚିତ	୨
ତଥାପି ପଣ୍ଡିତ ତୁ ନୋହୁ		ପଣ୍ଡିତପ୍ରାୟେ କଥା କହୁ	୩
କେ କାହା ସ୍ତ୍ରୀମା କେବା ଭତ୍ୟ		ଏମନ୍ତ ଜାଣ ନରନାଥ	୪
ଅଜ୍ଞାନବଶୁ ଦେଖୁ ଭିନ୍ନ		ତତ୍ତ୍ୱବିଚାରେ ସର୍ବସମ	୫
ଅପରେ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		ଗୃହ କର୍ମରେ ଯେଉଁଜନ	୬
ସୁକର୍ମବିଦ୍ୟାକୁ ଆଚରେ		ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନକୁ ମନେ ଧରେ	୭
ପଣ୍ଡିତ ବୋଲିବା ତାହାରେ		ସେ ଶୁଦ୍ଧ ଏ ଘୋର-ସଂସାରେ	୮
ସେ ସାଧୁ ବୋଲାଲ ସଂସାରେ		ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ଯେବା ଦୟାକରେ	୯
ଦଣ୍ଡିବା ଶକ୍ତି ଯାର ଥାଇ		ସେ ଯେବେ କ୍ଷମା ଆଚରଇ	୧୦
ସାଧୁଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେହୁ ନର		ସୁଖଦୁଃଖରୁ ସେ ବାହାର	୧୧
ଅପରେ ଶୁଣ ନୃପବର		ଯାବତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର	୧୨
ସତ୍ତ୍ୱ ରଜ ତମ ଗୁଣରେ		ମନ ରହଇ ଦୃଢ଼ତରେ	୧୩
ଯେ ଗୁଣ ଯାହାର ହୁଅଇ		ସେ ଗୁଣେ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରକାଶଇ	୧୪
କୁଶଳ ମନ୍ଦଭାବେ ଦୁଇ		ମଧ୍ୟମ ଭାବକୁ ବହଇ	୧୫
ଧରଇ ଗୁଣ ଅନୁସାରେ		ରୂପ ଗୁଣ ନାମ ବେଭାରେ	୧୬
ଯେ ଦୁଃଖସୁଖ ଆଦି କରି		ଲଭଇ କର୍ମକୁ ଆବୋରି	୧୭
ଦେଖ ଏ ଅନିତ୍ୟ-ଶରୀର		ମାୟା-ଚରିତ ଆତ୍ମାସାର	୧୮
ତାହାର ଗୁଣ ଅନୁସାରେ		ପ୍ରାଣୀ ଯେ କର୍ମମାନ କରେ	୧୯
କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞଭାବକୁ ସେ ବହି		ସକଳ-ସାକ୍ଷୀ ହୋଇ ରହି	୨୦
ତେଣୁ କହନ୍ତି ବେଦସାର		ଗୁଣନିର୍ଗୁଣ ଏ ବିଚାର	୨୧
ସଗୁଣେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର		ନାନାବ୍ୟସନର ଆଚାର	୨୨
ନିର୍ଗୁଣଭାବକୁ ଯେ ଧରେ		ସେ ପ୍ରାଣୀ ଭବସିନ୍ଧୁ ତରେ	୨୩
ଦୃଢ଼-ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ		ସଗୁଣେ ସଂସାରେ ଭ୍ରମଇଁ	୨୪
ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ୱଭାବ କାଳ କର୍ମ		ଆଶ୍ରୟ ଅଙ୍ଗ ହେ ରାଜନ	୨୫
ମାୟାରବଳେ ଏ ସଂସାରେ		ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ମନ ହରେ	୨୬

କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞଭାବକୁ ଆଚରି		ଶରୀର ରହିଛି ଆବୋରି	୨୭
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବେ କେବେ ଥାଇ		କେବେ ବା ପ୍ରାଣୀ ନ ଜାଣଇ	୨୮
ଶୁଦ୍ଧ-ଅଶୁଦ୍ଧ ଏ ଶରୀରେ		ଦେଖଇ ଭୁଞ୍ଜଇ ବିକାରେ	୨୯
ଅପରେ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ପୁରୁଷ-ପୁରାଣ	୩୦
ପରମଆତ୍ମା ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ		ଅନାବୃତ ସେ ସର୍ବଦେହ	୩୧
ସେ ନାରାୟଣ ଭଗବାନ		ବାସୁଦେବ ଆଦିକାରଣ	୩୨
ଯାର ସ୍ମରଣେ ପାପମାନ		ବିଶେଷେ ହୁଅନ୍ତି ଖଣ୍ଡନ	୩୩
ସ୍ୱକାୟ-ମାୟାରେ ଜଗତ		କ୍ରୀଡ଼ା କରି ଅବିରତ	୩୪
ସ୍ତ୍ରୀବରଜଙ୍ଗମାଦି ଠାରେ		ପବନ ଯେସନେ ସଞ୍ଚରେ	୩୫
ତେମନ୍ତ ହୋଇ ସର୍ବଠାରେ		କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞରୂପେ ସେ ବିହରେ	୩୬
ଯାବତକାଳ ପ୍ରାଣୀମନ		ମାୟାକୁ ନ କରେ ଖଣ୍ଡନ	୩୭
କ୍ଷତ୍ରଅଧିକ ନ ଜିଣଇ		ବିମୁକ୍ତସଙ୍ଗ ସେ ନୁହଇ	୩୮
ପ୍ରଭୁକୁ ଏ ରୂପେ ନ ଜାଣେ		ତାବତ ଭ୍ରମେ ଅକାରଣେ	୩୯
ସଂସାର-ତାପେ ଗ୍ରସ୍ତମନ		ସେ ଯେ ଅନାଦି ନାରାୟଣ	୪୦
ଯାବତ ତାଙ୍କୁ ନ ଚିହ୍ନଇ		ଶୋକ-ମୋହରେ ଭ୍ରମୁଥାଇ	୪୧
ତୁ ଏବେ ଶୁଣ ନୃପବର		ସେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଠାକୁର	୪୨
ଅଖିଳପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଗୁରୁ		ଯାର ମହିମା ମହାମେରୁ	୪୩
ତାହାର ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମନ ନିବଶି ଅପ୍ରମାଦେ	୪୪
ମାୟା-କପଟ ଏ ସଂସାର		ତୁ ଏହା ଶୀଘ୍ର ପରିହର	୪୫
ପଞ୍ଚସୁକ୍ଷେ ବିପ୍ରବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ	୪୬
ସେ ପ୍ରଭୁ ପାଦକମଳରେ		ମନ ମୋ ରହୁ ନିରନ୍ତରେ	୪୭
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ହରିଚରିତ ଭାଗବତ	୪୮

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
 ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ବ୍ରାହ୍ମଣରହୁଗଣସମ୍ବାଦେ
 ଏକଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ରହୁଗଣ ଉବାଚ

ନମଙ୍କ ପ୍ରଭୁ ବିପ୍ରବର	ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ହିତେ ତୋ ଶରୀର	୧
ସ୍ଵଳକ୍ଷ୍ମା-ବିହାର ତୋହର	ନମସ୍ତେ ଦୟାର ସାଗର	୨
ବେଶରେ ତୁହି ଅବଧୂତ	ମାୟାରୂପରେ ତୁ ଯେ ସ୍ଥିତ	୩
ଗୁପ୍ତତଭାବେ ଭ୍ରମ ତୁହି	ତୋହର ମାୟା କେ ଜାଣଇ	୪
ବିଅର୍ଥେ ପ୍ରାଣୀ ଆତୟାତ	ତୁ ଯେ ମାୟାର ପରେ ସ୍ଥିତ	୫
ବ୍ୟାଧିରେ ପାତିତ ଯେ ଜନ	ତାହର ଔଷଧି ଯେସନ	୬
ନିଦାନ୍ତ-ଆତପେ ପାତିତ	ତାହାକୁ ଯେହ୍ନେ ଜଳଶୀତ	୭
ସଂସାର-ଦୁଃଖ-ଦାବାନଳ	ତହିଁ ମୁଁ ହୋଇଲି ଆକୁଳ	୮
ପୀୟୂଷରସ ତୁମ୍ଭ ବାଣୀ	ପିଇ ତରିଲି ଦ୍ଵିଜମଣି	୯
ସଂଶୟ ମନରୁ ମୋହର	ତୁମ୍ଭେ ଛେଦିବ ବିପ୍ରବର	୧୦
ଅଜ୍ଞାନ-ଜଡ଼ଭାବ ଥିଲେ	ତାହା ଛେଦିବ ତୁମ୍ଭେ ଭଲେ	୧୧
ଅଧ୍ୟାତ୍ମଯୋଗ ତୋ ବଚନ	ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ମୋର ମନ	୧୨
ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନରେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର	ମନ ନୋହଇ ଦୃଢ଼ତର	୧୩
ଯେତେ ଏ କ୍ରିୟାଫଳମାନ	କହିଲ ଈଶ୍ଵର-ଅଧାନ	୧୪
ପରମତତ୍ତ୍ଵ ଏ ବେଭାର	ପୃଥ୍ଵୀକୁହି ମାନଙ୍କର	୧୫
ଏ ଯେ ସଂଶୟ ମନେ ମୋର	ଭୋ ବିପ୍ର ଛେଦନ ତୁ କର	୧୬

ଜଡ଼ଭରତ ଉବାଚ

ପାର୍ଥିବ-ବିକାର ଯେହୁଟି	ଭାରକୁ ବହଇ ସେହିଟି	୧୭
ଶ୍ରମ ଯେ ହୋଇବ କାହାର	ଏହାକୁ ବୁଝ ନୃପବର	୧୮
ଶରୀରେ ଅଛି ଯେ ଚରଣ	ତହିଁ ଉପରେ ଗୁଳ୍ଫ ଜାଣ	୧୯
ଜାନୁ ଉରୁ ଯେ ମଧ୍ୟଦେଶ	ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ଯେ ସ୍ଵକ୍ଷଦେଶ	୨୦
ସ୍ଵକ୍ଷରେ ବିମାନ ଅଛଇ	କେ ତାର ଭାରକୁ ବହଇ	୨୧
ତହିଁରେ ଅବୟବ ବହି	ସୌବାର ରାଜା ବସିଛଇ	୨୨
ସେ ଅଟେ ପାର୍ଥିବ-ବିକାର	ଏହା ତୁ ନୃପ ହେତୁକର	୨୩
ଏହି ବିକାରେ ଅଭିମାନ	ତୋହର ହୋଇଛି ରାଜନ	୨୪
ଏ ଯେ ସଂସାରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ	ନୃପସେବକ ନାମ ଭିନ୍ନେ	୨୫

କେହୁ କାହାକୁ ନମସ୍କାର	କରଇ ଆଚାର ବେଭାର	୨୬
ଏ ଜୀବମାନେ ବସି ତହିଁ	ନାନା-କୁକଥାମାନ କହି	୨୭
ମୁଁ ନୃପ ବୋଲି ଅହଙ୍କାର	ଏ ମୃତ୍ତ୍ଵଲୋକଙ୍କ ବେଭାର	୨୮
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡ ଦେଉ ତୁହି	ଏମନ୍ତେ ନାନାକଥା କହି	୨୯
ପ୍ରମତ୍ତଭାବକୁ ଧଇଲୁ	ଏଣୁ ତୁ ମୋତେ ନ ଚିହ୍ନିଲୁ	୩୦
ଦେଖ ଏ ଅଖିଳସଂସାର	ଜନ୍ମୁଲ୍ ଯହିଁ ଚରାଚର	୩୧
ଯା ତହିଁ ନାନା ଯାହାପରେ	ବଡ଼ଟି ନାହିଁ ଏ ସଂସାରେ	୩୨
ପରମ ଅଶୁ ସୁକ୍ଷ୍ମ ସୁଳ	ଏ ଆଦି ଯେତେକ ସକଳ	୩୩
ତା ବିନୁ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ	ଅଜ୍ଞାନମତି ନ ଜାଣଇ	୩୪
ବୃହତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆଦି ଯେତେ	ନିର୍ଜୀବ ସଜୀବ ସହିତେ	୩୫
ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ଵଭାବ କାଳ କର୍ମ	ପୃଥକଭାବ ଯେହୁ ନାମ	୩୬
ଜ୍ଞାନ ବିଶୁଦ୍ଧ ସେ ଅଟଇ	ପରମଆତ୍ମା-ରୂପ ବହି	୩୭
ଏକ ଅନେକ ସର୍ବ ସେହି	ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବିନୁ ଆନ ନାହିଁ	୩୮
ସର୍ବଜ୍ଞପୁରୁଷ ଅରୂପତ	ତାହାର ଲାଲା ଏ ଜଗତ	୩୯
ସେ ପ୍ରଭୁ ଅଖିଳକାରଣ	ମୁନିଏ କରନ୍ତି ଗାୟନ	୪୦
ହେ ରହୁଗଣ ସାବଧାନେ	ଶୁଣ ତୁ ମୋହର ବଚନେ	୪୧
ବିବିଧ-ତପ ଯଜ୍ଞକର୍ମ	କି ଅବା ବେଦଅଧ୍ୟୟନ	୪୨
ଏ ଆଦି ଯେତେ ହେ ରାଜନ	ସକଳ-ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭକ୍ତଜନ	୪୩
ଯା ପାଦରଜେ ପାପମାନ	ନିଃଶେଷେ ହୁଅନ୍ତି ଖଣ୍ଡନ	୪୪
ଉତ୍ତମଶ୍ଳୋକ କଥାସାର	ଯେ ପ୍ରାଣୀ କରନ୍ତି ଉଚ୍ଚାର	୪୫
ଗ୍ରାମ୍ୟକଥାରେ ତାର ମତି	କେବେହେଁ ନୁହଇ ସଙ୍ଗତି	୪୬
ଯେବେ ନିଶ୍ଚଳଭାବେ ମନ	ପ୍ରଭୁରେ କରଇ ଅର୍ପଣ	୪୭
ତାହାକୁ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	ସତ୍ତ୍ଵପ୍ରଧାନ-ମତି ଦେଇ	୪୮
ଏବେ ତୁ ଶୁଣ ନୃପମଣି	ଆତ୍ମର ପୂର୍ବଜନ୍ମ-ବାଣୀ	୪୯
ଭରତ ନାମେ ରାଜା ମୁହିଁ	ବ୍ରହ୍ମର ବଂଶେ ଜାତ ହୋଇ	୫୦
ସର୍ବସମ୍ପଦ ଦୂର କଲି	ନିଶ୍ଚଳେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଭଜିଲି	୫୧
ପୂର୍ବଅର୍ଜିତ କର୍ମଫଳ	ମୃଗବାଳକେ ମତିଭୋକ	୫୨
ଯେଣୁ ଅସାଧୁସଙ୍ଗ କଲି	ମୃଗଶରୀର ମୁଁ ପାଇଲି	୫୩
ପୂର୍ବଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ଥିଲା	ପ୍ରଭୁଙ୍କ କରୁଣା ହୋଇଲା	୫୪

ତେଣୁ ପୂର୍ବର କଥାମାନ		ମୋହର ହୋଇଲା ସ୍ମରଣ		୫୫
ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ନୃପବର		ଲଭିଲି ବ୍ରାହ୍ମଣ-ଶରୀର		୫୬
ଏଣୁ ସଙ୍ଗକୁ ମୁହିଁ ଡରି		ଏ ଜଡ଼ରୂପକୁ ଆବୋରି		୫୭
ଭ୍ରମଇଁ ଏ ଘୋର-ସଂସାରେ		କର୍ମବନ୍ଧନ ଖଣ୍ଡିବାରେ		୫୮
ଏକାକୀ ନିବୃତ୍ତ-ବେଭାରେ		ମନ ନିବେଶି କୃଷ୍ଣଠାରେ		୫୯
ଶୁଣ ରାଜନ ଏକମନେ		ଏଣୁ ସଂସାରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ		୬୦
ଅସତ-ସଜ୍ଜୁ ମୋକ୍ଷ ନୋହେ		ନାନାଯୋନିରେ ଦେହ ବହେ		୬୧
ସାଧୁସଙ୍ଗତେ ସଙ୍ଗ ଯାର		ପବିତ୍ର ହୁଏ ତା ଶରୀର		୬୨
ନିଶ୍ଚଳମତି ସେ ହୁଅଇ		ସଂସାରସାଗରୁ ତରଇ		୬୩
ସାଧୁସଙ୍ଗତି ପ୍ରଭାବରେ		ପ୍ରଭୁର କୃପା ହୋଇ ତାରେ		୬୪
ସେ ଯେ ଅନାଦି ଚକ୍ରଧର		ଜଗତବନ୍ଧୁ ଦାମୋଦର		୬୫
ସେ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମପାଦତଳେ		ମୋ ମନ ରହିବ ନିଶ୍ଚଳେ		୬୬
ଜଡ଼ଭରତ-ତତ୍ତ୍ୱବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ		୬୭
ବୋଲଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ		୬୮

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-ରହୁଗଣ ସମ୍ବାଦେ
 ଦ୍ୱାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଜଡ଼ଭରତ ଉବାଚ

ଏ ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ-ଦୁର୍ଗମ		ପ୍ରବୃତ୍ତିମାର୍ଗ ଯାର ନାମ		୧
ମାୟାରେ ତହିଁ ପ୍ରବେଶିଣ		ଯେ ଭବ ଗହନ-ଅରଣ୍ୟ		୨
ସତ୍ତ୍ୱ-ରଜ-ତମର ମତେ		ପୃଥକଭାବେ କର୍ମ ଚିନ୍ତେ		୩
ସଂସାର-ଅରଣ୍ୟେ ଭ୍ରମଇଁ		ସୁଖର ଲେଖ ତାର ନାହିଁ		୪
ଯେମନ୍ତେ ବଶିଜାରମାନେ		ଅର୍ଥଅର୍ଜନ ଲୋଭମନେ		୫
ଏ ଯେ ସଂସାର ମହାଘୋର		ଅରଣ୍ୟ ଅତି ଭୟଙ୍କର		୬
ଏଥି ନିବେଶେ ମୁଦ ମନ		ନାନାଯାତନାର ଯେ ସ୍ଥାନ		୭

ଯେ ବନେ ଷଡ଼ଲହି-ଚୋର		ନାନାଭୋଗରେ ତତପର		୮
ଦେଖ ସଂସାରେ କୁନାୟକ		ବୁଦ୍ଧି-ସାରଥୀ ଅବିବେକ		୯
ଶୃଗାଳତୁଲ୍ୟ ଦାରାପୁତ୍ର		ସେ ବନେ ଅଛନ୍ତି ନିରତ		୧୦
ଯେ ଯାହା ମତେ ଆକର୍ଷିତ୍ତି		ମେଷକୁ ଯେହ୍ନେ ବୃକପତ୍ତି		୧୧
ସେ ବନେ ଲତା ତୃଣ ଗୁଳ୍ମ		ଗହ୍ମରପ୍ରାୟ କାମ୍ୟକର୍ମୀ		୧୨
ଦୁର୍ଜନ-ମଶକାଦି ତେଣେ		ପୀଡ଼ିତ କଠୋର-ଦଂଶନେ		୧୩
ଗନ୍ଧର୍ବପୁରପ୍ରାୟ ଦେହେ		ମଣେ ଅସତ୍ୟ ସତ୍ୟପ୍ରାୟେ		୧୪
ନିବାସ ପଶୁ ଯେ ଦ୍ରବିଣ		ତହିଁରେ ହୋଇ ହୃଷ୍ମମନ		୧୫
କରଇ ତହିଁ ଆତ୍ମବୁଦ୍ଧି		ଏମନ୍ତ ବନେ ସେ ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି		୧୬
ବାତ-ଭ୍ରମିତ ରେଣୁ ଲାଗି		ଚକ୍ଷୁ ହୁଅଇ ଦୁଃଖଭାଗୀ		୧୭
ବିବିଧ-ଘୋରସ୍ୱନ ଲାଗି		କର୍ଣ୍ଣ ହୁଅଇ ଦୁଃଖଭାଗୀ		୧୮
ଉଲ୍ଲୁକଆଦି ଘୋରବାଣୀ		ଆତ୍ମା ଦୁଃଖିତ ତାହା ଶୁଣି		୧୯
ସୁଧାପାତିତ ଯେବେ ହୋଇ		ନିଷ୍ଠୁଳ-ବୃକ୍ଷକୁ ଧାମଇଁ		୨୦
କେବେ ବା ମୃଗତୃଷ୍ଣା ଦେଖି		ତୃଷ୍ଣାରେ ଧାମଇଁ ନିରେଖି		୨୧
ନିରାଶ ହୋଇଣ ତହିଁରେ		ଧାମଇଁ ଶୁଷ୍କନଦୀତୀରେ		୨୨
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟଭାବକୁ ସେ ବହି		ନିର୍ଜନ-ପ୍ରାଣୀକି ମାଗଇ		୨୩
ଦାରା ତନୟ ଅଗ୍ନି ପ୍ରାୟେ		ତହିଁ କ୍ରୀଡ଼ଇ ମାୟାମୋହେ		୨୪
କେବେହେଁ ଶାନ୍ତି ନ ଭଜଇ		ପୁଣି ଉଦ୍‌ବେଗ-ମନ ହୋଇ		୨୫
ବିବିଧ-ଶୋକ-ଦୁଃଖ ପାଇ		ପରମକ୍ଳେଶକୁ ଲଭଇ		୨୬
ଗନ୍ଧର୍ବପୁରେ ପ୍ରବେଶିଣ		ପ୍ରମୋଦଲଭେ ଏକକ୍ଷଣ		୨୭
କଷ୍ଟକ-ଦୁର୍ଗମ-ପାଷାଣେ		ନିରତେ ଭ୍ରମେ ଅକାରଣେ		୨୮
ବିମନ ହୋଇ ଦୁଃଖପାଇ		କ୍ଷଣକେ ପୁଣି ପାଶୋରଇ		୨୯
ଅନ୍ତର-ବାହାରେ ଯନ୍ତ୍ରିତ		ପ୍ରାଣୀ ହୁଅଇ ଅବିରତ		୩୦
କୁରୁମ୍ଭ ପାଇଁ ନାନାପାପ		ବିପକ୍ଷପକ୍ଷେ ବହେ କୋପ		୩୧
ଦୁଃଖଜନ୍ମରେ ପୀଡ଼ା ପାଇ		ବିପିନେ ନିରତେ ଭ୍ରମଇଁ		୩୨
ଅକ୍ଷ ଯେସନେ ଅକ୍ଷକୁପେ		ପଡ଼ଇ କର୍ମର ବିପାକେ		୩୩
ସେ ଭବବନେ କଦାଚିତ		ପରଯୋଷିତେ ହୋଇରତ		୩୪
ତା ସ୍ୱାମୀ ଦେଖିଲେ ଦଣ୍ଡଇ		ତହିଁରେ ବ୍ୟଥିତ ହୁଅଇ		୩୫
କାହିଁ ବା ଶୀତ ବର୍ଷା ବାତ		ଗ୍ରୀଷମେ ହୁଅଇ ପୀଡ଼ିତ		୩୬

ଧନବିହୁନେ ଗୃହ ନାହିଁ		ଶଯ୍ୟା ଆସନ ଅବା କାହିଁ		୩୭
ଲୋଡ଼ଇ ପୁଣି ପରଧନ		ତେଣେ ହୁଅଇ ହାନିମାନ		୩୮
ଦୁଃଖେ ଅର୍ଜିତ ଯେତେ ଧନ		କେହି ବା ହରାଇ ବିପନ୍ନ		୩୯
ତାହାଙ୍କ ତେଜ ଅନେ୍ୟ ଯାନ୍ତି		ପୁଣି ଲେଉଟି ନ ଆସନ୍ତି		୪୦
ଏ ମୋର ଭୂମି ମୋର ଗୃହ		ପଶ୍ଚିତେ କରନ୍ତି କଳହ		୪୧
ଯେ ସର୍ବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ଅର୍ପଇ		ତା ଗତି ପାଇବେ ସେ କାହିଁ		୪୨
ବାଳଭାଷିତେ ମୋହ ହୋଇ		ଯୋଷିତ-ଭୁଜଲତା କେହି		୪୩
ଆଶ୍ରୟ କରି କାଳତରେ		ପାଷଣ୍ଡ ସଙ୍ଗତେ ବିହରେ		୪୪
ତହିଁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ପୁଣି		ହଂସର ତୁଲ୍ୟ ବିପ୍ରଗଣ		୪୫
ସଙ୍ଗେ ବିହରେ କିଛିକାଳ		ତାଙ୍କ ଆଚାର କୁଳଶୀଳ		୪୬
ଦେଖି ନ ମଣେ ତାକୁ ଈଷ		ମର୍କଟ ସଙ୍ଗେ ହୁଏ ଭ୍ରଷ		୪୭
କେବେ ବା ପ୍ରମାଦ ବଶରେ		ପତଇ ଗିରି କନ୍ଦରରେ		୪୮
ପୁଣି ଭ୍ରମଇଁ ଛାଡ଼ି କରି		ନିର୍ଭୟ-ପଥକୁ ଆବୋରି		୪୯
ତହିଁ ଅତି-କଷ୍ଟରୁ ନର		ବାହୁଡ଼ି ଭ୍ରମଇଁ ଅପାର		୫୦
ପୁଣି ଆତ୍ମାର ତତ୍ତ୍ୱବାଣୀ		କ୍ଷଣକେ ପାଶୋରଇ ପ୍ରାଣୀ		୫୧
ମାୟା-ରଚିତ ଏ ସଂସାର		ନିଷ୍ଠାର ନୋହେ ମୂଢ଼ନର		୫୨
ନାନାକୁକର୍ମରେ ଭ୍ରମନ୍ତି		ଆତ୍ମା-କାରଣ ନ ଜାଣନ୍ତି		୫୩
ହେ ରହୁଗଣ ଏ ସଂସାର		ଦୁର୍ଗମପଥ ଯେ ଏହାର		୫୪
ସେ ଜୀବଆତ୍ମା ଏଣୁ ତୁଲ୍ୟ		ଜାଣଇ ପ୍ରାଣୀ-ମନ୍ଦଭଲ		୫୫
ସୁଜିତଆତ୍ମା ହୋଇ ତହିଁ		ହରିସେବାରେ ମନଦେଇ		୫୬
ଜ୍ଞାନଖଡ଼ଗ ଧରି କର		ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ଏଥୁ ହୁଅ ପାର		୫୭

ରହୁଗଣ ଉବାଚ

ସାଧୁମାନଙ୍କ ଜନ୍ମସାର		ସଂସାରେ କିବା ଜନ୍ମ ଆର		୫୮
ଯେ ଜନ ହୃଷୀକେଶ-ଶୁଣ		ବଦନେ କରେ ଉଚ୍ଚାରଣ		୫୯
ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣି ଯଶଗାଇ		ସୁସାଧୁ ସଙ୍ଗତେ ବସଇ		୬୦
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ତୁମ୍ଭ ପାଦରେଶୁ		ମୋ ଦେହେ ଲାଗିଲାକ ଯେଶୁ		୬୧
ସର୍ବଦୁରିତ କ୍ଷୟଗଲା		ମନ ମୋ ନିର୍ମଳ ହୋଇଲା		୬୨
ଅବିଦ୍ୟାକର୍ମ ଯେ ମୋହର		ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ସମାଗମେ ତୋର		୬୩

ଅବିବେକାଦି ଯେ ପ୍ରମାଦେ		ହତ ହୋଇଲେ ତୋ ପ୍ରସାଦେ		୬୪
ନମଇଁ ମହତ-ଇଶ୍ୱର		ନମସ୍ତେ ଶିଶୁରୂପଧର		୬୫
ତୁ ନାଥ ଯୁବାରୂପଧର		ତୋତେ ମୋହର ନମସ୍କାର		୬୬
ଅବଧୂତରୂପକୁ ଧରି		ପୃଥିବୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରି		୬୭
ଏମନ୍ତ ରୂପ ଯେ ତୁମ୍ଭର		ତୋ ପାଦେ ମୋର ନମସ୍କାର		୬୮
ଏ ରୂପ ଧରି ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ		ପୃଥିବୀ କରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ		୬୯
ପ୍ରଜାଙ୍କ କୁଶଳ ନିମନ୍ତେ		ଭାବେ ଭ୍ରମଣ ଏ ଜଗତେ		୭୦

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତେ ରହୁଗଣ ବାଣୀ		ସାନଦେ ଶୁଣି ବିପ୍ରମଣି		୭୧
ପରମ-କରୁଣାକୁ ବହି		ରହୁଗଣକୁ ତତ୍ତ୍ୱ କହି		୭୨
ହରଷ ହୋଇ ରହୁଗଣ		ବନ୍ଦିଲେ ତାହାଙ୍କ ଚରଣ		୭୩
ରାଜାର ପୂଜାକୁ ଘେନିଲେ		ଧରଣୀ-ଭ୍ରମଣେ ଗମିଲେ		୭୪
ସେ ନରପତି ରହୁଗଣ		ପରମତତ୍ତ୍ୱକୁ ପାଇଣ		୭୫
ଆତ୍ମା ଅବିଦ୍ୟା ଧ୍ୟାନ ଯେତେ		ଦେହ ଅହଙ୍କାର ସହିତେ		୭୬
ତକ୍ଷଣେ ଛାଡ଼ିଲା ସକଳ		ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ମହାପାଳ		୭୭
ଆଶ୍ଚିତ-ଭାଗବତଜନ		ଏଡ଼େ ପ୍ରଭାବ ହେ ରାଜନ		୭୮

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ଏ ସଂସାର		ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-କୁମର		୭୯
ଯେ ଭାଗବତ-ଶ୍ରେଷ୍ଠନର		ଜାଣିବ ତହିଁ ବିଚାର		୮୦
ଏହାଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଅନୁସରି		ଯେ ପ୍ରାଣି ହେତୁରେ ନ ଧରି		୮୧
ତାଙ୍କର କି ଗତି ଅପାର		ଏ ଯେ ଦୁରଧିଗମ୍ୟ ମୋର		୮୨
ତାହାର ସଂଘଟନ ଯେତେ		ବୁଝାଇ କହ ମୋ ଅଗ୍ରତେ		୮୩
ତୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରି କହ		ମୋହର ଫେଡ଼ିବା ସନ୍ଦେହ		୮୪
ସେ ବିପ୍ର ରହୁଗଣ ବାଣୀ		କର୍ଣ୍ଣେ ଶୁଣନ୍ତି ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ		୮୫
ସକଳ ପାପୁ ସେ ତରନ୍ତି		ଅନ୍ତେ କୈବଲ୍ୟକୁ ଲଭନ୍ତି		୮୬
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ		୮୭

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ତ୍ରୟୋଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ଯେଉଁ ସଂସାର-ଅରଣ୍ୟ		ତହିଁରେ ଯେତେ ଜୀବଗଣ		୧
ବେପାରୀ ବଣିକାର ପ୍ରାୟେ		ସଂସାରମାର୍ଗେ ଭ୍ରମୁଥାଏ		୨
ଭଗବାନ ପ୍ରଭୁ ଈଶ୍ଵର		ଯେ ବିଷ୍ଣୁ ଅଖିଳଠାକୁର		୩
ତାର ମାୟାରେ ମୋହ ହୋଇ		ଏ ଜୀବ କିଛି ନ ଜାଣଇ		୪
ଦେହାଭିମାନୀ ହୋଇ ନର		ସଭାଦିଗୁଣେ ତାହାଙ୍କର		୫
କୁଶଳ-ଅକୁଶଳ ଦୁଇ		ମିଶ୍ରଣେ ନିର୍ମିତ ଯେ ହୋଇ		୬
ବିବିଧ ଦେହମାନ ବହି		ସଂଯୋଗ ବିଯୋଗ ସେ ହୋଇ		୭
ଏଣେ ନିର୍ମିତ ଯେ ସଂସାର		ଇନ୍ଦ୍ରିୟଦ୍ଵାରେ ତା ବିହାର		୮
ଦୁର୍ଗମମାର୍ଗ ଏ ସଂସାର		ଇନ୍ଦ୍ରିୟଦ୍ଵାରେ ତା ବିହାର		୯
ଏହାକୁ ମୁତ୍ତ ନ ଜାଣଇ		ବିଷ୍ଣୁ ମାୟାରେ ମୋହ ହୋଇ		୧୦
ଘୋର-ଅରଣ୍ୟ ଏ ସଂସାର		ଏଥିରେ ରତ ମୃତନର		୧୧
ବିବିଧ ବିଫଳ ଯେ କର୍ମ		ତେଣେ ହୁଅଇ ମତିଭ୍ରମ		୧୨
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦ		ସ୍ଵାଦୁ ସୁଗନ୍ଧ ମକରନ୍ଦ		୧୩
ତାହାକୁ ଆସ୍ଵାଦ ଯେ କରି		ଅଛନ୍ତି ସେ ପଦ ଆବୋରି		୧୪
ତାହାଙ୍କ ଠାରେ ଏ ସଂସାର		ହୁଅଇ ସୁଖର ଆକର		୧୫
ପାପ ନାଶଇ ସୁଖ ଦେଇ		ଏମନ୍ତ ପଦବୀ ସେ ହୋଇ		୧୬
ସେ ପଥ ଆଶ୍ରୟ ନ କରି		ଭ୍ରମନ୍ତି ମାୟାକୁ ଆବୋରି		୧୭
ଏ ଦେହେ ଯେତେ ଇନ୍ଦ୍ରିଗଣ		ଚଉର ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ଜାଣ		୧୮
ପରମଗୁରୁ ଆରାଧନ		ଏ ଆଦି ଯେତେ ଶୁଭକର୍ମ		୧୯
ବହୁ କୁଛାଦି ତପଫଳ		ବଳେ ହରନ୍ତି ମହାପାଳ		୨୦
ଦୃଷ୍ଟିରେ ବସ୍ତୁରୂପ ଦେଖି		କରେ ସ୍ଵରଣ ଉପଲକ୍ଷି		୨୧
ଶବଦ ଶୁଣଇ କର୍ଣ୍ଣରେ		ଆସ୍ଵାଦ କରଇ ଜିହ୍ଵାରେ		୨୨
ଏ ଆଦି ଯେତେ ଇନ୍ଦ୍ରିଗଣ		ନାନା-ଉପଭୋଗ କାରଣ		୨୩
ଗ୍ରାମ୍ୟ-ଭୋଗରେ ଭୋଲ ହୋଇ		ଅଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ଯେତ ଦେହୀ		୨୪
କରନ୍ତି ଆତ୍ମାପୁଣ୍ୟ ଦୂର		ତେଣୁ ସେ ମୂଢ଼ ନୃପବର		୨୫

ଅଥବା କୁଚୁମ୍ଭ ବିଷୟେ		ଅପତ୍ୟ-ସ୍ଵେହ ମାୟାମୋହେ		୨୬
କଦର୍ଯ୍ୟା-କୁଚୁମ୍ଭ-ଭରଣ		ମୋହେ ହୁଅନ୍ତି ହତଜ୍ଞାନ		୨୭
ଦାରା ତନୟ ନାମ ବହି		ବ୍ୟାଘ୍ର ଶୃଗାଳ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		୨୮
ନାଶନ୍ତି ତାର ଧର୍ମ-ଧନ		ମେଷ ଶାବକକୁ ଯେସନ		୨୯
ଯେସନେ କୃଷିକାରୀ ଜନେ		ଅନୁବସ୍ତର କରଷଣେ		୩୦
ଯେ ଚୂଣ ଗୁଳ୍ମ ଲତା ଆଦି		ନିଃଶେଷେ ନ ପାରନ୍ତି ଛେଦି		୩୧
ସେ ବାଜ କେବେ ନଷ୍ଟ ନୋହେ		ପୁଣି ସେ କ୍ଷେତ୍ରେ ଉଦେ ହୋଏ		୩୨
ସେ ରୂପେ ଏ ଯେ ଗୃହାଶ୍ରମ		କର୍ମନାଶନେ ନୋହେ କ୍ଷମ		୩୩
ଦଂଶ ମଶକ ନୀଚଜନ		କ୍ରୀଡ଼ା କରିଣ ହରେ ଧନ		୩୪
ଶଲଭ ଶକୁନ୍ତ ତସୁର		ମୂଷିକ ଆଦି ପାତା ଘୋର		୩୫
ଅବିଦ୍ୟା-କାମ୍ୟକର୍ମେ ମନ		ଜଡ଼ିଣ ଥାଇ ଅନୁକ୍ଷଣ		୩୬
ବାସନା କ୍ଷୀଣ ତାର ନୋହି		ଏ ନରଲୋକେ ଭ୍ରମୁଥାଇ		୩୭
ଗନ୍ଧର୍ବ-ନଗର ପରାୟେ		ମିଥ୍ୟାକୁ ସତ୍ୟ ଦେଖେ ରାୟେ		୩୮
ଏ ଯେ ଗନ୍ଧର୍ବ ନଗରରେ		ବିଷୟ-ମୃଗତୃଷ୍ଣାତୁରେ		୩୯
ମଦ୍ୟ ମାଂସ ଯେ ସ୍ଵାସଙ୍ଗମ		ନିରତେ ଏଣେ ହୋଏ ଭ୍ରମ		୪୦
ଦାରା ତନୟ ଗୃହେ ଥାଇ		କେବଳ କ୍ଳେଶକୁ ଲଭଇ		୪୧
ଅଶେଷ ଦୋଷଙ୍କର ସ୍ଥାନ		ଅଗ୍ନି-ପୁରୀଷ ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ		୪୨
ତେଣେ ସେ ଦେଇଥାଇ ବୁଦ୍ଧି		ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ଅର୍ଜନେ ଅବଧି		୪୩
ଯେସନେ ଶୀତାତୁରଜନେ		ପିଶାଚ ଅଗ୍ନି ଦେଖି ବନେ		୪୪
ଅଗ୍ନିମଣି ତାକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ		ଧାଇଁ ଛୁଟଇ ତାର ପଛେ		୪୫
ସ୍ଵଭାବେ ଅଗ୍ନି ସେ ନୁହଇ		ତାକୁ ପାଇବ ଅବା କାହିଁ		୪୬
କେବେ ବା ଗୃହାଶ୍ରମକର୍ମେ		ମନ ନିବେଶି ସେ ଯେ ଭ୍ରମେ		୪୭
କେବେହେଁ କୁଚୁମ୍ଭ ଆବୋରି		ବାତ-ଉପମା ସେ ଯେ ନାରୀ		୪୮
ତାହାଙ୍କ ଅଙ୍କ ଆଶ୍ରେ କରେ		ଧୂଳି-ଉପମା ତା ସ୍ଵେହରେ		୪୯
ତେଣେ ତା ଦୃଷ୍ଟି ଆବରଣେ		ଦିଗ ଦେବତାଙ୍କୁ ନ ଜାଣେ		୫୦
ପାପା ଆଚରେ ମତିଭ୍ରମେ		ଶାସ୍ତ୍ରମର୍ଯ୍ୟାଦା ଅତିକ୍ରମେ		୫୧
କେବେହେଁ ଦେହ ମିଥ୍ୟା ମାନି		ନିବୃତ୍ତମନ ହୋଏ ପ୍ରାଣୀ		୫୨
ନିଦ୍ରାରେ ସ୍ଵପ୍ନପ୍ରାୟ କରି		କ୍ଷଣକେ ପୁଣି ତା ପାଶୋରି		୫୩
କେବେ ଉଲ୍ଲୁକ ଅବା ଝିଲ୍ଲୁ		କର୍କଶରାବଠାରୁ ବଳି		୫୪

ରିପ୍ତୁ ବା ରାଜକୁଳଜନ । କରନ୍ତି ଯେ ଅବା ଭର୍ତ୍ତନ ॥ ୫୫
 ତେଣେ ବ୍ୟଥିତଚିତ୍ତ ହୋଇ । ବଧିରପ୍ରାୟ ରହିଥାଇ ॥ ୫୬
 ଯେତେ ସୁକୃତ-କର୍ମଫଳ । ଭୋଗର ଅନ୍ତେ ମହାପାଳ ॥ ୫୭
 ଜୀବନସ୍ମୃତ ଯେତେ ଧନୀ । ତାହାକୁ ଅନୁସରେ ପ୍ରାଣୀ ॥ ୫୮
 ପ୍ରାଣୁ ଅଧିକ ସ୍ୱେହ ଭରେ । ସେ ଧନ ରଖେ ନିରନ୍ତରେ ॥ ୫୯
 ଦେବ ଅତିଥି ପିତୃଜନ । ନ ଦିଏ ନକରେ ଭୋଜନ ॥ ୬୦
 ଏଣୁ ଅସତସଙ୍ଗେ ନର । ଲଭଇ ପାଷଣ୍ଡ ଶରୀର ॥ ୬୧
 ଉଭୟଲୋକେ ଦୁଃଖ ପାଏ । ଏମନ୍ତ ଜାଣ ନରରାୟେ ॥ ୬୨
 କେବେ ବା କ୍ଷୁଧା ତୃଷ୍ଣାଭରେ । ଅତି ପାଡ଼ିତ ହୋଇ ନରେ ॥ ୬୩
 ପିତା ପୁତ୍ର ଯେ ଅନ୍ୟ ଅନେୟ । ନାଶନ୍ତି ପୁଣି ଅନୁବିନେ ॥ ୬୪
 ଗୃହ ଦ୍ରବିଣ ଦାରା ସୁତ । ଏ ଆଦି ଯେତେ ପ୍ରିୟଅର୍ଥ ॥ ୬୫
 ତହିଁ କ୍ଲେଶିତ କେହି ହୋଇ । ବନଅନଳେ ଯେହ୍ନେ ଦହି ॥ ୬୬
 କେବେ ବା ରାଜା ହରେ ଧନ । ନାନାକ୍ଲେଶରେ ଦୁଃଖମନ ॥ ୬୭
 ଜୀବନମୃତ ପ୍ରାୟ ହୋଇ । କେବେ ବା କ୍ଷଣେ ସେ ରହଇ ॥ ୬୮
 କେବେ ବା ପିତୃ-ପିତାମହେ । ଚିନ୍ତାରେ ଲଭେ ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରାୟେ ॥ ୬୯
 କେବେ ବା ଗୃହାଶ୍ରମ-କର୍ମେ । ମନନିବେଶି ମାୟାଭ୍ରମେ ॥ ୭୦
 ପାପ-ଅନଳେ ଦେହ ଧରି । ନିତ୍ୟ ଭ୍ରମଇଁ କର୍ମକରି ॥ ୭୧
 ଲୌକିକ-କର୍ମେ କ୍ଲେଶଜାତ । କ୍ଷଣକ୍ଷଣକେ ଦୁଃଖଚିତ୍ତ ॥ ୭୨
 କଷ୍ଟ-ଦୁର୍ଗମ-ପର୍ବତେ । ଅରୋହେ ନାନା କଷ୍ଟମତେ ॥ ୭୩
 କେବେ ବା କୁରୁମ୍ଭ ଆବୋରି । ବିଷୟା-ବିଷ ପାନକରି ॥ ୭୪
 କ୍ଷୁଧା-ଅନଳେ ଦହି ହୁଏ । ତେଣୁ କୁରୁମ୍ଭେ କ୍ରୋଧ ବହେ ॥ ୭୫
 କେବେ ସେ ନିଦ୍ରା-ଅଜଗରେ । ଅଜ୍ଞାନତମେ ଶୋଇ ମରେ ॥ ୭୬
 ଶୁଶାନ ଶବ ପ୍ରାୟ ହୋଇ । ସୁଖଦୁଃଖକୁ ନ ଜାଣଇ ॥ ୭୭
 ଦୁର୍ଜନଦ୍ୱୟେ ଦୁଃଖକରି । ଉନ୍ନିନ୍ଦ୍ର-ଭାବକୁ ଆଚରି ॥ ୭୮
 ବ୍ୟଥିତ-ହୃଦୟକୁ ପାଇ । ଅନ୍ଧ ଯେସନେ କଷ୍ଟେ ଥାଇ ॥ ୭୯
 ଅଜ୍ଞାନଭାରୁ କଷ୍ଟଚିତ୍ତେ । ପଡ଼ଇ ଅନ୍ଧତମେ ଅନ୍ତେ ॥ ୮୦
 ସକାମେ ହରି ପରଧନ । କେବେ ତା ନ କରେ ପ୍ରଦାନ ॥ ୮୧
 ନିରତେ ପରଦାରା ସେବି । ପରକଥାରେ ପରାଭବି ॥ ୮୨
 ସ୍ୱାମୀରେ ଦ୍ରୋହ ଚିନ୍ତା କରେ । ଦୁର୍ଗମ-ନରକ ଆବୋରେ ॥ ୮୩

ଏମନ୍ତେ ଆତ୍ମା-କର୍ମଫଳେ । ପ୍ରାଣୀ ଭ୍ରମନ୍ତି ଏ ଶୟଳେ ॥ ୮୪
 ଜନ୍ମବାସନାଫଳେ ତାର । ପୁଣି ଜନ୍ମଇ ଏ ସଂସାର ॥ ୮୫
 ଶୁଣ ରାଜନ ଏକମନେ । ଯେବେ ଏ କର୍ମେ କର୍ମୀମାନେ ॥ ୮୬
 ଛେଦନ୍ତି କୃଷ୍ଣେ ଆଶ୍ରେ କରି । ତେବେ ସଂସାରୁ ପ୍ରାଣୀ ଚରି ॥ ୮୭
 ଶୀତ ବରଷା ଯେ ତପତି । ତ୍ରିତାପତାପେ ଦୁଃଖମତି ॥ ୮୮
 ଏ ଆଦି ନିବାରଣ ସେହି । କେବେ ହେଁ କରି ନ ପାରଇ ॥ ୮୯
 ଦୁରନ୍ତଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ହୋଇ । ବିଷର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ରହଇ ॥ ୯୦
 କେବେହେଁ ନାନା ଗୀତନାଦେ । ଦୈବର ବିଭୂତି ସମ୍ପଦେ ॥ ୯୧
 କେବେହେଁ ହୃଦେ ନ ଚିନ୍ତିବ । ବିଷ୍ଣୁର ପାଦେ ମନଦେବ ॥ ୯୨
 ଆନର ଧନ ଆନେ ଦେଇ । ସ୍ୱଭାବେ ଦୃଢ଼ ଉପୁଜାଇ ॥ ୯୩
 ଏ ଯେ ସଂସାର ଘୋରପଥ । ନାନା ଉପସର୍ଗ ସହିତ ॥ ୯୪
 ଦୈଷ୍ଟଭାବକୁ ଲୋକେ ପାଇ । ଅନ୍ତେ ସେ ନରକ ଲଭଇ ॥ ୯୫
 ଏ ଭାବେ ଆଶ୍ରେ କରି ପ୍ରାଣୀ । ଏ ଭବ ଅନୁଭବେ ଜାଣି ॥ ୯୬
 ଶୋକ-ଲୋଭାଦି ମୋହମାନ । ମାସର୍ଯ୍ୟ ଈର୍ଷ୍ୟା ଅଭିମାନ ॥ ୯୭
 ସୁଖ ଦୁଃଖ ବା ଅପମାନ । ରାଗ ଦୈଷ୍ଟ ଯେ କ୍ଷୁଧା ଜନ୍ମ ॥ ୯୮
 ପିପାସାଆଦି ବ୍ୟାଧି ଯେତେ । ଜରା-ମରଣାଦି ସହିତେ ॥ ୯୯
 ଦେବମାୟା ମୋହ ହୋଇ । ନାରୀର ବଶଭାବ ବହି ॥ ୧୦୦
 ତା ଭ୍ରମଜାତାରେ ବନ୍ଧନ । ତା ସ୍ୱେହେ ମନ କରି ଛନ୍ଦ ॥ ୧୦୧
 ତା ଅବଲୋକନ-ବିହାରେ । ତେଣେ ଆସକ୍ତ ମୃତୁନରେ ॥ ୧୦୨
 ସୁତ-ତୁହିତାଙ୍କ ବଚନେ । ଶୁଚି ନିବେଶି ଅନୁକ୍ଷଣେ ॥ ୧୦୩
 ତାହାଙ୍କ କୋମଳବଚନ । ଶ୍ରବଣେ ପାୟୁଷ ଯେସନ ॥ ୧୦୪
 ହୃଦୟେ ହରଷିତ ହୋଇ । ଆଶାକୁ ତହିଁରେ ବଳାଇ ॥ ୧୦୫
 ଦୁର୍ବଳଆତ୍ମା ଯେ ଅଚନ୍ତି । ଜୀବକୁ ନରକେ କ୍ଷେପନ୍ତି ॥ ୧୦୬
 କେବେ ବା ଅଖିଳଶ୍ୱର । ବିଷ୍ଣୁ ଭଗବାନ ଠାକୁର ॥ ୧୦୭
 ଯାହାର କାଳଚକ୍ରେ କରି । ସଂସାରସମୂହ ସଂହରି ॥ ୧୦୮
 ସକଳ ବଶିଷ୍ଠ ତାହାର । ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ଯେ ଈଶ୍ୱର ॥ ୧୦୯
 ତାହାର କାଳଚକ୍ର କରେ । ଭ୍ରମଇଁ ଅଖିଳସଂସାରେ ॥ ୧୧୦
 ଯେ ଯଜ୍ଞପୁରୁଷ ଠାକୁର । ତାହାକୁ କରି ଅନାଦର ॥ ୧୧୧
 ପାଷଣ୍ଡଭାବକୁ ଆଚରି । ନାନାଦେବତା ସେବାକରି ॥ ୧୧୨

ଆତ୍ମାର ଗତି ନ ବିଚାରି	ବିବିଧ କୁପଥ ଆଚରି	୧୧୩
ନିଗମ-ଅନାଚାର-କର୍ମ	କରନ୍ତି ହୋଇ ମତିଭ୍ରମ	୧୧୪
ପାଷଣଭାବରେ ବିଦିତ	ଆତ୍ମାକୁ କରନ୍ତି ବଞ୍ଚିତ	୧୧୫
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରାଦି ସହିତରେ	ବଞ୍ଚଇ ଶୁଦ୍ର -ପରକାରେ	୧୧୬
ମୈଥୁନଭାବ ଅନୁଷ୍ଠଣେ	ଆକୁଳ କୁତୁମ୍ଭପୋଷଣେ	୧୧୭
ଅଜ୍ଞାନ-ପାଷଣ ବେତାରେ	ନିରତେ ସ୍ତ୍ରୀବଣେ ବିହରେ	୧୧୮
ଅତି-କୃପଣକୁଳି ହୋଇ	ଅନ୍ୟେନ୍ୟେ ସ୍ନେହଭାବ ବହି	୧୧୯
ତା ମୁଖ ବାହେଁ ଅନୁଷ୍ଠଣେ	ପ୍ରତେଜି ପିତୃମାତୃଗଣେ	୧୨୦
ବିସ୍ମରି ମୃତ୍ୟୁକାଳ ତହିଁ	ଅଜ୍ଞାନେ ସ୍ଵଚ୍ଛନ୍ଦେ ଭ୍ରମଇଁ	୧୨୧
ବାନର-ପଶୁର ସମାନ	ମୈଥୁନେ ହରୁଥାଇ ଦିନ	୧୨୨
ପରମ-ଉତ୍ସବ ମଣଇ	ଦାରାତନୟମଧ୍ୟେ ରହି	୧୨୩
ମୃତ୍ୟୁ-ଅଜଗର ଭୟରେ	ପଶଇ ଗିରି-କନ୍ଦରରେ	୧୨୪
ଶୀତ ତପତ ଦୁଃଖମାନ	ଦୈବ୍ୟର ବିଭୂତିବ୍ୟସନ	୧୨୫
ଦୁଷ୍ଟର ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ହୋଇ	ବିକଳଭାବରେ ରହଇ	୧୨୬
କେବେହେଁ ଏକାନ୍ତେ ରମଇଁ	କେବେହେଁ କ୍ଷୀଣଧନ ହୋଇ	୧୨୭
ଦ୍ରବ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହେ ଯେ ସ୍ଵଭାବ	ଶଯ୍ୟା ଆସନ ଆଦିଭୋଗ	୧୨୮
ସକଳ-ଉପଭୋଗ ତାର	ଦ୍ରବ୍ୟ-ବିହୀନେ ହୋଏ ଦୂର	୧୨୯
ପୁଣି କେବେହେଁ ମନୋରଥ	ଦ୍ରବ୍ୟ-ଲାଳସେ ଭ୍ରମେ ଚିତ୍ତ	୧୩୦
ପୁଣି କେବେହେଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ	ମତି ତାହାର ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ	୧୩୧
ସୁଖବିହାର ଆଦି ଯେତେ	ଇଚ୍ଛଇ କଳତ୍ର ସହିତେ	୧୩୨
ଏମନ୍ତ ଚିତ୍ତକୃତ୍ତି ସଙ୍ଗେ	ବୁଡଇ ସ୍ନେହ-ଅନୁରାଗେ	୧୩୩
ତେଣୁ ସେ ପୂର୍ବ-ବାସନାରେ	ବିବିଧ ଶରୀରେ ପ୍ରଚରେ	୧୩୪
ତେଣୁ ସଂସାରପଥେ ନର	ନାନା କ୍ଲେଶ ବ୍ୟାଧି ଶରୀର	୧୩୫
ପୁଣି ଜନ୍ମିଣ ନାଶ ଯାଇ	ନାନା ଆପଦକୁ ଭୁଞ୍ଜଇ	୧୩୬
ନାନା ଶୋକ ମୋହ ତାପରେ	ପୀଡିତ ହୋଏ ତା ଶରୀରେ	୧୩୭
ଅସାଧୁ-ବନ୍ଧନେ ବଞ୍ଚଇ	ସେ ପଥ ପାର ନ ଦେଖଇ	୧୩୮
ଯେ ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମଳ	ସୁସାଧୁ ନର ଯହିଁ ଠୁଳ	୧୩୯
ଅଗମ୍ୟ ରାଜରକ୍ଷିକର	ଯେ ପଥ ଅତି ଅଗୋଚର	୧୪୦
ମାୟାକୁ ପରିହାର କରି	ଯେ କର୍ମେ ଆୟୁର୍ବଳ ସାରି	୧୪୧

ସେ ପଥ ପାର ନ ଦେଖନ୍ତି	ଲେଉଟି ସଂସାରେ ଭ୍ରମନ୍ତି	୧୪୨
ଏଣୁ ରକ୍ଷିଏ ଶୁଦ୍ଧାଚିତ୍ତେ	ଗାବନ୍ତି ଭରତଚରିତେ	୧୪୩
ଭରତ ରାଜରକ୍ଷିବର	ତା ପଥ ଅତି ଅଗୋଚର	୧୪୪
ଯୋଗର ଅନୁଶୀଳ କରେ	ଯେ ମାର୍ଗେ ଅମର ଶରୀରେ	୧୪୫
ଆପଦ-ନରକୁ ବିମୁକ୍ତ	ଯାହାକୁ ଭାବନ୍ତି ଜଗତ	୧୪୬
ପ୍ରାଣୀର ମନୋରଥ ପଥେ	ଅଗମ୍ୟ ଅଟଇ ଯୁଗତେ	୧୪୭
ଏମନ୍ତ କେବା ନରଦେବ	ତା ପଥେ ପଥିକ ହୋଇବ	୧୪୮
ଗରୁଡ଼ପକ୍ଷୀ ଗତି ଯହିଁ	ମକ୍ଷିକା ଗତି ତହିଁ କାହିଁ	୧୪୯
ଦୁଷ୍ଟ୍ୟକ ସୁତ ଦାରା ଧନ	ସୁହୃଦ ରାଜ୍ୟ ଗୃହମାନ	୧୫୦
ଏହା ଯେ ତୁଚ୍ଛପ୍ରାୟେ ବୁଝେ	ଉତ୍ତମଶ୍ରେଣୀକ ପାଦେ ଭଜେ	୧୫୧
ଯାହାର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ-ବିଭବ	ତ୍ରିଦଶମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲଭ	୧୫୨
ଏହା ନ ଦେଖି ସାଧୁ ଚିତ୍ତେ	ମହତ ଗୁରୁପାଦଗତେ	୧୫୩
ସେବିଣ ମନ-ବୁଦ୍ଧି ଦେଇ	ଥିଲେ ଯେ ମନକୁ ବୁଡ଼ାଇ	୧୫୪
ହେ ଯଜ୍ଞଧର୍ମ ତପୋମୟ	ବିଧି-ନିପୁଣ ଯୋଗଦେହ	୧୫୫
ସାଂଖ୍ୟଯୋଗରେ ଯେହୁ ସାର	ହେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରକୃତି ଇଶ୍ଵର	୧୫୬
ହେ ନାରାୟଣ କୃଷ୍ଣ ହରି	ଏମନ୍ତ ନାମ ମୁଖେ ଧରି	୧୫୭
ଛାଡ଼ିଲେ ମୃଗକଳେବର	କି ଅବା ଦେବା ପଟାନ୍ତର	୧୫୮
ହେ ଭାଗବତ ପରାକ୍ଷିତ	ବିଶୁଦ୍ଧକର୍ମା ଯେ ଭରତ	୧୫୯
ଏହା ଶଗୁଣ-ଚରିତମାନ	ପଦ୍ମଚି ଶୁଣନ୍ତି ଯେ ଜନ	୧୬୦
ଆୟୁଷ୍ଠ ଯଶ ଧର୍ମ ତାର	ଲଭଇ ମଙ୍ଗଳ ଅପାର	୧୬୧
ଏହା ଯେ ଶୁଣେ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେ	ଭରତ ଉପାଖ୍ୟାନ ଗତେ	୧୬୨
କୃଷ୍ଣଚରଣେ ଭକ୍ତି ତାର	ଅଶେଷପାପୁ ହୋଏ ପାର	୧୬୩
ଯେବେ ହୋଇବ ସିନ୍ଧୁ ପାର	ଗୋବିନ୍ଦପାଦେ ଆଶ୍ରେ କର	୧୬୪
ପ୍ରଭୁ-ପଦାରବିନ୍ଦଗତେ	ମନ ମୋ ରହୁ ଅବିରତେ	୧୬୫
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ	ସୁଜନେ ଶୁଣ ଦେଇ ଚିତ୍ତ	୧୬୬
ଅମୃତ-ରସମୟ-ବାଣୀ	ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ	୧୬୭
ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	ଭରତ-ଗୀତ-କଥାରସ	୧୬୮

ଇତିଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭରତୋପାଖ୍ୟାନେ

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ପରାକ୍ଷ ନରନାଥ		ଭରତବଂଶାନୁଚରିତ	॥ ୧
ସୁମତି ତାହାର ତନୟେ		ରକ୍ଷଭପଥେ ସେ ଆଶ୍ରୟେ	॥ ୨
ପାଷଣ୍ଡଜନେ କଳିଯୁଗେ		ଧର୍ମକଳ୍ପିବେ ତାଙ୍କ ମାର୍ଗେ	॥ ୩
ବେଦ ଯେତେକ ଅଛି କହି		ତହିଁରେ ଏ ଦେବତା ନାହିଁ	॥ ୪
ତାହାର ବୃକ୍ଷସେନା ନାମ		ଭାର୍ଯ୍ୟା ଅଟଇ ଅନୁପମ	॥ ୫
ସୁମତି-ପତ୍ନୀଠାରେ ସୁତ		ହୋଇଲା ନାବ ଦେବଜିତ	॥ ୬
ତାହାର ହୋଇଲା କୁମର		ଦେବଦ୍ୟୁମନ ନାମ ତାର	॥ ୭
ପରମେଷ୍ଠୀ ତାର କୁମର		ଜନ୍ମିଲା ଧେନୁମତୀ ଠାର	॥ ୮
ସୁବର୍ଚ୍ଚଳା ଯେ ପତ୍ନୀ ତାର		ଜନ୍ମିଲା ପ୍ରତାହ କୁମର	॥ ୯
ଏ ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା ବ୍ୟାଖ୍ୟାକରି		ଭଜିଲା ପ୍ରଭୁ ନରହରି	॥ ୧୦
ତାହାର ପ୍ରତିହର୍ତ୍ତା ନାମ		ତନୟ ହୋଇଲେ ଜନମ	॥ ୧୧
ପ୍ରତିହର୍ତ୍ତାର ଯେ କୁମର		ବେନି ହୋଇଲେ ନୃପବର	॥ ୧୨
ଭୂମାନ ଅଜ ଯେ କୁମର		ହୋଇଲେ ସୁତିଠାରେ ତାର	॥ ୧୩
ଉଦଗୀଥ ଭୂମାର ଯେ ସୁତ		ରକ୍ଷିକୂଳ୍ୟାର ତହିଁ ଜାତ	॥ ୧୪
ଦେବକୂଳ୍ୟାର ତହିଁ ତାର		ହୋଇଲା ପ୍ରସ୍ତାବ କୁମର	॥ ୧୫
ନିରୁସ୍ତାୟାର ତହିଁ ତାର		ଜନ୍ମିଲା ବିଭୁ ଯେ କୁମର	॥ ୧୬
ରତିର ଠାରେ ଯେ ବିଭୁର		ପୃଥୁବେଶ ବୋଲି କୁମର	॥ ୧୭
ଆକୃତି ଠାରେ ତାର ସୁତ		ନକ୍ତ ନାମରେ ସେ ବିଦିତ	॥ ୧୮
ନକ୍ତରାଜାର ଯେ କୁମର		ହୋଇଲା ଗୟ ନୃପବର	॥ ୧୯
ସେ ବିଷ୍ଣୁଅଂଶକୁ ବହଇ		ନାନା ଲକ୍ଷଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ	॥ ୨୦
ସ୍ଵଧର୍ମେ ପ୍ରଜାପାଳନରେ		ମନ ତାହାର ନିରନ୍ତରେ	॥ ୨୧
ଯେ ମହାପୁରୁଷ ଈଶ୍ଵର		ଅନାଦିନାତ ନିରାକାର	॥ ୨୨
ସେ ସର୍ବଦେବଙ୍କର ବର		ପରମବ୍ରହ୍ମ ଯୋଗେଶ୍ଵର	॥ ୨୩

ତାହାଙ୍କ ତହିଁ ମନ ଦେଇ		ପରମଭକ୍ତିଭାବ ବହି	॥ ୨୪
ସତ୍ତ୍ଵପ୍ରଧାନମତି ହୋଇ		ଆନନ୍ଦେ ପାଳଇ ସେ ମହା	॥ ୨୫
ତାହାର ଗୁଣ ମହାତଳେ		ଗାୟନ କରନ୍ତି ସକଳେ	॥ ୨୬
ଗୟର ସମ କେ ସଂସାରେ		ଯଜ୍ଞାଦିକର୍ମ କରିବାରେ	॥ ୨୭
ଯାହାର ଭକ୍ତିଭାବୁଁ କରି		ବଶ ହୋଇଲେ ନରହରି	॥ ୨୮
ଯାହାକୁ ଦକ୍ଷକନ୍ୟାଯାକ		ସନ୍ତୋଷେ କଲେ ଅଭିଷେକ	॥ ୨୯
ସକଳତୀର୍ଥୁ ଜଳ ନେଇ		ରାଜଦ୍ଵପଣ ତାକୁ ଦେଇ	॥ ୩୦
ତାହାର ପ୍ରଜାସୁଖ ପାଇଁ		ବହୁତ ଶସ୍ୟ ଦେଲା ମହା	॥ ୩୧
ମହାରେ ଯେତେ ନୃପବର		ଖଟନ୍ତି ତାହାର ପୟର	॥ ୩୨
ସଂଗ୍ରାମେ ଯାହାର ଚରିତ		ସୁତି କରନ୍ତି ଶୂରବନ୍ଧ	॥ ୩୩
ଯାହାର ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କରେ		ସନ୍ତୋଷ ହେଲେ ଦ୍ଵିଜବରେ	॥ ୩୪
ଇନ୍ଦ୍ର-ସୂର୍ଯ୍ୟାଦି ଦେବ ଯେତେ		ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ	॥ ୩୫
ଏ ଅନନ୍ତରେ ପରାକ୍ଷିତ		ତାହାର ହେଲେ ତିନିସୁତ	॥ ୩୬
ସୁଗତି ଚିତ୍ରରଥ ନାମ		ତୃତୀୟ ଯେ ଅବରୋଧନ	॥ ୩୭
ଚିତ୍ରରଥର ପତ୍ନୀଠାର		ସମ୍ରାଟ ହୋଇଲେ କୁମର	॥ ୩୮
ଉକ୍ତାପତ୍ନୀଠାରେ ତାର		ମରାଚି ହୋଇଲା କୁମର	॥ ୩୯
ତା ପତ୍ନୀ ବିନ୍ଦୁମତୀ ଠାରେ		ବିନ୍ଦୁମାନ ହେଲା କୁମର	॥ ୪୦
ବିନ୍ଦୁମାନର ଯେ କୁମର		ମଧୁ ହୋଇଲା ନୃପବର	॥ ୪୧
ତାର ବୀରବ୍ରତ କୁମର		ଭୋଜା ନାମରେ ପତ୍ନୀ ତାର	॥ ୪୨
ତାହାର ତହିଁ ବେନିସୁତ		ମନୁ ପ୍ରମନୁ ଯେ ବିଦିତ	॥ ୪୩
ମନୁର ସତ୍ୟାଠାରେ ସୁତ		ଭୌବନ ହୋଇଲେ ବିଦିତ	॥ ୪୪
ଦୂଷଣୀ-ପତ୍ନୀଠାରେ ତାର		ତୋଷା ସେ ହୋଇଲା କୁମର	॥ ୪୫
ବିରୋଚନାର ତହିଁ ତାର		ବିରଜ ହୋଇଲା କୁମର	॥ ୪୬
ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ		ବିରଜ-ପୁତ୍ର ହେଲେ ଶତ	॥ ୪୭
ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତର		ଶତଜିତ ପୁତ୍ର ତାହାର	॥ ୪୮
ବିଷ୍ଣୁତୀ ପତ୍ନୀଠାରେ ତାର		କନ୍ୟା ଗୋଟିଏ ଯେ ଅପର	॥ ୪୯
ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ		ଏମନ୍ତେ ଲୋକେ ହୋଇ ଜାତ	॥ ୫୦
ପ୍ରିୟବଚର ବଂଶମାନ		ବିରଜ ପ୍ରଭାବୁଁ ରାଜନ	॥ ୫୧
ବିଷ୍ଣୁପ୍ରଭାବୁ ଦେବେ ଯେହ୍ନେ		ଶୋଭିତ ହୋଇଲେ ତେସନେ	॥ ୫୨

ବିଦିତ ହେଲେ ସର୍ବସ୍ଥାନେ		ବିଷ୍ଣୁ ଭକତି ବିଦ୍ୟମାନେ		୫୩
ପ୍ରିୟବ୍ରତର ବଂଶମାନ		ସୁଜନେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ		୫୪
ଏଣୁ କୃଷ୍ଣର ପାଦତଳେ		ଭକତି ହୋଇବ ନିଶ୍ଚଳେ		୫୫
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		କୃଷ୍ଣଚରିତ ଭାଗବତ		୫୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ

ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ପ୍ରିୟବ୍ରତବଂଶାନୁକାର୍ତ୍ତନମ୍ନାମ

ପଞ୍ଚଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||

ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ରାଜନ ଭବାତ

ଏ ଭୃମିମଞ୍ଜଳ ବିସ୍ତାର		ତୁମ୍ଭେ କହିଲ ମୁନିବର		୧
ଯାବତ ସୂର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାଶ		ନକ୍ଷତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବାସ		୨
ପ୍ରିୟବ୍ରତ-ରଥଚରଣ		ଯାବତ କରିଛି ଭ୍ରମଣ		୩
ତହିଁ ଯେ ଗର୍ଭ ଉପୁଜିଲା		ସପତସିନ୍ଧୁ ସେ ହୋଇଲା		୪
ଏହା କହିଲ ବିପରୀତ		ଅପରେ କି କି ଦ୍ଵୀପ ସାତ		୫
ଏହାର କେତେ ପରିମାଣ		ଅପରେ ଯେତେକ ଲକ୍ଷର		୬
ଏ ସର୍ବ କହ ମୁନିବର		ଶୁଣିତେ ଶରଧା ମୋହର		୭
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ		ଅନନ୍ତ ଯାର ନାମ-ଗୁଣ		୮
ଯେ ସ୍ଫୁଲରୂପ ଭଗବାନ		ସେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବ୍ରହ୍ମ		୯
ପରମ ପରଙ୍କର ପର		ଯେ ବାସୁଦେବ ଚକ୍ରଧର		୧୦
ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମନ ମୋ ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ		୧୧
ଯେଣୁ ତୁମ୍ଭର ଅଗୋଚର		ନାହିଁ ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ		୧୨
ଏଣୁ ଏ ମୋହର ସନ୍ଦେହ		ଭୋ ମୁନି ବିସ୍ତାରିଣ କହ		୧୩
ଶୁଣ ପରାକ୍ଷ ନୃପବର		ମାୟାରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶରୀର		୧୪
ସଂସାର ଯାହାର ଭିଆଣ		ଅଶେଷପୁର ଯାର ସ୍ଥାନ		୧୫
ତାହାଙ୍କ ରୂପ ଗୁଣ ନାମ		ବର୍ଣ୍ଣନେ କେବା ଅଛି କ୍ଷମ		୧୬
ନର ଅମର ଯେବେ ହୋଇ		ତେବେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣ ନ ପାରଇ		୧୭

ତଥାପି କିଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରି		କହିବା ଶୁଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୧୮
ଭୃଗୋଳଚକ୍ରର ବର୍ଣ୍ଣନ		ରାଜନ ସାବଧାନେ ଶୁଣ		୧୯
ଏ ଜମ୍ବୁଦ୍ଵୀପ ନୃପବର		ବିକଚକମଳ ଆକାର		୨୦
ଅତି ଅଦ୍ଭୁତ ଏହି ସ୍ଥଳ		ଲକ୍ଷେକ ଯୋଜନ ବିସ୍ତାର		୨୧
ଏ ମଧ୍ୟେ ନବ ଯେ ବରଷ		ସହସ୍ରଯୋଜନ ପ୍ରକାଶ		୨୨
ମହତ ନବପର୍ବତରେ		ବିଭାଗ ହୋଏ ଯେ ଯାହାରେ		୨୩
ଏ ନବବରଷ ମଧ୍ୟରେ		ବର୍ଷ ଇଳାବୃତ ନାମରେ		୨୪
ଯାହାର ନାଭିଦେଶ ତହିଁ		ପର୍ବତରାଜ ବିରାଜଇ		୨୫
ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ବିରାଜିତ		ଅତି ସୁନ୍ଦର ଅଦ୍ଭୁତ		୨୬
ଯାହାର ମଞ୍ଜକ ପ୍ରମାଣ		ବିଦ୍ରୁଣ ସହସ୍ର-ଯୋଜନ		୨୭
ଷୋଳସହସ୍ର ଯେ ଯୋଜନ		ତାହାର ମୂଳ ପରିମାଣ		୨୮
ସୁବର୍ଣ୍ଣଶୃଙ୍ଗ ତିନି ତାର		ମହାରେ ସ୍ତମ୍ଭର ଆକାର		୨୯
ପୂର୍ବ ଭାଗରେ ତିନି ଗିରି		ନୀଳ ଧବଳ ରୂପ ଧରି		୩୦
ଲବଣସିନ୍ଧୁ ନିକଟରେ		ବେନିସହସ୍ର ଯେ ବିସ୍ତାରେ		୩୧
ନିଷଧ ହେମକୂଟ ଆଦି		ଦକ୍ଷିଣେ ଏହାଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୩୨
ଏହା ଦକ୍ଷିଣେ ଗିରିବର		ହିମାଳୟ ନାମ ତାହାର		୩୩
ପୂର୍ବହୁଁ ଯଥାକ୍ରମେ ତାର		ଅୟୁତଯୋଜନ ବିସ୍ତାର		୩୪
ପୂର୍ବେ ପଶ୍ଚିମେ ମାଲ୍ୟବାନ		ବିଶାଳ ଯେ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ		୩୫
ଦ୍ଵିସପ୍ତଯୋଜନ ବିସ୍ତାର		ଅଛଇ ଜଗତେ ପ୍ରଚାର		୩୬
ଭଦ୍ରାଶୁ କେତୁମାଳ ଆଦି		ଏହାଙ୍କ ସୀମା ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୩୭
ମନ୍ଦର ଯେ ମେରୁମନ୍ଦର		ସୁପାର୍ଶ୍ଵ ଆଦି ଗିରିବର		୩୮
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଗିରିଚତୁର୍ଭାଗରେ		ଅଛନ୍ତି ବେଷିତ ଆକାରେ		୩୯
ବୃକ୍ଷ ନ୍ୟାଗ୍ରୋଧ ଆମ୍ବୁସାର		ଜମ୍ବୁ କଦମ୍ବ ଏ ଚତ୍ଵାର		୪୦
ପର୍ବତପ୍ରାୟେ ଉଚ୍ଚଶିର		ଯୋଜନସହସ୍ର ବିସ୍ତାର		୪୧
ଚତ୍ଵାର-ସିନ୍ଧୁ ତା ନିକଟେ		ବିରାଜେ ନାନା ଶୁଭ୍ରତଟେ		୪୨
ମଧୁକ୍ଷୀର ଯେ ଈଷ୍ଠ ଜଳ		ଯହିଁ ସକଳ ଦେବମେଳ		୪୩
ଯେ ଯାହା ମତେ କରି ଧ୍ୟାନ		ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଭଜନ		୪୪
ସେ ଜଳ ଅତି ଚମତ୍କାର		ସେବନେ ତୁଷ୍ଟ ଯୋଗୀବର		୪୫
ଭଦ୍ର ଚୈତ୍ରରଥ ନନ୍ଦନ		ବୈଭ୍ରାଜ ଚାରି ଉପବନ		୪୬

ଯହିଁ ଅମରକୃତମାନ		କ୍ରୀଡ଼ା କରନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ		୪୭
କାମିନୀ ସଙ୍ଗତେ ଘେନିଣ		ଯହିଁ ଅନଙ୍ଗ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ		୪୮
ଏକାଦଶଶତଯୋଜନ		ମନ୍ଦର-ଗିରିକ୍ଳୋଟ ଜାଣ		୪୯
ଅତ୍ୟନ୍ତ-ତୁଙ୍ଗ ବୃକ୍ଷବର		ସୁରଙ୍ଗ-ଦଳ ଫଳ ତାର		୫୦
ସୁଗନ୍ଧ ଅମୃତ ସୁସ୍ୱାଦ		ରସ ଗଳଇ ବିଶାରଦ		୫୧
ସେଠାରୁ ଅରୁଣୋଦା ସାର		ମନ୍ଦରୁ ହୋଇଛି ବାହାର		୫୨
ମେରୁମନ୍ଦରୁ ଜମ୍ବୁଫଳ		ପାତି ପତଇ ମହାତଳ		୫୩
ହସ୍ତୀପ୍ରମାଣେ ଫଳ ତାର		ରସ ଗଳଇ ଯେ ଅପାର		୫୪
ତହିଁରୁ ଜମ୍ବୁନଦ ଜାତ		ଶୁଣ ସୁମନେ ପରୀକ୍ଷିତ		୫୫
ତାହାର ଜଳ-ସଂଯୋଗରେ		ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି କ୍ଷିତିରେ		୫୬
ମହା କଦମ୍ବ-ତରୁବର		ତହିଁର ମଧ୍ୟରେ କ୍ଳୋଟର		୫୭
ପରମଧାରା ରୂପ ହୋଇ		ତହିଁ ଯେ ମଧୁ ପ୍ରସରଇ		୫୮
ଜଳାକୃତକୁ ବେଡ଼ି କରି		ସୁଗନ୍ଧ ଆମୋଦ ପ୍ରସରି		୫୯
ତାର ସ୍ୱରଶୁ ଯେ ପବନ		ସୁଗନ୍ଧ ଶତେକଯୋଜନ		୬୦
କୁମୁଦଗିରି-ତଟଦେଶେ		ବିଶାଳବଟ ଯେ ପ୍ରକାଶେ		୬୧
ତାହାର କନ୍ଦରୁ ବାହାର		ସୁସ୍ୱାଦୁ ପୟୋରାଶି ସାର		୬୨
ଜଳାକୃତର ଯେ ଉତ୍ତରେ		ପ୍ରଜାଏ ସୁସ୍ଥ ଯାର ନୀରେ		୬୩
ଯାବତ ଜୀବ ସୁଖୀ ହୋଇ		ଅଛନ୍ତି ଯାର ଜଳ ପିଇ		୬୪
କୁରଙ୍ଗ କୁଶୁମ୍ଭ କୁରର		ବୈକଙ୍କ ତ୍ରିକୁଟ ଶିଶିର		୬୫
ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ନିଷଦ ରୁଚକ		କପିଳ ଶିନୀବାସ ଶଙ୍ଖ		୬୬
ରକ୍ଷଭ ଯାରୁଧି ପତଙ୍ଗ		କାଳଞ୍ଜର ଯେ ହଂସ ନାଗ		୬୭
ନୀରଦ ଆଦି ଯେ ବିଦିତ		ଏମନ୍ତ ବିଂଶ ଯେ ପର୍ବତ		୬୮
ମେରୁକର୍ଣ୍ଣିକା ଚାରିପାଶେ		ବିରାଜେ କେଶର-ସଦୃଶେ		୬୯
ଜଠର ଦେବକୃତ ଦୁଇ		ମେରୁର ପୂର୍ବଭାଗେ ରହି		୭୦
ବେନିସହସ୍ର ଉଚ୍ଚତାର		ଅଠରଯୋଜନ ବିସ୍ତାର		୭୧
ପବନ ପାରିପାତ୍ର ଦୁଇ		ତାହାର ପଶ୍ଚିମେ ଶୋଭଇ		୭୨
କୈଳାସ କରବୀର ଦୁଇ		ଦକ୍ଷିଣପାଶେ ବିରାଜଇ		୭୩
ଉତ୍ତରେ ତ୍ରିଶୂଳ ମକର		ଅଛନ୍ତି ବେନିଗିରିବର		୭୪
ଏ ଅଷ୍ଟଗିରି ମଧ୍ୟଦେଶେ		ସୁବର୍ଣ୍ଣଗିରି ଯେ ପ୍ରକାଶେ		୭୫
ସୁବର୍ଣ୍ଣଗିରି ଅଗ୍ରଦେଶେ		ବ୍ରହ୍ମାର ସଦନ ପ୍ରକାଶେ		୭୬

ଅୟତଯୋଜନ ସେ ହୋଇ		ନାନାକୁସୁମେ ସୁବାସଇ		୭୭
ହେମକଳସ ତୁଙ୍ଗ ସାର		କି ଅବା ଦେବା ପଟାନ୍ତର		୭୮
ଚାରିଦିଗରେ ଯେ ତାହାର		ଜନ୍ମାଦିଲୋକପାଳଙ୍କର		୭୯
ଯଥାକ୍ରମରେ ଯେଝାମତେ		ନିର୍ମିତ ପୁର ଯଥୋଚିତେ		୮୦
ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଯତୋଚିତେ		ବିହାର କରନ୍ତି ସମସ୍ତେ		୮୧
ଅଷ୍ଟଦିଗପାଳଙ୍କ ପୁର		ସୁସଞ୍ଚ ଅତି ମନୋହର		୮୨
ପଞ୍ଚମସୁଖେ ଏହୁ ବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ		୮୩
ପ୍ରଭୁ-ପଦାରବିନ୍ଦତଳେ		ମୋମନ ରହୁ ସୁନିଶ୍ଚଳେ		୮୪
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		କୃଷ୍ଣଚରିତ ଭାଗବତ		୮୫

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସୁଖେ ଭୁବନକୋଷ ବର୍ଣ୍ଣନଂ ନାମ ଷୋଡ଼ଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଭବାତ

ଶୁଣ ରାଜନ ପରୀକ୍ଷିତ		ସେ ଯଜ୍ଞପୁରୁଷ ଅରୂପତ		୧
ମାୟାବାମନ ଅବତାର		ତାହାଙ୍କ ବାମ ଯେ ପୟର		୨
ଯାହା କନିଷ୍ଠଅଙ୍ଗୁଳିରେ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭାଜିଲା ନିର୍ଭରେ		୩
ତହିଁ ଅଦ୍ଭୁତ ଜଳଧାର		କି ଅବା ଦେବା ପଟାନ୍ତର		୪
ଦୁରିତ ନାଶଇ ସ୍ମରଣେ		ପ୍ରାଣୀ ତରନ୍ତି ସ୍ନାନପାନେ		୫
ତହିଁ ଗଳିଣ ଅତିଶରେ		ପଡ଼ିଲା ତୁଙ୍ଗ-ପର୍ବତରେ		୬
ଧରାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ		ଜୀବଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ସାଧଇ		୭
ଧ୍ରୁବ ପରମଭାଗବତ		ଜାଣିଲେ ବିଷ୍ଣୁ ପଦାମୃତ		୮
ଭକ୍ତିଯୋଗରେ ବଶ ହୋଇ		ଆନନ୍ଦେ ରୋମ ପୁଲକାଇ		୯
ମାର୍ଜନ କରିବା ନିମନ୍ତେ		ଶିରରେ ଘେନିଲେ ତୁରିତେ		୧୦
ତେଣୁ ସପତମୁନିଗଣ		ପ୍ରଭାବ ଜାଣି ତତକ୍ଷଣ		୧୧
ସକଳଆତ୍ମା-ଭଗବାନେ		ତପ ସମାଧି ଯୋଗଧ୍ୟାନେ		୧୨
ମୋକ୍ଷ-କାରଣେ ସେ ଭଜନ୍ତି		ପ୍ରଭୁର ମହିମା ଗୁଣନ୍ତି		୧୩
ସେ ଜଳ ପାଇ ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ		ଜଗାରେ ଥୋଇଲେ ସେ ନେଇ		୧୪

ସେ ଗଙ୍ଗା ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଗମିଲା		ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଆହ୍ଲାଦିଲା		୧୫
ତାହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗଲା		ବ୍ରହ୍ମ ସଦନେ ସେ ପଡ଼ିଲା		୧୬
ତହିଁ ସେ ଚାରିଧାରା ହୋଇ		ଚତୁର୍ଦ୍ଧାରୁପକୁ ବହଇ		୧୭
ଶୁଣ ପରାକ୍ଷ ନୃପବର		ଏ ନାମ ଚାରିଟି ତାହାର		୧୮
ସୀତା ଅଳକନନ୍ଦା ଦୁଇ		ଚକ୍ଷୁ ଭଦ୍ରା ନାମକୁ ବହି		୧୯
ଚାରିଦିଗରେ ଏ ଭ୍ରମନ୍ତ		ସିନ୍ଧୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି		୨୦
ବ୍ରହ୍ମସଦନୁ ସୀତା ଯାଇ		କେଶରୀଚଳେ ସେ ପଡ଼ଇ		୨୧
ଅଧ-ଅଧରେ ଭ୍ରମିଯାଇ		ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନେ ସେ ପଡ଼ଇ		୨୨
ତାହାର ଶୁଙ୍ଗରେ ବିହରି		ଭଦ୍ରାଶୁବର୍ଷ ଶୁଦ୍ଧ କରି		୨୩
କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁର ପୂର୍ବଭାଗେ		ପ୍ରବେଶ କରିଅଛି ବେଗେ		୨୪
ବ୍ରହ୍ମସଦନୁ ଚକ୍ଷୁ ଯାଇ		ମାଲ୍ୟବନ୍ତଶିଖେ ପଡ଼ଇ		୨୫
କେତୁମାଳର ମଧ୍ୟ ଦେଇ		ପଶ୍ଚିମ-ସମୁଦ୍ରେ ମିଶଇ		୨୬
ମେରୁଶିଖରୁ ଭଦ୍ରା ଯାଇ		ଉତ୍ତରଦିଗେ ସେ ଭ୍ରମଇଁ		୨୭
ଉତ୍ତରକୁରୁ ବେଡ଼ି ଖରେ		ସମୁଦ୍ରେ ମିଶଇ ଉତ୍ତରେ		୨୮
ଅଳକନନ୍ଦା ନାମ ହୋଇ		ବହୁଗିରିରେ ସେ ଭ୍ରମଇ		୨୯
ସୁବର୍ଣ୍ଣଗିରି ହିମାଳୟ		ତାହାକୁ କରି ସେ ଆଶ୍ରୟ		୩୦
ଅତିପ୍ରଖର ବେଗବଶେ		ପଡ଼ଇ ଭାରତ ବରଷେ		୩୧
ତହିଁ ଲବଣ-ସିନ୍ଧୁଜଳେ		ପ୍ରବେଶ ହୁଅଇ ନିଷ୍ଠଳେ		୩୨
ଅନ୍ୟ ଯେ ନଦନଦୀ ଯେତେ		ଶତସହସ୍ର ଯେଆମତେ		୩୩
ନାନାଗିରିରୁ ଜାତ ହୋଇ		ସିନ୍ଧୁରେ ପ୍ରବେଶନ୍ତି ଯାଇ		୩୪
ଭାରତବରଷ ରାଜନ		ଏ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ବୋଲି ଜାଣ		୩୫
ଅପରେ ଅଷ୍ଟ ଯେ ବରଷ		ସ୍ୱର୍ଗଲୋକଙ୍କର ଏ ବାସ		୩୬
ତହିଁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଆୟୁଷ		ଦଶ ସହସ୍ର ଯେ ବରଷ		୩୭
ଦେବତା ତୁଲ୍ୟ ପରାକ୍ରମ		ନିତ୍ୟେ ସେ ଦିଶନ୍ତି ନବାନ		୩୮
ପରମ ଆନନ୍ଦେ ସେ ନିତ୍ୟେ		ବିହାର ଯୁବତୀ ସଙ୍ଗତେ		୩୯
ସ୍ୱର୍ଗଭୋଗ ଶେଷଭାଗରେ		ଦେବେ ରହନ୍ତି ସେହି ପୁରେ		୪୦
ତହିଁରେ ଦେବଶ୍ରେଷ୍ଠମାନେ		ଆନନ୍ଦେ ହରଷିତମନେ		୪୧
ସୁରସୁନ୍ଦରୀ ବୃନ୍ଦମେଳେ		ବିହାର କରନ୍ତି ନିଷ୍ଠଳେ		୪୨
ଷଡ଼ରତ୍ନ ଏକସମୟେ		ଯହିଁ ଅଛନ୍ତି ଏକଠାଏ		୪୩

ନାନାକୁସୁମ ନାନାଫଳ		ସୁଗନ୍ଧ ସମାର ଶୀତଳ		୪୪
ବିକଚ ନାନା ପୁଷ୍ପଭରେ		ଲତାଏ ବେଷିତ ଉପରେ		୪୫
ସଦନଆକାରେ ଆହ୍ଲାଦି		ବୃକ୍ଷ ଲତାରେ ଛଦାଛନ୍ଦି		୪୬
ଅତି ମଞ୍ଜୁଳ ମନୋରମ		ନିବିଡ଼ ଲତାର ସଦନ		୪୭
ପର୍ବତ-ଦ୍ରୋଣୀ ସୁଶୀତଳେ		ନିର୍ମଳ ନାନା ଶୀତଜଳେ		୪୮
ରୁଚିରପଙ୍କଜ ସୁନ୍ଦର		ସୁସଞ୍ଜ ଦିଶେ ସରୋବର		୪୯
ଜଳରେ ରାଜହଂସମାନେ		କ୍ରୀଡ଼ନ୍ତି ହରଷିତ ମନେ		୫୦
ଜଳ କୁଙ୍କୁୟ ଜଳହଂସ		ଚକ୍ର କାରଣ୍ଡବ ସାରସ		୫୧
ମଧୁରେ ନାନା ଧ୍ୱନି କରି		ଜଳେ ସେ କ୍ରୀଡ଼ନ୍ତି ବିହରି		୫୨
ଏମନ୍ତେ ନାନା ସୁଖସୁଳେ		ସୁରସୁନ୍ଦରୀବୃନ୍ଦ ମେଳେ		୫୩
ଅମରବୃନ୍ଦ ତୋଷିତେ		ସର୍ବେ ରମନ୍ତି ଏକଚିତ୍ତେ		୫୪
ତପର ବଳେ ତାହାଙ୍କର		କରୁଣା କରନ୍ତି ଶ୍ରୀଧର		୫୫
ନବବରଷେ ହେ ରାଜନ		ସେ ଯେ ଅନାଦି ନାରାୟଣ		୫୬
ଲୋକର ନିସ୍ତାର କାରଣେ		ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ		୫୭
ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଛଳାବୃତବର୍ଷ		ଭବ ଯେ ଏକଇ ପୁରୁଷ		୫୮
ଭବାନୀ-ଶାପ ଯୋଗୁଁ ତହିଁ		ଅନ୍ୟ ପୁରୁଷ ବାସ ନାହିଁ		୫୯
ନ ଜାଣି କେହି ତହିଁ ଗଲେ		ତକ୍ଷଣେ ସ୍ତାଭାବରେ ମିଳେ		୬୦
ତାହାଙ୍କ ଶାପର କାରଣ		ପଛେ କହିବା ହେ ରାଜନ		୬୧
ଭବାନୀ କୋଟିନାରୀ ମେଳେ		ଯାହାଙ୍କ ପଦରେ ଖଟିଲେ		୬୨
ସେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଶକ୍ତି		ଘେନନ୍ତି ଚତୁର୍ବିଧମୂର୍ତ୍ତି		୬୩
ଚତୁର୍ଥୀ ତାମସା ଯେ ଜାଣ		ଯାହାର ନାମ ସଙ୍କର୍ଷଣ		୬୪
ତହିଁ ସୁବନ୍ଧି ଶିବ ଧ୍ୟାନେ		ତାମସା-ମୂର୍ତ୍ତି ସଙ୍କର୍ଷଣେ		୬୫

ଗୁହ୍ନ ଉବାଚ

ନମସ୍ତେ ପୁରାଣପୁରୁଷ		ଅଶେଷଗୁଣ ଯହିଁ ବାସ		୬୬
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅନନ୍ତ କାରଣ		ଭଜଇ ତୋହର ଚରଣ		୬୭
ବ୍ରହ୍ମା ଈଶ୍ୱର ପର ତୁହି		ପ୍ରକୃତି ଥାଇ ତୋର ତହିଁ		୬୮
ଭୃତଭାବନ ତୋର ନାମ		ତୋ ନାମେ ଏ ଭବଖଣ୍ଡନ		୬୯
ଯାହାର ନାମ ଗୁଣ କର୍ମ		ମନ-ବଚନେ ନୋହେ ଗମ୍ୟ		୭୦

ତୋ ତମ-ମାୟା-ଗୁଣେ ଛନ୍ଦି		ସଂସାର କରିଅଛୁ ବନ୍ଦୀ	୭୧
ମଧୁ-ଆସବେ ତାପ୍ରବର୍ଷ		ଶୋଭଇ ଯାହାର ଲୋଚନ	୭୨
ଦିଶଇ ଅତି ଭୟଙ୍କର		ନାଗବଧୁଙ୍କ ମନୋହର	୭୩
ଯାହାର ସଦୃଶ ଅପରେ		ନାହିଁ ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତରେ	୭୪
ଉପୁଜି-ପ୍ରଳୟ-ପାଳନ		ଏ ସର୍ବ ଯାହାର ଭିଆଣ	୭୫
ଯାହାର ଆଦି-ଅନ୍ତ ନାହିଁ		ଅନନ୍ତ ନାମ ସେ ବୋଲାଇ	୭୬
ଯାର ଅସଂଖ୍ୟଶିରେ ମହା		ସର୍ଷପପ୍ରାୟେ ବିରାଜଇ	୭୭
ଯାହାର ତହୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇ		ଅଜ ଏ ସଂସାର ସର୍ଜଇ	୭୮
ବ୍ରହ୍ମାଦି ଆମ୍ଭେ ଯେ ସକଳେ		ସେବିଛୁ ଯାର ପାଦତଳେ	୭୯
ରଜୁବନ୍ଧନ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ଯନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଅଛୁ ରହି	୮୦
ଅନୁଗ୍ରହଗୁଡ଼ି ଯାହାର		ଭିଆଣ କରୁଁ ଏ ସଂସାର	୮୧
ତ୍ରିଗୁଣସଙ୍ଗତେ ବନ୍ଧନ		ଯାର ମାୟାରେ ପ୍ରାଣୀ ମନ	୮୨
ତ୍ରିଗୁଣବଶେ ମୋହି ହୋଇ		ଜନ୍ମର ତତ୍ତ୍ୱ ନ ଜାଣଇ	୮୩
ତେସନ ମାୟାକୁ ବିସ୍ତାରି		ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତେ ବିହରି	୮୪
ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତଠାକୁର	୮୫
ସୁଜନେ ଶୁଣ ଏହୁବାଣୀ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ପରିମାଣି	୮୬
ସେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମନ ନିବେଶି ଅପ୍ରମାଦେ	୮୭
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ସୁଜନେ ଶୁଣ ଏକଚିତ୍ତ	୮୮
ମୁହିଁ ପାମର ଦୁରାଚାର		ଭୋ ନାଥ ମୋତେ କୃପାକର	୮୯

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ସପ୍ତଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଭଦ୍ରାଶୁ ବରଷ ବିଧାନ		ରାଜନ ଶୁଣ ସାବଧାନ	୧
ଭଦ୍ରଶ୍ରବା ନାମ ତାଙ୍କର		ସାକ୍ଷାତେ ଧର୍ମର କୁମର	୨

ତାହାର କୁଳେ ହୋଇ ଜାତ		ଯେତେକ ପୁରୁଷ ବିଦିତ	୩
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ		ଅନନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ	୪
ତାହାଙ୍କ ସନ୍ତୋଷ କାରଣେ		ପରମ ସମାଧି ବିଧାନେ	୫
ପ୍ରଭୁ ଯେ ଧର୍ମରୂତ ବହି		ଅଛନ୍ତି ପ୍ରାଣାହିତ ପାଇଁ	୬
ତାହାଙ୍କ ସେବାରେ ନିରତେ		ଅଛନ୍ତି ଯେ ଯାହାରମତେ	୭
ପରମ ପ୍ରିୟଭାବ ଧରି		ଏହି ସ୍ତବରେ ସ୍ତୁତି କରି	୮

ଭଦ୍ରଶ୍ରବାଗଣ ଉବାଚ

ନମଇଁ ଧର୍ମ-ଅବତାର		ଆତ୍ମା-ଶୋଧନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର	୯
ତୁମ୍ଭର ଲୀଳା ତମକାର		ବୁଦ୍ଧି-ଜ୍ଞାନର ଅଗୋଚର	୧୦
ଶରୀରମାତ୍ରେ ଯେ ଅଛଇ		ତଥାପି ପ୍ରାଣୀ ନ ଜାଣଇ	୧୧
ଯାର ମାୟାରେ ମୋହି ହୋଇ		ମୃତ୍ୟୁକୁ ଦେଖି ନ ଦେଖଇ	୧୨
ଜୀବ ଯେ ମୃତ୍ୟୁର ଅଧାନ		ନ ଭାବେ ଏହା କଦାଚନ	୧୩
ଦେଖଇ ଜୀବ ଅନୁକ୍ଷଣେ		ମରନ୍ତି ଆତ୍ମାୟସ୍କନ୍ଧେ	୧୪
ତାହାଙ୍କ ଦେହ ଅବିରତେ		ଭସ୍ମ ହେଉଛି ନିତ୍ୟନିତ୍ୟେ	୧୫
ଆପଣେ ମଣି ଚିରଞ୍ଜୀବ		ପାପଆଚରେ ମୃତୁଜୀବ	୧୬
ମିଥ୍ୟାସଂସାର ମୂର୍ଖଜନେ		ସତ୍ୟ କରନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣେ	୧୭
ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏ ସଂସାରର		କହନ୍ତି ବିଶ୍ୱକୁ ନଶ୍ୱର	୧୮
ତଥାପି ଯାହାର ମାୟାରେ		ପଶ୍ଚିତେ ଭ୍ରମନ୍ତି ସଂସାରେ	୧୯
ଆତ୍ମତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ ଯୋଗୀମାନ		ସମାଧି ଯୋଗରେ ପ୍ରମାଣ	୨୦
ସର୍ବଦା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରନ୍ତି		ତେବେହେଁ ମାୟାରେ ବୁଡ଼ନ୍ତି	୨୧
ସେ ଅଜ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଠାକୁର		ତାହାଙ୍କୁ କରୁ ନମସ୍କାର	୨୨
ସକଳ-ଆବରଣ ହୋଇ		ଯାହାର ଆବରଣ ନାହିଁ	୨୩
ଏ କଥା ଉଚିତ୍ ତୋହର		କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ତୁ ଠାକୁର	୨୪
ନାନା ଶରୀରବନ୍ଧ ହୋଇ		ସର୍ବ ଭୋଗକୁ ଭୁଞ୍ଜୁ ତୁହି	୨୫
ତୁ ନାଥ ସକଳ ଈଶ୍ୱର		ତୋତେ ଆମ୍ଭର ନମସ୍କାର	୨୬
ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନ-ଯୁକ୍ତି ବଳେ		ତୁମ୍ଭର ଚରଣ ନ ମିଳେ	୨୭
ବେଦେ ତୁ ବିଶ୍ୱର ବିଧାତା		ସୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତି ପ୍ରଳୟକର୍ତ୍ତା	୨୮
ଯେବେ ପ୍ରବଣ୍ଡ ଦୈତ୍ୟଗଣ		ବେଦକୁ କଲେ ଅପମାନ	୨୯

ପ୍ରଲୟ-ଅବସାନେ ତୁହି		ହୟଗ୍ରୀବମୂର୍ତ୍ତିକି ବହି		୩୦	ତାହାଙ୍କ ଅନ୍ତରର ମଳ		ଭୋଦେବ କରୁ ତୁ ନିର୍ମଳ		୫୯
ରସାତଳରୁ ଉଦ୍ଧରିଲୁ		ବ୍ରହ୍ମା ମାଗନ୍ତେ ତାକୁ ଦେଲୁ		୩୧	ତୋହର ନାମ ସୁମରଣ		ଅଶେଷ ପାପର ଖଣ୍ଡନ		୬୦
ତୁ ସତ୍ୟସଙ୍କଳ୍ପଠାକୁର		ନମାଇଁ ତୁମ୍ଭର ପୟର		୩୨	ଏମନ୍ତ ଯାହାର ପ୍ରଭାବ		ତାହାଙ୍କୁ କେବା ନ ସେଦିବ		୬୧
ଏମନ୍ତେ ନାନା ସ୍ତୁତିମତେ		ସେବନ୍ତି ତାଙ୍କ ପାଦଗତେ		୩୩	ତୋହର ତହିଁ ଭକ୍ତି ଯାର		ପୂଜ୍ୟ ସେ ଦେବମାନଙ୍କର		୬୨
ନୃସିଂହ ନାମେ ଯେ ଠାକୁର		ଅଛନ୍ତି ହରିବରକ୍ଷର		୩୪	ସକଳ ଗୁଣ ତାଙ୍କ ଠାରେ		ଆଶ୍ରୟ କରନ୍ତି ନିର୍ଭରେ		୬୩
ତାହାଙ୍କ ରୂପର କାରଣ		ପଛେ କହିବା ହେ ରାଜନ		୩୫	ତୋର ଅଭକ୍ତ ଯେଉଁ ଜନ		ସଂସାରେ ବନ୍ଧନ କାରଣ		୬୪
ପରମଭାଗବତଜନ		ମହାପୁରୁଷ ହେ ରାଜନ		୩୬	ଯେହ୍ନେ ସକଳ ମାନଗଣ		ଜଳରେ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ		୬୫
ଦୈତ୍ୟଦାନବ-କୁଳମଣି		ସୁଶୀଳ ସାଧୁ ସତ୍ୟବାଣୀ		୩୭	ତେସନେ ଯେତେ ଦେହାଗଣ		ତୋ ମଧ୍ୟେ କରେ ବିଚରଣ		୬୬
ପ୍ରହ୍ଲାଦ ନାମ ସେ ବହଜ		ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅତି ପ୍ରିୟ ସେହି		୩୮	ଏହା ଜାଣିଣ ଯେହୁ ନର		ଭଜଇ ନୃସିଂହ ପୟର		୬୭
ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଣ ସେ ନିବାର		ଚଞ୍ଚଳମନ ସ୍ଥିର କରି		୩୯	ଅଶେଷ ଭୟରୁ ତରଇ		କର୍ମବନ୍ଧନ ତାର କାହିଁ		୬୮
ସେ ସ୍ଥଳଲୋକଙ୍କ ସହିତେ		ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଚିନ୍ତେ ଅବିରତେ		୪୦	ଶୁଣ ରାଜନ ମନତୋଷେ		କେତୁମାଳ ନାମେ ବରଷେ		୬୯
ଏହି ସ୍ତବରେ ସ୍ତୁତି କରି		ସେବଇ ପ୍ରଭୁ ନରହରି		୪୧	ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ		କାମଦେବରୂପ ଧରିଣ		୭୦
ତୁ ପ୍ରଭୁ ଜଗତ କାରଣ		ନୃସିଂହ ରୂପା ଭଗବାନ		୪୨	ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସନ୍ତୋଷ କାରଣେ		ବିହାର କରନ୍ତି ଆପଣେ		୭୧
ତୁ ଯେ ଜଗତଜୀବ ହରି		ତୁ ଅଛୁ ସର୍ବଘଟେ ପୁରି		୪୩	ସେ ସ୍ଥଳଲୋକ ପୁଣ୍ୟଫଳେ		ନାନା-ବିହାର ସୁଖଭୋଳେ		୭୨
ତେଜଙ୍କ ତେଜରୂପେ ତୁହି		ଅଛୁ ଯେ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇ		୪୪	ଅତି ଲଳିତ ଗତି ତାର		ବିଳାସ ନାନା ମନୋହର		୭୩
ହେ ବଜ୍ରଦଂଷ୍ଟ୍ର ବଜ୍ରନଖ		ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ମୋତେ ରଖ		୪୫	ରୁଚିର ହାସ ଲୀଳାମାନ		କଟାକ୍ଷେ ଯେ ଅବଲୋକନ		୭୪
କର୍ମ ବାସନା ଦଗଧି କର		ଅଜ୍ଞାନତମ ବେଗେ ହର		୪୬	ବିକଟ-ବଦନାରବିଦ		ନିନ୍ଦଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ଚାନ୍ଦ		୭୫
ଭୋ ନାଥ ଜୀବର ଜୀବନ		ବିଶ୍ୱକୁ କର ତୁ କଲ୍ୟାଣ		୪୭	ଲଳିତ ହାସ ସୁଖଭୋଳେ		ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗତେ କୁତୁହଳେ		୭୬
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦଇତ୍ୟାରି		ଯାହାର ତେଜେ ଦିଗ ପୁରି		୪୮	କ୍ରୀଡ଼ା କରନ୍ତି ସୁଖମନେ		ଇନ୍ଦ୍ରିୟଭୋଗ ଅନୁମାନେ		୭୭
ନଖଙ୍କ ତେଜ ପରକାଶ		ରବିକିରଣ କରେ ନାଶ		୪୯	ପ୍ରଜାପତି-ଦୁହିତା ସଙ୍ଗେ		ତହିଁରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ରଙ୍ଗେ		୭୮
କରାଳଦଂଷ୍ଟ୍ର ସେ ବଦନ		ଅଗ୍ନିର ପ୍ରାୟ ସେ ଲୋଚନ		୫୦	ପରମ-ସମାଧି-ଯୋଗରେ		ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁଠାରେ		୭୯
ଯାହାର ନାମେ ଦୁଷ୍ଟ ଡରେ		ନମାଇଁ ତାହାର ପୟରେ		୫୧	ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ହୃଷୀକେଶ		ସକଳ ଗୁଣେ ତୁ ପ୍ରକାଶ		୮୦
ଭୋନାଥ ତୋହର ପ୍ରସାଦେ		ପ୍ରାଣୀ ତରନ୍ତି ଅପ୍ରମାଦେ		୫୨	ଷୋଡ଼ଶ-କଳାବନ୍ତ ତୁହି		ବେଦ ତୋହର ନିଜ ଦେହୀ		୮୧
ତୋହର ଅଭୟ-ଚରଣେ		ମନ ମୋ ରହୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ		୫୩	ସକଳଆତ୍ମା ତୁ ଈଶ୍ୱର		ଅମୃତମୟ ତୋ ଶରୀର		୮୨
ଦାରା ତନୟ ଗୃହେ ମୋର		ଏ ମନ ନେହୁ ଭୋ ଈଶ୍ୱର		୫୪	ତୁମ୍ଭେ ପରମ-ମନୋହର		ତୁ ନାଥ ଶୁଭଙ୍କ ଈଶ୍ୱର		୮୩
ତୁମ୍ଭର ଭକ୍ତଜନସଙ୍ଗେ		ସୁଖେ ବଞ୍ଚିବି ନାନାରଙ୍ଗେ		୫୫	ଅତି ସୁଶୀଳ ଶକ୍ତ ତୁହି		ତୋ ତହିଁ ଆନ କେହି ନାହିଁ		୮୪
ଆତ୍ମାର ପ୍ରିୟ ଯେ ଅପରେ		ନାହିଁ ଏ ଅଖିଳ-ସଂସାରେ		୫୬	ଭୋ ନାଥ ତୋ ପାଦକମଳ		ସେବି ଲଭନ୍ତି ପୁଣ୍ୟଫଳ		୮୫
ସକଳ ଆତ୍ମାର ଠାକୁର		ଏଣୁ ତୁ ପ୍ରିୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		୫୭	ତୋହର ଭକ୍ତ ଯେ ହୁଅଇ		ତାଙ୍କୁ ସକଳୁ ତାରୁ ତୁହି		୮୬
ଯେ ଜନ ଚରଣେ ତୋହର		ସର୍ବସ୍ୱ ଦେଇ ରହେ ସ୍ଥିର		୫୮	ତୋ ପାଦ-ସରୋରୁହ ଦୁଇ		ନିରତେ ଯେମନ୍ତେ ସେବଇ		୮୭

ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ କର		ଭୋ ନାଥ କରୁଣାସାଗର	୮୮
ଯେ ତୋତେ ମନେ ଆରାଧଇ		ତାହାର ମନୋରଥ ତୁହି	୮୯
ତୋହର ପରସନ୍ନୁ ତାର		ସକଳ ହୁଅଇ ସୁଫଳ	୯୦
ତେଣୁ ତୁ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟକ୍ଷଣ୍ଡର		ଦ୍ଵିତୀୟ ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର	୯୧
ଭୋ ନାଥ ତୁମ୍ଭେ ନାନାଦେହ		ସାଧୁଙ୍କ ନିସ୍ତାରଣେ ବହ	୯୨
ତୁମ୍ଭର ଚେଷ୍ଟା ଏ ସଂସାରେ		ବ୍ରହ୍ମାଦି କେବା ଜାଣିପାରେ	୯୩
ରମ୍ୟକବରଷ ଚରିତ		ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ	୯୪
ପ୍ରଭୁର ମସ୍ୟ-ଅବତାର		ଦେବମାନବେ ଅଗୋଚର	୯୫
ଅତି ସୁନ୍ଦର ରୂପରାଶି		ମନୁର ବଂଶ ତହିଁ ବସି	୯୬
ସେ ରୂପ ଆରାଧନା ପାଇଁ		ଏମନ୍ତ ସ୍ମୃତି ଯେ କରଇ	୯୭
ନମସ୍ତେ ପରମ ଈଶ୍ଵର		ଯାହାର ଯଶ ଅଗୋଚର	୯୮
ବିସ୍ଵାର-ମସ୍ୟ ତୋ ଶରୀର		ତୁ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବପ୍ରାଣୀଙ୍କର	୯୯
ଥାଇ ଯେ ଅନ୍ତର-ବାହାରେ		ତୋ ମାୟା କେବା ଜାଣିପାରେ	୧୦୦
ତୋହର ମାୟା-ମାନ-ଦେହୀ		ଦେବମାନବେ ଦେଖା ନାହିଁ	୧୦୧
ସଂସାର-ସାଗରେ ତୋ ଜନ୍ମ		ମାୟାତରଙ୍ଗ ଯହିଁ ଭ୍ରମ	୧୦୨
ପରମ ମହାବଳୀ ହେଉ		ସଂସାରେ ନାନା ଦେହ ବହୁ	୧୦୩
ତୁ ସର୍ବ ଜଗତଠାକୁର		ତୋ ପାଦେ ମୋର ନମସ୍କାର	୧୦୪
ହିରଣ୍ୟବରଷ ବାଣୀ		ରାଜନ ଶୁଣ ପରିମାଣି	୧୦୫
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁର		ଧରିଣ କୁର୍ମର ଶରୀର	୧୦୬
ଅର୍ଯ୍ୟାମା ତୁଲେ ପିତୃଗଣେ		ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ସେହିସ୍ଥାନେ	୧୦୭
ତାହାଙ୍କୁ ଘେନି ପିତୃପତି		ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦେ ସେବନ୍ତି	୧୦୮
ଏମନ୍ତେ ନାନା ସ୍ମୃତିମତେ		ସେବନ୍ତି ପ୍ରଭୁ-ପାଦଗତେ	୧୦୯
ନମଇଁ ସର୍ବ -ସଭୁଗୁଣ		ଲକ୍ଷି ନୋହଇ ଯାର ସ୍ଥାନ	୧୧୦
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ କୁର୍ମଦେହୀ		ତୋ ପଦେ ରଖ ହେ ଗୋସାଇଁ	୧୧୧
ତୋର ଅଶେଷ ନାମ ଗୁଣ		ନମଇଁ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ	୧୧୨
ନିଜ ମାୟାରେ ଦେହଧରି		ଅଶେଷ ଦେହକୁ ଆବୋରି	୧୧୩
ନାନା-ଜନ୍ମ ଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		ତୋ ପଦ୍ମପାଦେ ମୋର ବୁଦ୍ଧି	୧୧୪
ଭୋ ଦେବ ତୁହି ଜରାୟୁକ		ତୁହି ତ ଅଣ୍ଡକ ସ୍ଵେଦକ	୧୧୫
ତୁହିତ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ		ଉଦ୍ଭିଦ ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ	୧୧୬

ଦେବତା ରଷି ପିତୃଭୂତ		ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଆଦି ଯେ ସମସ୍ତ	୧୧୭
ଆକାଶ ଗ୍ରହ ମହାସ୍ଥଳ		ଗିରି କାନନ ନାନାଜଳ	୧୧୮
ଦିଗ ବରଷ ଯେ ସାଗର		ଏ ସର୍ବ ନାମଟି ତୋହର	୧୧୯
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେତେକ ଅଛନ୍ତି		କବିଏ ଯେତେ ବିଚାରନ୍ତି	୧୨୦
ସେ ସର୍ବରୂପ ତୁ ଠାକୁର		ନମଇଁ ତୋହର ପୟର	୧୨୧
ଉତ୍ତରକୁରୁବରଷର		ବରାହ ରୂପୀ ମହାଧର	୧୨୨
କୁର୍ମର ଅନ୍ତେ ତହିଁ ମହା		ଆନନ୍ଦେ ସ୍ମୃତି ସେ କରଇ	୧୨୩
ନମଇଁ ଅନାଦି ଅବ୍ୟୟ		ସକଳ ଯଜ୍ଞ ତୋର ଦେହ	୧୨୪
ତ୍ରିମୁଗ ନାମରୂପଧର		ନମଇଁ ତୋହର ପୟର	୧୨୫
ନିବୃତ୍ତତୃଷ୍ଣ ଜ୍ଞାନୀଜନ		ମାୟାଟି ଯା ନାମେ ଖଣ୍ଡନ	୧୨୬
ସୃଷ୍ଟି ଉଦୟ ସ୍ଥିତି ଲୟ		ତ୍ରିଗୁଣ ଘେନି ବହେ ଦେହ	୧୨୭
ସେ ତୋର ମାୟାରେ ଭ୍ରମନ୍ତି		ତୋ ମାୟା କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି	୧୨୮
ସର୍ବ କର୍ମର ତୁ ଈଶ୍ଵର		ଭୋ ନାଥ ତୋତେ ନମସ୍କାର	୧୨୯
ସଂଗ୍ରାମେ ନାଶୁ ଦୁଷ୍ଟଗଣ		ମାୟା-ଶୂକର ରୂପେ ଜନ୍ମ	୧୩୦
ଅଗ୍ର ଦନ୍ତରେ ମୋର ପ୍ରାଣ		ଉଦ୍ଧାର କଲୁ ନାରାୟଣ	୧୩୧
ତୁମ୍ଭର ପାଦପଦ୍ମ-ଦୁଇ		ଆନନ୍ଦେ ମୁହିଁ ଯେ ନମଇଁ	୧୩୨
ବରାହ-ଧରଣୀର ବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ	୧୩୩
ସୁଜନଜନଙ୍କ ପୟରେ		ମୋ ମନ ରହୁ ନିରନ୍ତରେ	୧୩୪
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଚରିତ-ଅମୃତ	୧୩୫

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭୁବନକୋଷ ବର୍ଷନଂ
ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଉନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

କିଂପୁରୁଷବରଷ ବାଣୀ		ରାଜନ ଶୁଣ ପରିମାଣି	୧
ସୀତାରମଣ ପ୍ରଭୁ ରାମ		ତାହାଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ୍ମଣ	୨

ପରମ ପ୍ରଭୁ ଯେ ଈଶ୍ଵର | ତାହାକୁ ହନୁ ମହାବୀର || ୩
 ପରମ ଭାଗବତ ସେହି | ନିଶ୍ଚଳେ ଭକ୍ତିଯୋଗ ଲକ୍ଷ୍ମୀ || ୪
 ପ୍ରଭୁ ପଦାରବିନ୍ଦ ତଳେ | ସେବକ ମନର ନିଶ୍ଚଳେ || ୫
 ଶ୍ରୀରାମ କଥା ପୁଣ୍ୟତମ | ଗଣବେ କରନ୍ତି ଗାୟନ || ୬
 ଆର୍ଷ୍ଠ୍ୟେଣ ସହିତ ତହିଁ | ହନୁ ଶୁଣଇ ତୋଷ ହୋଇ || ୭
 ଏମନ୍ତ କରନ୍ତି ଗାୟନ | ସ୍ମୃତି କରନ୍ତି ଏ ବଚନ || ୮
 ଉତ୍ତମଶ୍ଳୋକ ତୁ ଠାକୁର | ନମଇଁ ତୋହର ପୟର || ୯
 ସକଳ ଲକ୍ଷଣ ତୋ ତହିଁ | ସକଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତୁ ଗୋସାଇଁ || ୧୦
 ସର୍ବ-ବନ୍ଦନ ତୁ ଠାକୁର | ତୋତେ ମୋହର ନମସ୍କାର || ୧୧
 ନମଇଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଈଶ୍ଵର | ସକଳ ଦେବଙ୍କର ବୀର || ୧୨
 ମହାପୁରୁଷ ମହାରାଜ | ନମଇଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ବୀଜ || ୧୩
 ସ୍ଵତେଜେ କରି ତିନିଗୁଣ | ବିନାଶ କରୁ ନାରାୟଣ || ୧୪
 ପ୍ରଶାନ୍ତ-ସାଧୁ ତୁ ଠାକୁର | ଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନେ ତୁ ଗୋଚର || ୧୫
 ତୋହର ନାମ ରୂପ ଯେତେ | କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି ଜଗତେ || ୧୬
 ମାୟାସଂସାରେ ତୋର ଜନ୍ମ | ରାକ୍ଷସ-ସଂହାର-କାରଣ || ୧୭
 ଅନ୍ୟଥା କାହିଁ ଭଗବାନ | ସୀତାହରଣେ କ୍ଷୋଭ ମନ || ୧୮
 ମାନବଶିକ୍ଷାର ନିମନ୍ତେ | ତୋହର ଜନ୍ମ ଏ ଜଗତେ || ୧୯
 ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁର | ତୁମ୍ଭେ ବା କି କରି ନ ପାର || ୨୦
 ତେବେ ପଦ୍ମୀର ନିମିତ୍ତରେ | କୈଶ ମାନବ-ଅବତାରେ || ୨୧
 ଏ କି ତୋହରେ ସମ୍ଭବଇ | ଭୋ ନାଥ ତୋର ମାୟା ଏହି || ୨୨
 ଜନ୍ମ ମରଣ ଯାର ନାହିଁ | ଅଖିଳପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ || ୨୩
 ସୁର-ଅସୁର ଆଦି କରି | ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେତେ ଦେହଧାରୀ || ୨୪
 ଏ ସର୍ବଆତ୍ମା ଯେ ଈଶ୍ଵର | କି ଅବା ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ତୋର || ୨୫
 ଉତ୍ତରକୋଶଳରେ ଜାତ | ଯେ ପ୍ରଭୁ ନରଦେହବନ୍ତ || ୨୬
 ସେ ରାମ ପାଦତଳେ ମୁହିଁ | ସହସ୍ର ପ୍ରଣାମ କରଇ || ୨୭
 ଶୁଣ ରାଜନ ମନତୋଷେ | ଏବେ ଯେ ଭାରତବରଷେ || ୨୮
 ନର ନାରାୟଣ ସେ ହରି | କଳ୍ପେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେହଧରି || ୨୯
 ସାଧୁଙ୍କ ପରିତ୍ରାଣ ପାଇଁ | ସଂସାରେ ରୂପବନ୍ତ ହୋଇ || ୩୦
 ଭ୍ରମନ୍ତି ଆତ୍ମାଗୁଣ ମତେ | ନାରଦ ତାକୁ ଯଥୋଚିତେ || ୩୧

ଭକ୍ତିରେ ସାଧୁଜନ ମେଲେ | ସ୍ମୃତି କରନ୍ତି ଯେ ନିଶ୍ଚଳେ || ୩୨
 ନମସ୍ତେ ସ୍ଵଭାବ-ସୁଶୀଳ | ତୋ ରୂପ ଚରିତ୍ର ନିର୍ମଳ || ୩୩
 ରକ୍ଷିକ ବର ତୁ ଠାକୁର | ତୋତେ ମୋହର ନମସ୍କାର || ୩୪
 ନର-ନାରାୟଣ ଶରୀର | ପରମହଂସ ତୁ ଠାକୁର || ୩୫
 ସକଳ ଆତ୍ମଭୂତ ତୁହି | ତୋ ପାଦପଦ୍ମେ ପ୍ରଣାମଇଁ || ୩୬
 ସକଳ କର୍ତ୍ତା ତୁ ଈଶ୍ଵର | ନାହିଁ ତୋହର ଅହଙ୍କାର || ୩୭
 ତୁ ଯେ ମାନବ କଳେବର | ଶରୀରଭୋଗ ନାହିଁ ତୋର || ୩୮
 ସକଳ ଦେଖୁ ତୁ ଠାକୁର | ଗୁଣରେ ଦୋଷ ନାହିଁ ତୋର || ୩୯
 ସକଳ ଗୁଣେ ତୋ ବିହାର | ସର୍ବବିଷୟେ ନିର୍ବିକାର || ୪୦
 ତୋହର ତହିଁ ଯାର ମନ | ତାହାର ସଂସାର ଖଣ୍ଡନ || ୪୧
 ଦାରା ତନୟ ଧନ ଘର | ଏଣେ ଅର୍ପିତ ମନ ଯାର || ୪୨
 ସେ ତୋତେ ପାଇବେଟି କାହିଁ | ଶ୍ରୀମ କେବଳ ତାଙ୍କ ଦେହୀ || ୪୩
 ଏ ମୋର ମୁକ୍ତମତି ତୁହି | ବିନାଶ କର ଭାବଗ୍ରାହୀ || ୪୪
 ଏ ତୋର ପାଦେ ମୋର ମନ | ନିଶ୍ଚଳେ ରହୁ ଭଗବାନ || ୪୫
 ଏ ଯେ ଭାରତବରଷର | ପର୍ବତ ଅଛନ୍ତି ଅପାର || ୪୬
 ମଳୟ ରକ୍ଷଭ କୃତକ | ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରସ୍ତୁ ଯେ ମୈନାକ || ୪୭
 କୋଲୁ ସହ୍ୟ ଦ୍ରୋଣ ତ୍ରିକୂଟ | ଦେବଗିରି ବିନ୍ଧ୍ୟ ବେଙ୍କଟ || ୪୮
 ବାରିଧାର ଯେ ରକ୍ଷ୍ୟମୁକ | ରକ୍ଷଗିରି ଯେ ଗୋକାମୁଖ || ୪୯
 ପାରିଯାତ୍ର ଯେ ଶୁକ୍ତିମାନ | ଚିତ୍ରକୂଟ ଯେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ || ୫୦
 କାମଗିରି କକୁଭ ନୀଳ | ରୈବତକ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରକାଳ || ୫୧
 ମହେନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀଶୈଳ ସମେତେ | ଅଛନ୍ତି ଶତ ସସ୍ର ମତେ || ୫୨
 ଆବର ନଦନଦୀ ଆଦି | ଶତସହସ୍ର ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି || ୫୩
 ଚନ୍ଦ୍ରବସା ଯେ ତାମ୍ରପର୍ଣ୍ଣୀ | ଅବଗୋଦା ଯେ ପୟସ୍ଵିନୀ || ୫୪
 କୃତମାଳା କାବେରୀ ପୁଣ୍ୟା | ଶର୍କିରାବର୍ତ୍ତୀ କୃଷ୍ଣା ବେଣ୍ୟା || ୫୫
 ବୈହାନ୍ୟସୀ ଯେ ତୁଙ୍ଗଭଦ୍ରା | ଭୀମରଥୀ ତାପ୍ତି ନିର୍ବିନ୍ଧ୍ୟା || ୫୬
 ଗୋଦାବରୀ ରେବା ସୁରସା | ପୟୋଷ୍ଠୀ ନର୍ମଦା ଯେ ବିଶ୍ଵା || ୫୭
 ଚର୍ମଶୃଙ୍ଗୀ ଶୋଣ ତ୍ରିସାମା | ସରଯୁ ଶତଦ୍ରୁ ସୁଷୋମା || ୫୮
 ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ଯେ ମନ୍ଦାକିନୀ | ଯମୁନା ବିତସ୍ତା ଅସିକ୍ଵା || ୫୯
 ମହାନଦୀ ଯେ ବେଦସ୍ମୃତି | ରକ୍ଷିକୁଲ୍ୟା ଯେ ରୋଧସ୍ଵତୀ || ୬୦

କୌଶିକୀ ସିନ୍ଧୁ ସରସ୍ୱତୀ		ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ଯେ ଶଷ୍ଠବତୀ		୨୧
ଦୃଶଦ୍‌ବତୀ ପୁଣି ଗୋମତୀ		ମରୁତବୃକ୍ଷା ସପ୍ତବତୀ		୨୨
ଏ ପୁଣ୍ୟଜଳ ସ୍ନାନପାନ		କରି ତରନ୍ତି ପ୍ରଜାଜନ		୨୩
ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ-ଯୋଗୀ ରକ୍ଷିମାନେ		କର୍ମ କରନ୍ତି ଏହି ସ୍ଥାନେ		୨୪
ଏହି ବରକ୍ଷେ ହେ ରାଜନ		କର୍ମରୁ ପ୍ରାଣୀ ହୋନ୍ତି ଜନ୍ମ		୨୫
ଶୁକ୍ଳ ଲୋହିତ କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ		କର୍ମରୁ ଲଭେ ପ୍ରାଣୀ ଜନ୍ମ		୨୬
ସାହିକ ରାଜସ ତାମସ		କର୍ମରେ ଦେବତା ମାନସ		୨୭
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଦୃଢ଼ କରେ ମନ		ସକଳ-ତୀର୍ଥେ କୃଷ୍ଣନାମ		୨୮
ସ୍ୱର୍ଗ ନରକ ଭୂମିଭାଗ		କର୍ମଅଧାନେ କରେ ଭୋଗ		୨୯
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ସର୍ବଭୂତପର		କୃଷ୍ଣରେ ମତିଟି ଯାହାର		୩୦
ସର୍ବଭୂତରେ ଆତ୍ମା ସେହି		ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଗୋସାଇଁ		୩୧
ସେ ବାସୁଦେବ ଚକ୍ରଧର		ତାହାର ତହିଁ ମତି ଯାର		୩୨
ଭକତିଯୋଗ ଦୃଢ଼ତାରେ		ସେ ପ୍ରାଣୀ କର୍ମବନ୍ଧୁ ତରେ		୩୩
ମହାପୁରୁଷ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ		ହେଲାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ବା କରେ		୩୪
ଦେବେ ତାହାର ଗୁଣ-କର୍ମ		ଆନନ୍ଦେ କରନ୍ତି ଗାୟନ		୩୫
ଧନ୍ୟ ଜୀବନ ତାର ସାର		ମୁକୁନ୍ଦ ପାଦେ ମତି ଯାର		୩୬
ଭାରତେ ମାନବ-ଜନ୍ମରେ		ସେ ପ୍ରାଣୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସର୍ବଠାରେ		୩୭
ଦୁଷ୍ଟର-ଜପ-ତପମାନ		ତଥରେ କି ଅବା କାରଣ		୩୮
ଯଜନ ଆଦି କ୍ଷତକର୍ମ		ଭକ୍ତି-ବିହୀନେ ନିଷ୍କାରଣ		୩୯
ପ୍ରଭୁ-ପଦାରବିନ୍ଦ ସାର		ସୁମତି ନାହିଁଟି ଯାହାର		୪୦
କଳ୍ପ-ଆୟୁଷ ସୁଖମାନ		ଏହୁ ସକଳ ବ୍ୟର୍ଥଶ୍ରମ		୪୧
କ୍ଷଣେ ଆୟୁଷ ଭାରତରେ		ମନ ଯାହାର କୃଷ୍ଣଠାରେ		୪୨
ସେ ପ୍ରାଣୀ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇ		ତାହାର ସମ କେହି ନାହିଁ		୪୩
ପ୍ରାଣ-ପ୍ରୟାଣ ସମୟରେ		ଯେବେ ମାନସେ କୃଷ୍ଣ-ସ୍ମରେ		୪୪
କ୍ଷଣକେ କର୍ମକୁ ଛେଦଇ		ବୈକୁଣ୍ଠପଦକୁ ଲଭଇ		୪୫
ବୈକୁଣ୍ଠକଥା ସୁଧାରସ		ଯେ ସ୍ଥଳେ ନ ହୁଏ ପ୍ରକାଶ		୪୬
କୃଷ୍ଣଆଶ୍ରିତ ପ୍ରାଣୀମାନ		ଯହିଁ ନାହାନ୍ତି ସାଧୁଜନ		୪୭
ସୁଯଜ୍ଞ-ମହୋତ୍ସବ ଆଦି		ଯେ ସ୍ଥଳେ ନାହିଁ ଭକ୍ତି ସିଦ୍ଧି		୪୮

ଇନ୍ଦ୍ର ପୁର ଯେବେ ହୋଇ		ତହିଁରେ ବାସ ନ ଯୋଗାଇ		୮୯
ମାନବ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନର		ଜ୍ଞାନେ ଅଜ୍ଞାନ ଧ୍ୟସ ଯାର		୯୦
ତଥାପି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଭଜନ		ତେଜଇ ହୋଇ ମତେ ଛନ୍ଦ		୯୧
ନାନାଯୋନିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ		କର୍ମବନ୍ଧନେ ସେ ପଡ଼ଇ		୯୨
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଯେତେ ଯେତେ ନରେ		ଦୃଢ଼ ଦିଅନ୍ତି ଅଗ୍ନିଠାରେ		୯୩
ନାନା-ଦେବତା ରୂପ ହୋଇ		ଯଜ୍ଞ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଭାବଗ୍ରାହୀ		୯୪
ମାୟାରେ ପୃଥକ ସେ ହୋଇ		ତତ୍ତ୍ୱ ତା ବିନ୍ଦୁ କେହି ନାହିଁ		୯୫
ତାଙ୍କୁ ଭଜନ୍ତି ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ		ତାହାଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟରେ ଗଣି		୯୬
ଇଚ୍ଛା ନ କଲେ ଫଳ ଦେଇ		ଯେଶୁ ତା ନାମ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୯୭
ପଦପଲ୍ଲବ ଭଜନରେ		ଯାହାର ମନ ନିରନ୍ତରେ		୯୮
ସେ ଭକ୍ତପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କରେ		କରୁଣା କରନ୍ତି ବେଭାରେ		୯୯
ଦେବେ ବୋଲନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇ		ଭାରତବର୍ଷେ ଜନ୍ମ ହୋଇ		୧୦୦
ଯହିଁ ହରିର ସ୍ମୃତି ଜାତ		ହରି ଚରଣେ ସେବାବନ୍ଧ		୧୦୧

ଶୁକ ଭବାତ

ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପରେ ନୃପବର		ଯେ ଅଷ୍ଟ ଉପଦ୍ୱୀପ ସାର		୧୦୨
ଅଶ୍ୱ ଖୋଜନ୍ତେ ବସୁନ୍ଧରୀ		ସଗରପୁତ୍ରଙ୍କରେ କରି		୧୦୩
ଗର୍ଭ ହୋଇଲା ଚାରିଦିଗ		ଏଶୁ ଏ ଅଷ୍ଟଦ୍ୱୀପ ଭାଗ		୧୦୪
ଶୁଣ ହେ ପରୀକ୍ଷ ରାଜନ		ଯେ ଅଷ୍ଟ ଉପଦ୍ୱୀପ ନାମ		୧୦୫
ସୁବର୍ଣ୍ଣପ୍ରସ୍ଥ ନାମେ ଏକ		ଚନ୍ଦ୍ରଶୁକ୍ଳ ନାମ ଆରକ		୧୦୬
ତୃତୀୟ ନାମ ଆବର୍ତ୍ତନ		ଚତୁର୍ଥ ମନ୍ଦରହରିଣୀ		୧୦୭
ରମଣକ ନାମ ପଞ୍ଚମ		ଷଷ୍ଠ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ନାମ		୧୦୮
ସିଂହଳ ଲଙ୍କା ନାମ ହୋଇ		ଆବର ଉପଦ୍ୱୀପ ଦୁଇ		୧୦୯
ବରଷ-ବିଭାଗ ସମେତେ		ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପର ଯଥୋଚିତେ		୧୧୦
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଣନ ଅନୁସାରେ		ଭୋ ନୃପ କହିଲୁ ତୁମ୍ଭରେ		୧୧୧
ଦ୍ୱୀପ ବରଷ ବନ ଗିରି		ସକଳକର୍ତ୍ତା ନରହରି		୧୧୨
ସେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ମୋ ମନ ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ		୧୧୩
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		କୃଷ୍ଣଚରିତ ଭାଗବତ		୧୧୪

ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ଅନନ୍ତରେ ହେ ରାଜନ		ପୁଣ୍ୟ ଆଦି ଯେ ଦ୍ୱୀପମାନ	୧
ବରଷ-ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରମାଣ		କହିବା ସାବଧାନେ ଶୁଣ	୨
ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପ ଯେତେ ପ୍ରମାଣ		ପୁଣ୍ୟ ଯେ ତହିଁରେ ଦ୍ୱିଗୁଣ	୩
ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପେ ଏ ଦ୍ୱୀପ ଖ୍ୟାତ		ପୁଣ୍ୟରେ ସେ ଦ୍ୱୀପ ବିଖ୍ୟାତ	୪
ସପତଜିହ୍ୱ ଅଗ୍ନି ତହିଁ		ଅପରେ ଛନ୍ଦି ଯେତେ ରହି	୫
ପ୍ରିୟବ୍ରତର ସେ ନନ୍ଦନ		ଇଧୁଜିହ୍ୱ ତାହାର ନାମ	୬
ସେ ଦ୍ୱୀପ ସମଭାଗ କରି		ପୁତ୍ରକୁ ଦେଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୭
ସପତପୁତ୍ର ଯେଝାମତେ		ସପ୍ତବରଷ ଯଥୋଚିତେ	୮
କଳ୍ପେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୋଗକଲେ		ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ ଅବନୀ ମଣ୍ଡଳେ	୯
ବରଷ ନାମ ଶୁଣ ତୁହି		ଶିବ ଯବସ ଶାନ୍ତ ହୋଇ	୧୦
ସୁଭଦ୍ରା କ୍ଷେମ ଯେ ଅମୃତ		ଅଭୟ ନାମ ଏ ଯେ ସପ୍ତ	୧୧
ତହିଁରେ ଛନ୍ଦି ଗିରି-ସାତ		ନଦୀହିଁ ସାତ ତହିଁ ଖ୍ୟାତ	୧୨
ଏଥେ ଯେତେକ ଗିରିମାନ		ଅଛନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ରାଜନ	୧୩
ମଣିକୂଟ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରସେନ		ବଜ୍ରକୂଟ ଯେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନ	୧୪
ହିରଣ୍ୟକ୍ଷୀବ ମେଘମାଳ		ସୁପର୍ଣ୍ଣଶୂଳ ସେତୁଶୈଳ	୧୫
ସାବିତ୍ରୀ ଆଜ୍ଞିରସୀ ବେନି		ଅରୁଣା ନୂମଣା ତଟିନୀ	୧୬
ସୁପ୍ରଭାତା ଯେ ସତ୍ୟମ୍ବରା		ବିଖ୍ୟାତ ଆର ରତମ୍ବରା	୧୭
ଏ ମହାନଦୀମାନେ ତହିଁ		ଏଣୁ ଏ ସ୍ଥଳୀ ବିରାଜଇ	୧୮
ତହିଁର ଜଳ ସ୍ନାନ ପାନେ		ମାନବ-ପଶୁ-ଜୀବମାନେ	୧୯
ସକଳ ପାପ ଦୂର କରି		ସୁଖେଣ ଅଛନ୍ତି ବିହରି	୨୦
ଦେବଙ୍କ ଆୟୁଷ ପ୍ରମାଣେ		ଜୀବନ୍ତି ତହିଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ	୨୧

ଯଜ୍ଞ-ଯୋଗ ନାନା ପ୍ରାକାରେ		ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ପୂଜନ୍ତି ସେ ନରେ	୨୨
ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି ଏ ବଚନେ		ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନେ	୨୩
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସ୍ୱରୂପକୁ ଧରି		ଅଖିଳ ପ୍ରକାଶ ଯେ କରି	୨୪
ତୁ ସତ୍ୟକୁହୁ ଯେ ପୁରୁଷ		ସକଳଭୂତେ ତୋର ବାସ	୨୫
ତୁ ଯେ ଅଶେଷ ବହୁ ନାମ		ତୋ ପାଦେ ଆମ୍ଭର ପ୍ରଣାମ	୨୬
ସେ ପଞ୍ଚଦ୍ୱୀପ ପୁଣ୍ୟ ଆଦି		ଏଥିରେ ଯେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି	୨୭
ସେ ଦ୍ୱୀପବାସୀଙ୍କ ଆୟୁଷ		ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବଳ ଯେ ସାହସ	୨୮
ସ୍ୱଇଚ୍ଛାମତେ ସେ ହୁଅଇ		ଉତପତ୍ତିରୁ ଯେଝାତହିଁ	୨୯
ପୁଣ୍ୟଦ୍ୱୀପର ଚାରିପାଶେ		ଇକ୍ଷ୍ୱରସ ସିନ୍ଧୁ ପ୍ରକାଶେ	୩୦
ଏହାକୁ ଦ୍ୱିଗୁର ବିସ୍ତାର		ଶାଳୁକଦ୍ୱୀପ ନୃପବର	୩୧
ସୁରାସମୁଦ୍ର ବେଢି ତାରେ		ଅଛଇ ବଳୟ ଆକାରେ	୩୨
ସେ ଦ୍ୱୀପେ ଯାର ଅଧିକାର		ପ୍ରିୟବ୍ରତର ସେ କୁମର	୩୩
ଯଜ୍ଞବାହୁ ତାହାର ନାମ		ସେ ସାଧୁ ବିଷ୍ଣୁ ପରାୟଣ	୩୪
ଏ ଦ୍ୱୀପ ସପ୍ତଭାଗ କରି		ପୁତ୍ରକୁ ଦେଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୩୫
ବିଭାଗେ ତାର ସପ୍ତସୁତେ		ନେଲେ ସେ ଯେ ଯାହାର ମତେ	୩୬
ସେ ସାତକୁମରଙ୍କ ନାମ		ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନ	୩୭
ପାରିଭଦ୍ର ଯେ ସୁରୋଚନ		ଦେବବର୍ଷ ଯେ ଆପ୍ୟାୟନ	୩୮
ରମଣକ ଯେ ଅବିଜ୍ଞାତ		ସୌମନସ୍ୟ ଏ ଭାଇ ସାତ	୩୯
ଏହି ବରଷେ ନଦୀ ଗିରି		ଏତେ ଅଛନ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୪୦
ଶତଶୂଳ ଯେ ପୁଷ୍ପବର୍ଷ		ମୁକୁନ୍ଦ କୁନ୍ଦ ଯେ ସ୍ୱରସ	୪୧
ସହସ୍ରଶୂଳର ସହିତେ		ବାମଦେବ ସପ୍ତପର୍ବତେ	୪୨
ପ୍ରଥମ ନଦୀ ଅନୁମତି		ଦ୍ୱିତୀୟ ସିନାବାଳୀ ଖ୍ୟାତି	୪୩
ତୃତୀୟ ସରସ୍ୱତୀ ହୋଇ		କୁହୁ ରଜନୀ ପୁଣ ଦୂଇ	୪୪
ଆବର ନନ୍ଦା ରାକା ପୁଣ		ନଦୀଙ୍କ ଏହି ସପ୍ତନାମ	୪୫
ବର୍ଷବାସୀ ପୁରୁଷ ନାମ		ଶ୍ରବଣ କର ତୁ ରାଜନ	୪୬
ଶୁଭଧର ଯେ ବୀର୍ଯ୍ୟଧର		ବସୁନ୍ଧର ଯେ ଇକ୍ଷ୍ୱର	୪୭
ଏ ଯେ ବରଷ ପ୍ରାଣୀମାନେ		ତପ ଆରଧି ଦିନେଦିନେ	୪୮
ସେ ରାଜା ଭଗବାନ ସୋମ		ତାହାକୁ କରନ୍ତି ବନ୍ଦନ	୪୯
ଭୋ ନାଥ ତୋର ସୁଧାରସ		ପିତୃ ଦେବତାଙ୍କ ସତୋଷ	୫୦

ଆମ୍ଭେ ତୋ ଚରଣେ ଶରଣ		ଅମୃତପଦ ଯେ କାରଣ		୫୧	ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ବେନି ଖ୍ୟାତ		ସର୍ବତୋଭଦ୍ର ମିଶି ସାତ		୮୦
ଔଷଧିନାଥ ନମୋନମ		ନମସ୍ତେ କଳାପୁର୍ଣ୍ଣ ସୋମ		୫୨	ଅଭୟା ଶୁକ୍ଳା ତୀର୍ଥବତୀ		ଅମୃତୋଢା ଯେ ରୁପବତୀ		୮୧
ଘୃତ-ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟଦେଶେ		କୁଶଦ୍ୱୀପ ନାମ ପ୍ରକାଶେ		୫୩	ଆର୍ଯ୍ୟକା ଯେ ପବିତ୍ରବତୀ		ଏ ସପ୍ତନଦୀ ନାମ ଖ୍ୟାତି		୮୨
କ୍ରମେ ସେ ସିନ୍ଧୁଦ୍ୱୀପ ମାନ		ପୂର୍ବକୁ ଅପରେ ଦ୍ୱିଗୁଣ		୫୪	ଏସବୁ ନଦୀଙ୍କର ଜଳ		ଅତୀବ ପବିତ୍ର ନିର୍ମଳ		୮୩
ପ୍ରିୟବ୍ରତର ସେ ନନ୍ଦନ		ହିରଣ୍ୟରେତା ତାର ନାମ		୫୫	ସେ ଜଳ କରି ନିତ୍ୟେ ପାନ		କ୍ରୌଞ୍ଚଦ୍ୱୀପେ ସେ ଯେତେ ଜନ		୮୪
କୁଶଦ୍ୱୀପରେ ସେ ରାଜନ		ତାହାର ସପତ ନନ୍ଦନ		୫୬	ପୁରୁଷ ରକ୍ଷଭ ଦ୍ରବିଣ		ଦେବକ ନାମରେ ସେ ପୁଣ		୮୫
ସେ ଦ୍ୱୀପ କ୍ରମେ ଭାଗକରି		ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୫୭	ଯାହାର ଜଳ ପାନ କରି		ଦେବଦେହକୁ ପ୍ରାଣୀ ଧରି		୮୬
ସପତ ବରଷକୁ କଲା		ଯେ ଯାହାମତେ ତାଙ୍କୁ ଦେଲା		୫୮	ପୂଜନ୍ତି ବରୁଣକୁ ଯାର		ସଲିଳମୟ କଳେବର		୮୭
ସକଳ ସମ୍ପଦ ଛାଡ଼ିଲା		ଆପଣେ ତପ ଆଶ୍ରେ କଲା		୫୯	ହେ ଆପମୟ ତୁ ଈଶ୍ୱର		ଭୁବନ ପବିତ୍ର ତୁ କର		୮୮
ବସୁଦାନ ଯେ ସୁତ୍ୟବ୍ରତ		ଦୃଢ଼ରୁଚି ଯେ ନାଭିଗୁପ୍ତ		୬୦	ତୁମ୍ଭର ପାଦରେ ବନ୍ଦନ		ଆମ୍ଭରେ ତେଣୁ କରି ମନ		୮୯
ବସୁ ବିବିକ୍ତ ନାମ ଆଉ		ବାମଦେବ ଯେ ପୁତ୍ର ଶୁଭ		୬୧	ତୁମ୍ଭର ଆପରେ ବନ୍ଦନ		ଆମ୍ଭର ପୂତ୍ର କର ମନ		୯୦
ନଦୀ ପର୍ବତ ସାମା କରି		ବେଭାରେ ଦେଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୬୨	ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଅନୁକମ୍ପା କର		ବାହ୍ୟାଭ୍ୟନ୍ତର ପାପ ହର		୯୧
ଗିରିଙ୍କ ନାମ ମହାପାଳ		ଚକ୍ର ଚତୁଃଶୃଙ୍ଗ କପିଳ		୬୩	ଏ ଅନନ୍ତରେ ପରୀକ୍ଷିତ		ଶାକଦ୍ୱୀପର ଯେ ତଦନ୍ତ		୯୨
ଚିତ୍ରକୁଟ ଯେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୋମ		ଦେବାନାକ ଗିରି ଦ୍ରବିଣ		୬୪	ବଚିଶଲକ୍ଷ ଯେ ଯୋଜନ		ଶାକଦ୍ୱୀପର ପରିମାଣ		୯୩
ରସକୁଲ୍ୟା ଯେ ମିତ୍ରବୃନ୍ଦା		ମଧୁକୁଲ୍ୟା ଯେ ଶୁଭବିନ୍ଦା		୬୫	ଦର୍ପସମୁଦ୍ର ବେଢ଼ି ତାରେ		ଅଛି ଯେ ବଳୟ ପ୍ରକାରେ		୯୪
ଦେବଗର୍ଭା ଯେ ଘୃତରୁପତା		ମନ୍ତ୍ରମାଳା ଗିରି ଦୁହିତା		୬୬	ତହିଁରେ ଶାକ-ତରୁବର		ସୁଗନ୍ଧ କରଇ ବିସ୍ତାର		୯୫
ଏ ସପ୍ତନଦୀ ଜଳପାନେ		ସୁଖେ ବଞ୍ଚନ୍ତି ତହିଁ ଜନେ		୬୭	ପ୍ରିୟବ୍ରତର ସେ କୁମର		ମେଧାତିଥି ନାମ ଯାହାର		୯୬
ଅଗ୍ନିଦେବତାଙ୍କୁ ଯେ ସ୍ମରି		ଅଛନ୍ତି ଏକମନ କରି		୬୮	ରାଜତ୍ୱପଣ କରି ତହିଁ		ଶାକଦ୍ୱୀପକୁ ସେ ପାଳଇ		୯୭
ପରମବ୍ରହ୍ମର ମୂରତି		ତୋ ରୂପ ଯୋଗାଜନେଚିନ୍ତି		୬୯	ଦ୍ୱୀପକୁ ସାତଭାଗ କରି		ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଲା ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୯୮
ସଂସାରେ ଯେତେ ସାଧୁଜନ		ଯଜ୍ଞେ କରନ୍ତି ତୋ ଅର୍ଚ୍ଚନ		୭୦	ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ରଙ୍କର ନାମ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		୯୯
ଏମନ୍ତେ ନାନାସ୍ତୁତି ମତେ		ଅଗ୍ନି ପୂଜନ୍ତି ଯଥୋଚିତେ		୭୧	ପବମାନ ଯେ ମନୋଜବ		ଧୂମ୍ରାନାକ ଯେ ପୁରୋଜବ		୧୦୦
କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ		ଦ୍ୱୀପ ଯେ କ୍ରୌଞ୍ଚ ନାମ ଧରେ		୭୨	ଚିତ୍ରରେଫ ଯେ ବହୁରୂପ		ବିଶ୍ୱାଧାର ଏ ସାତନୃପ		୧୦୧
କ୍ରୌଞ୍ଚନାମେ ଯେ ଗିରିବର		ତା ନାମେ ନାମ ସେ ଦ୍ୱୀପର		୭୩	ସପ୍ତବରଷ ଯେଝାମତେ		ଦେଇ ଏ ପୁତ୍ର ଯଥୋଚିତେ		୧୦୨
ପ୍ରିୟବ୍ରତର ପୁତ୍ର ହୋଇ		ଘୃତପୁଷ୍ପ ନାମ ବହଇ		୭୪	ପ୍ରଭୁପାଦରେ ଚିତ୍ତ ଦେଲା		ତପୋବନରେ ସେ ରହିଲା		୧୦୩
ସେ ଦ୍ୱୀପେ ରାଜତ୍ୱ ତାହାର		ସପତ ତାହାଙ୍କ କୁମର		୭୫	ସେ ଦ୍ୱୀପ ପର୍ବତଙ୍କ ନାମ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		୧୦୪
ସପ୍ତବରଷ ପୁତ୍ରେ ଦେଇ		ନିଶ୍ଚଳେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭଜଇ		୭୬	ସହସ୍ରସ୍ରୋତ ଦେବପାଳ		ମହାନସ ଶତକେସର		୧୦୫
ମଧୁରୁହ ଯେ ମେଘପୁଷ୍ପ		ସୁଧାମା ଆମ ଯେ ଭ୍ରାଜିଷ୍ଠ		୭୭	ଗିରି ବଳଭଦ୍ର ଈଶାନ		ଉରୁଶୃଙ୍ଗ ଯେ ସାତନାମ		୧୦୬
ଲୋହିତାର୍ଣ୍ଣ ଯେ ବନସ୍ତୁତି		ଏ ସପ୍ତ ନାମେ ବର୍ଷ ଖ୍ୟାତି		୭୮	ଅପରାଜିତା ନିଜଧୃତି		ଆୟୁର୍ଦ୍ଦା ଯେ ସହସ୍ରଶୃତି		୧୦୭
ଶୁକ୍ଳ ବର୍ଦ୍ଧମାନ ଭୋଜନ		ଉପବର୍ଦ୍ଧଣ ନାମେ ଆନ		୭୯	ଉଭୟସୃଷ୍ଟି ପଞ୍ଚପଦୀ		ଅଗନ୍ଧା ଆଦି ସପ୍ତନଦୀ		୧୦୮

ସେ ବରଷର ଯେ ପୁରୁଷ		ରତରୁତ ଆଦି ବିଶେଷ		୧୦୯
ପବନରୂପା ଭଗବାନ		ତାହାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ସେବନ		୧୧୦
ପରମଯୋଗ-ସମାଧିରେ		ସ୍ଥିତି କରନ୍ତି ସେ ପ୍ରଭୁରେ		୧୧୧
ଭୋ ଦେବ ପବନ ଆକାର		ତୋତେ ଆସର ନମସ୍କାର		୧୧୨
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଅନ୍ତର ବାହାରେ		ତୁ ନାଥ ଆଉ ନିରନ୍ତରେ		୧୧୩
ଦଧିସିନ୍ଧୁ ପରେ ରାଜନ		ପୁଷ୍କରଦ୍ଵୀପ ଯେ ଦ୍ଵିଗୁଣ		୧୧୪
ସ୍ଵାଦୁକଳସିନ୍ଧୁ ତାହାରେ		ବେଡ଼ିଛି ବଳୟ ଆକାରେ		୧୧୫
ତହିଁ କମଳ ବିରାଜିତ		ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ଲକ୍ଷପତ୍ର		୧୧୬
ସେହି କମଳେ ଭଗବାନ		ବସନ୍ତି ଯେ କମଳାସନ		୧୧୭
ଯାହାର ନାମ ଦ୍ଵୀପବର		ଲୋକପ୍ରସିଦ୍ଧ ଯେ ପୁଷ୍କର		୧୧୮
ଏ ଦ୍ଵୀପମଧ୍ୟେ ନୃପବର		ପର୍ବତ ମାନସଭୃତଭର		୧୧୯
ବିଷ୍ଠାର ଅମୃତଯୋଜନ		ଚାରିଦିଗରେ ହେ ରାଜନ		୧୨୦
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଲୋକପାଳଙ୍କର		ଅଛଇ ଏଥି ଚାରିପୁର		୧୨୧
ମେରୁ ଭ୍ରମଣେ ଦିନକର		ଉପରେ ଭ୍ରମେ ଚକ୍ର ତାର		୧୨୨
ଏ ଦ୍ଵୀପପତି ବାଡ଼ିହୋତ୍ର		ପ୍ରିୟବ୍ରତଙ୍କର ଏ ପୁତ୍ର		୧୨୩
ଧାତକି ରମଣକ ଦୁଇ		ବାଡ଼ିହୋତ୍ରର ପୁତ୍ର ହୋଇ		୧୨୪
ଏ ଦ୍ଵୀପେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର		ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ନୃପବର		୧୨୫
ସେ ସ୍ଥଳଲୋକଙ୍କ ସହିତେ		ଏହି ସ୍ଥିତିରେ ଯଥୋଚିତେ		୧୨୬
ଯେ ବ୍ରହ୍ମରୂପା ଭଗବାନ		ତାହାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଭଜନ		୧୨୭
ବର୍ଷଦ୍ଵୟର ବାସୀଗର		ଭଜନ୍ତି ନିତ୍ୟେ ପଦ୍ମାସନ		୧୨୮
ଯାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦ		ନିତ୍ୟେ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ମୁନିବୃନ୍ଦ		୧୨୯
ଭକ୍ତିଯୋଗରେ ସାଧୁଗଣ		ପୂଜନ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ଚରଣ		୧୩୦
ସେ ବ୍ରହ୍ମ ବିଶ୍ଵରୂପ ହୋଇ		ଅଖିଳ-ସୃଷ୍ଟିକି ଭିଆଇ		୧୩୧
ଏ ବ୍ରହ୍ମରୂପା ଯେ ଠାକୁର		ନମାଇଁ ତାହାଙ୍କ ପୟର		୧୩୨
ଏହାର ପରେ ପରୀକ୍ଷିତ		ଲୋକାଲୋକ ନାମେ ପର୍ବତ		୧୩୩
ତାହାର ମଧ୍ୟେ ଯେଉଁ ସ୍ଥଳ		ପାଞ୍ଚନଭୂମି ମହାପାଳ		୧୩୪
ମେରୁ-ମାନସ ମଧ୍ୟ ଦେଶେ		କାଞ୍ଚନଭୂମି ଯେ ପ୍ରକାଶେ		୧୩୫
ଯେଣୁ ଏହାର ଅନନ୍ତରେ		ଗତାଗତ ନାହିଁ ଅପରେ		୧୩୬
ଏଣୁ ଏ ଲୋକାଲୋକ ନାମ		ଏ ସର୍ବ ଈଶ୍ଵରଭିଆଣ		୧୩୭

ଏହୁ ଯେ ଭୂଗୋଳ ରାଜନ		ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଯେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ		୧୩୮
ପୃଥ୍ଵୀର ଚାରିଭାଗ ସମ		ଏ ଲୋକାଲୋକ ଗିରି ନାମ		୧୩୯
ଅଖିଳ ଜଗତର ଗୁରୁ		ଯେ ଆତ୍ମଯୋନି ମହାମେରୁ		୧୪୦
ଅଖିଳ ଲୋକଙ୍କର ହିତେ		ଏହା ଉପରେ ଯଥୋଚିତେ		୧୪୧
ଦିଗଗଜପତିଏ ଚତ୍ଵାରେ		ରଖିଲେ କ୍ରମେ ସେ ବେଭାରେ		୧୪୨
ଏ ଚାରି ଗଜପତି ନାମ		ଭୋ ନୃପ ଶୁଣ ତୁ ଆପଣ		୧୪୩
ରକ୍ଷଭ ନାମ ଯେ ଏକର		ପୁଷ୍କରରୂତ୍ର ଯେ ଅପର		୧୪୪
ଅପରାଜିତ ଯେ ବାମନ		ଶେଷ ଦୁଇର ଏହି ନାମ		୧୪୫
ଏହାଙ୍କ ବଳ ନିମନ୍ତରେ		ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁରେ		୧୪୬
ସେନାଦିପାରିଷଦବରେ		ନାନା ଆୟୁଧ ଧରି କରେ		୧୪୭
ସେ ହସ୍ତୀ ରକ୍ଷଣର ପାଇଁ		ରଖିଲେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୧୪୮
ନାନା ଅଳଙ୍କାରକୁ ଦେଇ		ବିଚିତ୍ରବେଶକୁ କରାଇ		୧୪୯
ଆପଣେ ଗଦା ଧରି କରେ		ବୁଲନ୍ତି ଲୋକାଲୋକ ପରେ		୧୫୦
ବରଷ ଦ୍ଵୀପ ନଦୀ ଗିରି		ତୁମ୍ଭରେ କହିଲୁ ବିଷ୍ଠାରି		୧୫୧
ଲୋକାଲୋକଗିରି ଅନ୍ତରେ		ଈଶ୍ଵରସୃଷ୍ଟି ଅଗୋଚରେ		୧୫୨
ଅଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ରବି ସ୍ଥିତି		ଭୂମି ସ୍ଵର୍ଗର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ		୧୫୩
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭୂମିର ଯେ ଅନ୍ତର		କହନ୍ତି ମଧ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର		୧୫୪
ସୂର୍ଯ୍ୟଅଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ		ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ		୧୫୫
ବୈରାଜରୂପେ ଗ୍ରହେଶ୍ଵର		ପ୍ରବିଷ୍ଟ ମୃତାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟର		୧୫୬
ମୃତଅଣ୍ଡରେ ଉଦେ ହୋନ୍ତି		ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡ ନାମକୁ ବହନ୍ତି		୧୫୭
ହିରଣ୍ୟ ଅଣ୍ଡ ଯେ ସମ୍ଭବ		ତେଣୁ ନାମ ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ		୧୫୮
ଦିଶ ଆକାଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ କରି		ବିଭାଗ ହୋଇ ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୧୫୯
ଦେବତୀର୍ଯ୍ୟକ ନର ଆଦି		ସରାସ୍ଵତୀ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୧୬୦
ଆତ୍ମାର ଚକ୍ଷୁରୂପ ସେହି		ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଖିଳ ଗୋସାଇଁ		୧୬୧
ତା ଶକ୍ତି ଜଗତେ ପ୍ରକାଶ		ଜଗତ ତମ କରେ ନାଶ		୧୬୨
ବିଷ୍ଣୁର ରୂପ ସେ ସାକ୍ଷତ		କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		୧୬୩

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭୁବନକୋଷବର୍ଣ୍ଣନେ
ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଭୁବନକୋଷ ପରିମାଣ		କହିଲୁ ଯେତେକ ଲକ୍ଷଣ		୧
ଏମନ୍ତ ଦିବିମଣ୍ଡଳର		ଲକ୍ଷଣ ଶୁଣ ନୃପବର		୨
ଚଣକ ବେନିଫାଳ ଯେହ୍ନେ		ଏକକୁ ଆରେକ ସମାନେ		୩
ତେସନ ଧରା ପରିମାଣ		ଦିବିମଣ୍ଡଳ ଯେ ସମାନ		୪
ଏ ବେନି ମଧ୍ୟେ ଯେ ଆକାଶ		ସଂଲଗ୍ନ ତା ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱ		୫
ଏ ମଧ୍ୟଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ରହି		ସୂର୍ଯ୍ୟ ତ୍ରିଲୋକକୁ ଡାପଇ		୬
ଅୟନ ବେନିଭାଗ ହୋଇ		ଉତ୍ତର-ଦକ୍ଷିଣେ ଭ୍ରମଇଁ		୭
ମନ୍ଦ କ୍ଷିପ୍ର ବା ବେଗସମ		ଦିନ ରାତି ବେନି ରାଜନ		୮
ମକରଠାରୁ ରାଶି ଯେତେ		ଦୀର୍ଘ-ହ୍ରସ୍ୱ ଜାଣ ଯୁଗତେ		୯
ବିଷୁବେ ସମାନକୁ ପାଇ		ପୁଣି ଦୀର୍ଘ-ହ୍ରସ୍ୱେ ବଦଇ		୧୦
ତୁଳା ମେଷ ବିଷୁବ ପାଇ		ଅହୋରାତ୍ର ସମାନ ହୋଇ		୧୧
ଏସବୁ ଯେ ପରିବର୍ତ୍ତନ		ସୁଧା କରନ୍ତି ପରିମାଣ		୧୨
ନ'କୋଟି ଏକାବନଲକ୍ଷ		ଯୋଜନ ପ୍ରମା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ		୧୩
ମାନସୋତ୍ତରଗିରି ତହିଁ		ଇନ୍ଦ୍ର ପୁର ବିରାଜଇ		୧୪
ପୂର୍ବଭାଗରେ ସେ ମେରୁର		ଦେବଧାନୀ ନାମ ତାହାର		୧୫
ଯମର ପୁର ତା ଦକ୍ଷିଣେ		ବିରାଜେ ସଂଯମନୀ ନାମେ		୧୬
ପଶ୍ଚିମେ ପୁର ବରୁଣର		ନିମ୍ନୋଚନୀ ନାମ ତାହାର		୧୭
ଉତ୍ତରଭାଗେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁରୀ		ନାମ ତାହାର ବିଭାବରୀ		୧୮
ତହିଁ ଉଦୟ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ତ		ନିଶୀଥକାଳ ଯେ ବିଦିତ		୧୯
ସୁମେରୁ ଚନ୍ଦ୍ରାରଦିଗରେ		ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରକୃତି-ନିକୃତିରେ		୨୦
ଅହର୍ନିଶି ଭାବରେ ରହି		ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସମୟ ହୁଅଇ		୨୧
ବାମାବର୍ତ୍ତନ କରି ତହିଁ		ନିତ୍ୟେ ଆଦିତ୍ୟ ସେ ଭ୍ରମଇଁ		୨୨
ଉଦୟ କାଳେ ଯେ ଲକ୍ଷଣ		ଅସ୍ତକାଳରେ ସେହି ପୁଣି		୨୩
ଦ୍ୱିକୋଟିଦ୍ୱାଦଶଯୋଜନ		ଲକ୍ଷରେ କରି ପରିମାଣ		୨୪
ପଞ୍ଚଦଶଘଟିକା ବେଳେ		ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରୁ ଅବହେଳେ		୨୫

ଯମର ପୁରରେ ପ୍ରବେଶ		ସେଠାରେ କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ		୨୬
ଏଥୁଁ ବରୁଣଆଦି ଯେତେ		ଆଦିତ୍ୟ ଭ୍ରମନ୍ତି ସେ ନିତ୍ୟେ		୨୭
ଚନ୍ଦ୍ରାଦି ଯେତେ ଗ୍ରହମାନ		ଏହି କ୍ରମରେ ସେ ଭ୍ରମଣ		୨୮
ଜ୍ୟୋତିଷଚକ୍ର ଏ ପ୍ରକାରେ		ଭ୍ରମଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରାର-ଦିଗରେ		୨୯
ଆଦିତ୍ୟ ରଥର ଗମନ		ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ହେ ରାଜନ		୩୦
ଚଉତ୍ରିଂଶଲକ୍ଷ ଯୋଜନ		ଅଷ୍ଟଶତଅଧିକ ପୁଣି		୩୧
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ସର୍ବଦେବ ପୁରେ		ଏ କ୍ରମେ ଭ୍ରମନ୍ତି ନିଶ୍ଚଳେ		୩୨
ଶତେକ ପାଖୁଡା ପଦ୍ମର		ସୂଚି ମାରନ୍ତେ ନୃପବର		୩୩
ସେ ଯେହ୍ନେ ତକ୍ତାଳେ ଗଲଇ		ତେସନେ ଶୀଘ୍ର ସେ ଚଳଇ		୩୪
ଦ୍ୱାଦଶ ଅର ନାମ ତାର		ସେ ରଥେ ଏକ ଚକ୍ରବର		୩୫
ସୁମେରୁ-ମସ୍ତକ ଉପରେ		କ୍ରମେ ସେ ମାନସଉତ୍ତରେ		୩୬
ତୈଳଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ରବିର ରଥ ସେ ଭ୍ରମଇଁ		୩୭
ରଥର ଗର୍ଭ ପରିମାଣ		ଷଡ୍ଫୁଲ୍ଲ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନ		୩୮
ଚତୁର୍ଥଭାଗ ଉଚ୍ଚ ହୋଇ		ଯୁଗ ସେ ବିଷ୍ଣୁରେ ଅଟଇ		୩୯
ସପତଚକ୍ର ଅଶ୍ୱ ହୋଇ		ଆଦିତ୍ୟଦେବଙ୍କୁ ବହନ୍ତି		୪୦
ଅରୁଣ ସାରଥୀ ତହିଁରେ		ତପତଅଶ୍ୱ ଯେଝାଠାରେ		୪୧
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ-ପବମାତ୍ର ହୋଇ		ଷାଠିସହସ୍ର ମୁନି ତହିଁ		୪୨
ବିବିତ ସେ ବାଳଖିଲ୍ୟାରେ		ରବିରଥ ଅଗ୍ରଭାଗରେ		୪୩
ମୁନିଏ ସର୍ବେ ନାନାମତେ		ସ୍ଥିତି କରନ୍ତି ଯଥୋଚିତେ		୪୪
ଅନ୍ୟ ଯେ ନାନା ରକ୍ଷିଗଣ		ଗନ୍ଧର୍ବ ସିଦ୍ଧ ଯେ ଚାରଣ		୪୫
ସକଳ ଯକ୍ଷକର ବର		ଅପ୍ସରାଗଣେ ଯେଝାଠାର		୪୬
ଯେ ଯାତୁଧାନ ନାଗମାନ		ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ଯେଝାଗଣ		୪୭
ଅପ୍ସରାଗଣ ନୃତ୍ୟଗାତେ		ଏମନ୍ତେ ଯେ ଯାହାର ମତେ		୪୮
ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟରୂପୀ ଭଗବାନ		ଅଖିଳ-ଆତ୍ମାର କାରଣ		୪୯
ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ନମନ୍ତି ପରମ ଆନନ୍ଦେ		୫୦
ଯେ ଯାହା କର୍ମ ଅନୁମତେ		ସେବନ୍ତି ତାଙ୍କ ପାଦଗତେ		୫୧
ନବକୋଟିଲକ୍ଷ ଯୋଜନ		ଅଧିକ ଲକ୍ଷ ଏକାବନ		୫୨
କ୍ଷଣମାତ୍ରକେ ଭଗବାନ		ବେନିସହସ୍ର ଯେ ଯୋଜନ		୫୩
ଏମନ୍ତ କୋଷ ଯେ ଭୁବନ		ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ		୫୪

ଅଖିଳ ଅନାଦି କାରଣ		ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟରୂପକୁ ଧରିଣ		୫୫
ଭ୍ରମନ୍ତି ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ହିତେ		ତାହାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମଗତେ		୫୬
ମୁଁ ଯେ ପାମର ମୁଦ୍ଧଚିତ୍ତ		ତହିଁରେ ରହୁ ଅବିଚିତ		୫୭
ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ତାହାଙ୍କ ଚରିତ		କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		୫୮

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କପୁରାଣୋପମଣ୍ଡଳବର୍ଣ୍ଣନଂ
ନାମ ଏକବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦ୍ଵାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଭୋ ମୁନି ଏଥିର ତଦନ୍ତ		ଶୁଣିଲେ ଯିବଇଁ ପ୍ରତୀତ		୧
ଆଦିତ୍ୟଦେବ ଯଥୋଚିତେ		ମେରୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରନ୍ତେ		୨
ଦ୍ଵାଦଶରାଶିଙ୍କ ସମ୍ବୁଦ୍ଧେ		ଭୋଗ ସେ କରନ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ		୩
ଆଦିତ୍ୟଗତି ବ୍ୟଗ୍ରତର		ତହିଁରେ କେମନ୍ତେ ସଞ୍ଚାର		୪
ଏଣେ ତ ମୋହର ସନ୍ଦେହ		ଭୋ ମୁନି ତଦନ୍ତ ତୁ କହ		୫

ଶୁକ ଉବାଚ

ସେ କାଳରୂପୀ ଭଗବାନ		ଲୋକଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ କାରଣ		୬
ବେଦମୟବପୁ ଆପଣ		ଦ୍ଵାଦଶ ଭାବେ କରିଭିନ୍ନ		୭
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ରୂପକୁ ଯେ ଧରି		ଅଛନ୍ତି ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ପୂରୀ		୮
ତାଙ୍କ ପ୍ରଭାବେ ରତ୍ନମାନ		କରନ୍ତି ଶୀତାଦି ବିଧାନ		୯
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଏମନ୍ତ ବିଧାନ		ଚିନ୍ତନ୍ତି ବେଦବିଦମାନ		୧୦
ବିଶ୍ଵାଶ୍ରମାଚାରୀ ଉକତ		ହୁଅନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଭକତ		୧୧
ତାହାଙ୍କ ମତେ ଭଗବାନ		ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ରୂପେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ		୧୨
ଲୋକଙ୍କ ଆତ୍ମା ଏ ଆଦିତ୍ୟ		ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳେ ବିଦିତ		୧୩
ସ୍ଵର୍ଗ ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟେ ରହି		ନିରତେ ଆକାଶେ ଭ୍ରମଇଁ		୧୪
କୁରାଳଚକ୍ର ପ୍ରାୟେ ହୋଇ		ଆଦିତ୍ୟ ରଥ ଯେ ଭ୍ରମଇଁ		୧୫

ରାଶି ନକ୍ଷତ୍ର ଆଦି ଯେତେ		ତହିଁରେ ଭ୍ରମନ୍ତି ସମସ୍ତେ		୧୬
କୁରାଳଚକ୍ରର ସହିତେ		ପିପିଲିକାଦି ଜନ୍ତୁମତେ		୧୭
ସେ କାଳଚକ୍ର ଏକ ଦେଶେ		ଭ୍ରମନ୍ତି ଯେ ଯାହା ପ୍ରକାଶେ		୧୮
ଧ୍ରୁବ ସୁମେରୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ		କରି ଭ୍ରମନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ		୧୯
ଆଦି ପୁରୁଷ ଭଗବାନ		ଧରଣୀ କଲେ ଉଦ୍ଧାରଣ		୨୦
ତ୍ରୟୀମୟ ଯେ ତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି		କର୍ମ-ବିଶୁଦ୍ଧିରେ ତା ଚିନ୍ତି		୨୧
ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରକାର		କରିଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଠାକୁର		୨୨
ଷଡ଼ରତ୍ନ ବସନ୍ତ ଆଦି		ଏ ଥିରେ ଯେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୨୩
ଯେ ରତ୍ନକାଳେ ଯେ ହୁଅନ୍ତି		ଆପଣେ ବିଧାନ କରନ୍ତି		୨୪
ଆଶ୍ରମମତେ ନାନାପଥେ		ନାନାକର୍ମରେ ଯଥୋଚିତେ		୨୫
ମହାପୁରୁଷ ମହାଜନେ		ନାନାଯୋଗରେ ଶୁଦ୍ଧାମନେ		୨୬
ଯେ ତାଙ୍କ ଚରଣେ ସେବନ୍ତି		ସକଳ ପାପୁ ସେ ତରନ୍ତି		୨୭
ପରମ କଲ୍ୟାଣ ଲଭନ୍ତି		ଅନ୍ତେ ପରମଗତି ପାନ୍ତି		୨୮
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ନୃପବର		ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟଆତ୍ମା ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		୨୯
ପୃଥିବୀ ଆକାଶ ମଧ୍ୟରେ		କାଳଚକ୍ରରେ ଏ ଶୂନ୍ୟରେ		୩୦
ଦ୍ଵାଦଶମାସକୁ ଭଜନ୍ତି		ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନାମ ବହନ୍ତି		୩୧
ମାସକେ ବେନିପକ୍ଷ କରି		ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଅହୋରାତ୍ର କରି		୩୨
ସେ ବେନି ମାସେ ଏକ ରତ୍ନ		ଛ ରତ୍ନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେତୁ		୩୩
ଯେ କାଳ ନଭ ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗେ		ରହନ୍ତି କାଳଚକ୍ର ଲାଗେ		୩୪
ତାକୁ ଅୟନ ବୋଲି କହି		ଶୁଣ ରାଜନ ମନ ଦେଇ		୩୫
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀର ସହିତେ		ନଭୋମଣ୍ଡଳକୁ ଯାବତେ		୩୬
ରବି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଯେତେକାଳେ		ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରବି ବୋଲି ତାରେ		୩୭
ଏ ଅନନ୍ତରେ ହେ ରାଜନ		ଚନ୍ଦ୍ର ଏ ରୂପେ ଗମନ		୩୮
ଲକ୍ଷ୍ମଣଯୋଜନର ଅନ୍ତରେ		ସୂର୍ଯ୍ୟର ଠାରୁ ସେ ବିହରେ		୩୯
ପ୍ରବଳଗତି ତାର ଖରେ		ଚନ୍ଦ୍ର ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଯେ ବେଭାରେ		୪୦

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଭୋଗ ବେନିପକ୍ଷେ		ବେନିନକ୍ଷତ୍ର ପାଦରକ୍ଷେ		୪୧
ପକ୍ଷଭୋଗକୁ ଏକଦିନେ		ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଅହୋରାତ୍ର ମାନେ		୪୨
ଏ ଅନନ୍ତରେ ନୃପବର		ବର୍ଦ୍ଧିତକଳା-ଶଶଧର		୪୩
ଅହୋରାତ୍ର ସେ ଦେବଙ୍କର		ସେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷରେ ବିହାର		୪୪
କ୍ଷୀଣକଳାରେ ପିତୃଙ୍କର		ଅହୋରାତ୍ର ହେ ନୃପବର		୪୫
ସେ ଯେ ସକଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ଜୀବନଭୂତ-ଶଶଧର		୪୬
ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ତ୍ରିଂଶତମୁହୂର୍ତ୍ତ		ଏକନକ୍ଷତ୍ର ଯଥୋଚିତ		୪୭
ଏଣୁ ସେ ଅନାଦିପୁରୁଷ		ଷୋଡ଼ଶକଳା ସେ ବିଶେଷ		୪୮
ଅମୃତଶରୀରକୁ ଧରି		ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟନ କରି		୪୯
ମନୁଷ୍ୟ ପଶୁପକ୍ଷୀ ଆଦି		ସରାସୂପ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୫୦
ଏହାଙ୍କ ହୃଦରେ ବସନ୍ତି		ଏଣୁ ସେ ସର୍ବସୃଷ୍ଟ ଦ୍ୟନ୍ତି		୫୧
ଏହାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ହେ ରାଜନ		ତୃତୀୟ ଲକ୍ଷ ଯେ ଯୋଜନ		୫୨
ଭ୍ରମନ୍ତି ନକ୍ଷତ୍ର ସକଳେ		ଜଗତପିତାର କୌଶଳେ		୫୩
ଏ ସବୁ ନକ୍ଷତ୍ର ବିଖ୍ୟାତ		ଅଭିଜିତ ତାରା ସହିତ		୫୪
ନକ୍ଷତ୍ର ଯେ ଅଷ୍ଟାବିଂଶତି		ମେରୁର ଦକ୍ଷିଣେ ବସନ୍ତି		୫୫
ଦ୍ୱିଲକ୍ଷ ତାହାର ଉପରେ		ଉତ୍ତରୀ ବାସ ଯେଉଁଠାରେ		୫୬
ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରାୟ ନାନାଗତି		ପାରୁଣେ ତାଙ୍କର ବସନ୍ତି		୫୭
ଲୋକର ଯେ ଶୁଭ କଲ୍ୟାଣ		ଏଥେଁ ସେ ନିତ୍ୟ ପରାୟଣ		୫୮
ଏ ଗ୍ରହ ସଞ୍ଚାର ଯେ ହେଲେ		ବୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତି ମହାତଳେ		୫୯
ଶୁକ୍ରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାନ		ବୁଧର କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରମାଣ		୬୦
ଶୁକ୍ରଙ୍କ ଉପର-ଭାଗରେ		ଦ୍ୱିଲକ୍ଷଯୋଜନ ଅନ୍ତରେ		୬୧
ସର୍ବଦା ବୁଧ ତହିଁ ରହି		ଜୀବଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ସାଧକ		୬୨
ବୁଧ ନାମେ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରସୁତ		ତହିଁରେ ତାହାଙ୍କର ସ୍ଥିତ		୬୩
ପ୍ରାଣୀର ସୁଖେ ସେହୁ ଥାଇ		ଯେବେ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବେଗ ହୋଇ		୬୪
ଅତିଗମନ ଖରତରେ		ଅନାବୃଷ୍ଟିକି ସେ ଆଚରେ		୬୫
ଦ୍ୱିଲକ୍ଷଯୋଜନ ଅନ୍ତରେ		ମଙ୍ଗଳ ବୁଧଙ୍କ ଉପରେ		୬୬
ଏଥି ଅନ୍ତରେ ଏହା ରହି		ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦ ଯେ କରଇ		୬୭
ଏକରାଶିରେ ତିନିପକ୍ଷ		ମଙ୍ଗଳ ଭୁଞ୍ଜଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ		୬୮
ବକ୍ରଭାବରେ ଭୋଗକରେ		ଏ କ୍ରମେ ଦ୍ୱାଦଶରାଶିରେ		୬୯
ମଙ୍ଗଳ ଉପର ଭାଗରେ		ଦ୍ୱିଲକ୍ଷଯୋଜନ ଅନ୍ତରେ		୭୦

ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ବୃହସ୍ପତି		ଯେ ଦେବପୁରୋହିତ ହୋନ୍ତି		୭୧
ଏକରାଶିରେ ସେ ବରକ୍ଷେ		ଭୋଗ ଯେ କରନ୍ତି ସନ୍ତୋଷେ		୭୨
ସେ ବୃହସ୍ପତି ଭଗବାନ		ବ୍ରାହ୍ମଣକୁଳର କଲ୍ୟାଣ		୭୩
ଯେବେ ସେ ବକ୍ରଗତି ହୋଇ		କଦର୍ଯ୍ୟଫଳକୁ ଦିଅଇ		୭୪
ତହିଁ ଦ୍ୱିଲକ୍ଷଯୋଜନରେ		ରହି ଅଛନ୍ତି ଶନିଋରେ		୭୫
ଏକରାଶିରେ ଭୋଗ ତାର		ତିରିଶମାସ ନୃପବର		୭୬
ଅଶାନ୍ତି ସକଳେ କରଇ		ଅଧିକ କେ ଅବା ଭୁଞ୍ଜଇ		୭୭
ତହିଁ ଉପରେ ହେ ରାଜନ		ଏକାଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଜନ		୭୮
ରକ୍ଷିଙ୍କ ବାସ ଯେ ସେଠାରେ		ସେ କୃପା କରନ୍ତି ପ୍ରାଣୀରେ		୭୯
ଲୋକଙ୍କ ଭାବନ୍ତି କୁଶଳ		ଅଶେଷ-କରୁଣାର ମୂଳ		୮୦
ବିଷ୍ଣୁ ପଦକୁ ନିତ୍ୟ ଚିନ୍ତି		ପ୍ରଦକ୍ଷିଣରେ ଭ୍ରମନ୍ତି		୮୧
ସେ ମୁନିଗଣଙ୍କ ପୟରେ		ମୋ ଚିତ୍ତ ରହୁ ନିରନ୍ତରେ		୮୨
କହଇ ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ		୮୩

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କୁବର୍ଣ୍ଣନେ ଦ୍ୱାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ହେ ରାଜନ		ତ୍ରୟୋଦଶଲକ୍ଷଯୋଜନ		୧
ସେ ସ୍ଥାନ ବିରାଜଇ ତହିଁ		ବିଷ୍ଣୁର ସ୍ଥଳ ତାକୁ କହି		୨
ଯହିଁ ପରମ-ଭାଗବତ		ଧ୍ରୁବ ଉଦାନପାଦସୁତ		୩
ଅଛନ୍ତି କଶ୍ୟପ ସଙ୍ଗତେ		କାଳଯଶିର ସେବାମତେ		୪
କଳ୍ପେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ସୁଖଭୋଳେ		ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଭଜନ୍ତି ନିଶ୍ଚଳେ		୫
ସେ ଭାଗବତ ଧ୍ରୁବବାଣୀ		ପୂର୍ବେ କହିଛୁଁ ନୃପମଣି		୬
ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର-ଜ୍ୟୋତିର୍ଗଣ		ଧ୍ରୁବର ସହିତେ ରାଜନ		୭
ଇଶ୍ୱରସୃଷ୍ଟି ଅନୁସାରେ		ଏବେ ଦିଶଇ ସେ ଲୋକରେ		୮
କାଳତକ୍ରରେ ଭ୍ରମେ ଜାଣ		ବେଗେ ଭ୍ରମନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ		୯

ମେରିରେ ପଶୁଗଣ ଯେହ୍ନେ		ସକଳେ ଭ୍ରମନ୍ତି ତେସନେ	୧୦
ମଣ୍ଡଳଆକାରରେ ତହିଁ		ଯେ ଯାହା ସ୍ଥାନରେ ଭ୍ରମଳ୍	୧୧
ନକ୍ଷତ୍ର-ଗ୍ରହ ଆଦି ଯେତେ		ଏହି ପ୍ରକାରେ ସେ ସମସ୍ତେ	୧୨
କାଳର ଚକ୍ରେ ଯେ ଭ୍ରମଣ		ବାହାର-ଅନ୍ତରେ ଭ୍ରମିଣ	୧୩
କକ୍ଷାନ୍ତଯାଏଁ ସେ ପ୍ରକାରେ		ଅଛନ୍ତି ବିବିଧ-ବେତ୍ତାରେ	୧୪
ଶୂନ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ମେଘମାଳେ		ଯେସନେ ଥାନ୍ତି ବାୟୁବଳେ	୧୫
ଯେହ୍ନେ ଶ୍ୱେନାଦି ପକ୍ଷୀମାନେ		ପବନବଳେ ଥାନ୍ତି ଶୂନ୍ୟେ	୧୬
କର୍ମଅଧୀନେ ଜ୍ୟୋତିର୍ଗଣେ		ଶୂନ୍ୟରେ ଭ୍ରମନ୍ତି ତେସନେ	୧୭
ପ୍ରକୃତିପୁରୁଷଙ୍କ ଭୋଗ		ତହିଁରେ ହୁଅନ୍ତି ସଂଯୋଗ	୧୮
କର୍ମବନ୍ଧନ ନିମିତ୍ତରେ		ପତନ ନୁହଁନ୍ତି ଭ୍ରମିରେ	୧୯
ଏ ଅନନ୍ତରେ ନୃପବର		ଏ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କୁ ଶିଶୁମାର	୨୦
ଏମନ୍ତ କରି କେ ବର୍ଷିକ		କହିବା ଶୁଣ ମନ ଦେଇ	୨୧
ଯେ ପ୍ରଭୁ ଅଖିଳ କାରଣ		ଶ୍ରୀବାସୁଦେବ ନାରାୟଣ	୨୨
ତାହାଙ୍କ ଯୋଗର ମୂରତି		ଶରୀର କୁଣ୍ଡଳ ଆକୃତି	୨୩
ଅଧୋବଦନ ତାହାଙ୍କର		ପୂଜ୍ଞରେ ନିବାସ ଧୂବର	୨୪
ଲାଙ୍ଗୁଳେ ପ୍ରଜାପତି ବାସ		ଅନଳ ଧର୍ମ ଯେ ସୁରେଶ	୨୫
ଧାତା ବିଧାତା ପୂଜ୍ଞମୂଳେ		ସପତରଷି କଟିସ୍ଥଳେ	୨୬
ଦକ୍ଷିଣାବର୍ତ୍ତ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		କୁଣ୍ଡଳ ଆକାର ସେ ଦେହୀ	୨୭
ତାର ଦକ୍ଷିଣଅଂଶଗତେ		ନକ୍ଷତ୍ରମାନ ଯେ ସମସ୍ତେ	୨୮
ଅଭିଜିତ ଆଦି ଏ ଗଣ		ବାମପାରୁଣେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ	୨୯
ପୁନର୍ବସୁ ଯେ ପୁଷ୍ୟା ଦୁଇ		ବାମ-ଦକ୍ଷିଣ-ଶ୍ରେଣୀ ତହିଁ	୩୦
ଆକାଶଗଙ୍ଗା ଯେ ପୃଷ୍ଠରେ		ବିରାଜେ ଅତି ଶୁଭ୍ରତରେ	୩୧
ବାମ ଦକ୍ଷିଣ ପାଦଦେଶେ		ଆରାତ୍ରୀ ଅଶ୍ଳେଷା ପ୍ରକାଶେ	୩୨
ଉତ୍ତରାଷାଢ଼ା ଅଭିଜିତ		ସବ୍ୟ-ଦକ୍ଷିଣ-ଦ୍ରାଣେ ସ୍ଥିତ	୩୩
ଶ୍ରବଣା ପୂର୍ବାଷାଢ଼ା ଦୁଇ		ବାମ-ଦକ୍ଷିଣ-ନେତ୍ରେ ରହି	୩୪
ଧନିଷ୍ଠା ମୂଳା ବେନିଜନେ		ଦକ୍ଷିଣ ବାମ ବେନିକର୍ଣ୍ଣେ	୩୫
ମଘାଦି ଆଠ ଯେ ବିଦିତ		ବାମ ଅସ୍ଥିରେ କ୍ରମେ ସ୍ଥିତ	୩୬
ମୃଗଶିରାଦି ଦକ୍ଷିଣରେ		ଜ୍ୟେଷ୍ଠା ଶତଭିଷା ସ୍ଥଳରେ	୩୭

ଉତ୍ତର ଅଧର ହନୁରେ		ଅଗସ୍ତି ଶମନ କ୍ରମରେ	୩୮
ମୁଖରେ ଅଙ୍ଗାରକ ଶୋହେ		ଉପସ୍ଥେ ଶନିଃସର ରହେ	୩୯
ଆଦିତ୍ୟ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ବସେ		ବୃହସ୍ପତି କକୁଦଦେଶେ	୪୦
ହୃଦୟେ ନାରାୟଣ ସ୍ଥିତି		ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନରେ ବସନ୍ତି	୪୧
ନାଭିରେ ଉଶନା ପ୍ରକାଶ		ସ୍ତନରେ ଅଶ୍ୱିନୀର ବାସ	୪୨
ପ୍ରାଣ-ଅପାନେ ରୁଧ ବସେ		ଗଳାରେ ରାହୁ ଯେ ପ୍ରକାଶେ	୪୩
ସର୍ବ ଅଙ୍ଗରେ କେତୁସ୍ଥାନ		ଏ ଅନୁକ୍ରମେ ହେ ରାଜନ	୪୪
ରୋମମୂଳରେ ତାରାଗଣ		ବିଚିତ୍ରରୂପ ନାରାୟଣ	୪୫
ଏ ରୂପେ ସର୍ବଦେବ ସେହି		ଯେ ଜନ ଶ୍ରୁତିମନ୍ତ ହୋଇ	୪୬
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦେଖି ସ୍ତବ କରେ		ଅଶେଷ ପାପୁଁ ସେ ନିସ୍ତରେ	୪୭
ଏ ସ୍ତବ ତୁଣ୍ଡେ ଉଚ୍ଚାରିଣ		ସ୍ତୁତି କରିବ ସାବଧାନ	୪୮
ନମଳ୍ ଜ୍ୟୋତିର୍ଲୋକମୟ		କାଳ ଅଦଭୂତ ଯାର ଦେହ	୪୯
ସକଳଦେବ-ସ୍ୱାମୀ ତୁହି		ତୋ ପାଦେ ଆନୟେ ନମଳ୍	୫୦
ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ରାଶିଗଣ		ସର୍ବାଧି-ଦେବ ନାରାୟଣ	୫୧
ତ୍ରିକାଳସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯେ ନର		ସ୍ମରଣେ କରେ ନମସ୍କାର	୫୨
ଅହୋରାତ୍ରର ପାପ ତାର		ଦହନ ହୋଏ ନୃପବର	୫୩
ସେ ପ୍ରଭୁ ସ୍ୱୟଂ ଯୋଗେଶ୍ୱର		ଅନାଦି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର	୫୪
ତାହାଙ୍କ ଚରଣ କମଳେ		ମୋ ତିତ୍ତ ରହୁ ନରନ୍ତରେ	୫୫
କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଭାଷା ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭାଗବତ	୫୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଶିଶୁମାର ସଂସ୍କାରର୍ଷିନଂ
ନାମ ତ୍ରୟୋବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଚତୁର୍ଥଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଆଦିତ୍ୟଠାରୁ ଅଧୋମେଳେ		ଅୟତ ଯୋଜନର ତଳେ	୧
ଭ୍ରମ ଆକାରେ ରାହୁ ସ୍ଥିତି		ଏମନ୍ତ କେ ଅବା କହନ୍ତି	୨

ସ୍ୱଭାବେ ସିଂହକାନନ୍ଦନ		ଏ ଚି ଅସୁର ଭୋ ରାଜନ	୩
ଯେଶୁ ପ୍ରଭୁର କୃପା ହୋଇ		ଅଜରାମର ଏହା ଦେହୀ	୪
ଏହାର ଜନ୍ମକର୍ମନାମ		ପଛେ କହିବା ହେ ରାଜନ	୫
ଅଧୋଭାଗରେ ଯେ ପଡ଼ଇ		ତରଣିମଣ୍ଡଳ ହୁଅଇ	୬
ଅୟତଯୋଜନ ବିଷ୍ଣୁର		ଲୋକରେ ଖ୍ୟାତ ନୃପବର	୭
ଦ୍ୱାଦଶ ସହସ୍ରଯୋଜନ		ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ପରିମାଣ	୮
ତ୍ରୟୋଦଶସହସ୍ରଯୋଜନ		ରାହୁମଣ୍ଡଳ ଯେ ବିଷ୍ଣୁର୍ଷି	୯
ଏ ରାତ୍ନ ସୁଧାପାନ ବେଳେ		ଚନ୍ଦ୍ର-ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମିଳେ	୧୦
ତା ଦୁହେଁ କଲେ ବ୍ୟବଧାନ		ତାହା ଜାଣିଲେ ଭଗବାନ	୧୧
ବୈରାନୁବନ୍ଧଭାବେ ତହିଁ		ଚନ୍ଦ୍ର-ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରାସିବାପାଇଁ	୧୨
ଧାମଇଁ ବେଗବନ୍ତ ହୋଇ		ତା ଦେଖି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଗୋସାଇଁ	୧୩
ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସୁଦର୍ଶନ		ରଖି ଅଛନ୍ତି ଭଗବାନ	୧୪
ଚକ୍ରର ଅତିତେଜ ପାଇଁ		ନିକଟୁ ନିବୃତ୍ତ ହୁଅଇ	୧୫
ଚକିତ ହୋଇଣ ତାହାର		ଉଦ୍‌ବେଗ ହୁଅଇ ଅନ୍ତର	୧୬
ତାହାକୁ ଉପରାଗ ନାମ		ଏ ଲୋକେ କରନ୍ତି ଗାୟନ	୧୭
ତାହାର ତଳେ ନୃପବର		ସିଦ୍ଧ ଚାରଣ ବିଦ୍ୟାଧର	୧୮
ଏହାଙ୍କ ସଦନ ନିର୍ମିତ		ଏହାର ତଳେ ପରୀକ୍ଷିତ	୧୯
ଯକ୍ଷ ପିଶାଚ ଭୃତ ପ୍ରେତ		ଏହାଙ୍କ ଗୃହ ଯେ ନିର୍ମିତ	୨୦
ଯାବତ ବାୟୁର ସଞ୍ଚାର		ଯାବତ ଗତି ଜଳଧର	୨୧
ଭୂମିମଣ୍ଡଳ ହେ ରାଜନ		ତା ତଳେ ଶତେକଯୋଜନ	୨୨
ଗମନ କରନ୍ତି ଶୂନ୍ୟରେ		ସୁପର୍ଣ୍ଣଆଦି ପକ୍ଷୀବରେ	୨୩
ଭୂମିମଣ୍ଡଳର ବର୍ଷନ		କହିତ ଅଛୁ ହେ ରାଜନ	୨୪
ଅବନୀତଳର ବେଭାର		କହିବା ଶୁଣ ନୃପବର	୨୫
ସପତଭୂବିବରେ କରି		ସପ୍ତଭୁବନ ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୨୬
ଅତଳ ବିତଳ ସ୍ତୂତଳ		ତଳାତଳ ଯେ ମହାତଳ	୨୭
ରସାତଳ ଯେ ମହାପାଳ		ସପ୍ତମେ ବିଦିତ ପାତାଳ	୨୮
କ୍ରମେ ଏ ଅୟତଯୋଜନ		ଏକ ଏକର ଯେ ପ୍ରମାଣ	୨୯
ବିଳସ୍ୱର୍ଗ ନାମ ଏହାର		ସ୍ୱର୍ଗୁ ଅଧିକ ସୁଖକର	୩୦
କାମ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ନାନାଭୋଗ		ପରମାନନ୍ଦ ସୁଖଯୋଗ	୩୧

ନାନା ରତ୍ନରେ ଦିବ୍ୟପୁର		ସୌରଭେ ଭୁବନ ସୁନ୍ଦର	୩୨
ବିବିଧ-କ୍ରୀଡ଼ାର ମନ୍ଦିର		ସୁସଞ୍ଚସ୍ଥଳ ମନୋହର	୩୩
ଏ ସ୍ଥଳ କ୍ରୀଡ଼ା ଆନନ୍ଦେ		ସେ ସ୍ଥଳବାସୀ ଜୀବନ୍ତଦେ	୩୪
କାଦୁବ ଦାନବ ଦଳତେ		ଅପତ୍ୟ ପଦ୍ମୀର ସହିତେ	୩୫
ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର ଯେତେ		ଅପ୍ସରାଗଣଙ୍କ ସହିତେ	୩୬
ମାୟାବା ମୟଦୈତ୍ୟ ଯହିଁ		ନିର୍ମାଣ କରି ଯେ ଅଛଇ	୩୭
ନାନାମଣିରେ ଦିବ୍ୟପୁର		ବିବିତ୍ର ବୈଦୂର୍ଯ୍ୟର ଘର	୩୮
ସଭା ଚତୁର ଯେ ଗୋପୁର		ବିବିଧ ନାନାମଣି ସାର	୩୯
ମିଥୁନ ଶୁକ ପାରାବତ		କୃତ୍ରିମ-ମଣିରେ ନିର୍ମିତ	୪୦
ଶାରିକାଆଦି ପକ୍ଷୀମାନ		ବିବିଧ ପ୍ରକାର ଭିଆଣ	୪୧
ମଣିସଦନ ଉଚ୍ଚ ସାର		ଶୋହଲ ଅତି ମନୋହର	୪୨
ବିଚିତ୍ର-ଚିତ୍ର ଉପବନ		ସୌରଭ ହରେ ପ୍ରାଣୀମନ	୪୩
କୁସୁମ ଫଳ ଅତିଭରେ		ବିଚପୀ ଲାଗନ୍ତି ଭୂମିରେ	୪୪
କୋମଳ ପଲ୍ଲବ ସୁରଙ୍ଗ		ପକ୍ଷୀମିଥୁନ ଯହିଁ ସଙ୍ଗ	୪୫
ବିବିଧ ଜଳାଶୟମାନ		କ୍ରୀଡ଼ା ନାନା ବିହଙ୍ଗମ	୪୬
ଧ୍ୱନି କରନ୍ତି ମନୋହର		ରକ୍ଷିକ ତପ ଶୋଭକର	୪୭
ନୀରଜ କୁମୁଦ କହ୍ଲାର		ଏହାଙ୍କ ବନେ ତାଙ୍କ ଘର	୪୮
ସେ ପକ୍ଷୀଗଣ ଦିବ୍ୟସୁନ		ଶ୍ରବଣେ ହରେ ପ୍ରାଣୀମନ	୪୯
ସ୍ୱର୍ଗହୁଁ ଅତି ମନୋହର		ସେ ସ୍ଥାନମାନ ନୃପବର	୫୦
ଅହିଙ୍କ ଶିରେ ମଣିମାନ		ଯହିଁ ହରଇ ଅକ୍ଷତମ	୫୧
ସେ ଭୂମି ଅତି ଅନୁପମ		ତହିଁ ତ ନାହିଁ ରାତ୍ରଦିନ	୫୨
ଆଧାର ପରାଭବ ନାହିଁ		ଦେହରେ ରୋଗ ନ ଲାଗଇ	୫୩
ପୁରୁଷ-ପୁତ୍ରତାମାନର		ଏଣୁ ଯେ ସୁନ୍ଦର ଶରୀର	୫୪
ତେଣୁ ସେ ଶରୀର-ଭେଦରେ		ଶରୀରକାନ୍ତି ନାହିଁ ସରେ	୫୫
ଯଶ-ସମ୍ପଦ ତାଙ୍କ ତହିଁ		ନିତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ଅଛି ଯହିଁ	୫୬
ତହିଁର ନରନାରୀମାନ		ପରମମଙ୍ଗଳ ଭାଜନ	୫୭
ଶ୍ରୀହରି ଚକ୍ର ବିନ୍ଦୁ ତହିଁ		ଅବସ୍ଥା ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ନାହିଁ	୫୮
ଅତଳେ ଅଛି ମହାପାଳ		ମୟର ପୁତ୍ର ନାମ ବଳ	୫୯
ତାହାର ମାୟା ଦୃଢ଼ତରେ		ଅଦ୍ୟାପି ସଂସାରେ ପ୍ରଚରେ	୬୦

ବଳାସୁର ଜୁମ୍ଭଣେ ଜନ୍ମି		ସୈରିଣୀ ପୁଂଶୁଳୀ କାମିନୀ		୬୧	ସ୍ୱପୁର ତ୍ରୟ ଦଗ୍ଧ କଳା		ତେଣୁ ସେ ବରକୁ ଲଭିଲା		୯୦
ହାଟକ ନାମେ ମାୟାରସ		ତାହାକୁ ପିଅନ୍ତେ ପୁରୁଷ		୬୨	ମାୟାବାମାନଙ୍କର ବର		ଏଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଲଭି ସେ ଅସୁର		୯୧
ବିଳାସ-ଅବଲୋକନରେ		ନାନା ପ୍ରକାରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରେ		୬୩	ଅଭୟ ବରକୁ ସେ ପାଇ		ତଳାତଳରେ ଯେ ଅଛଇ		୯୨
ଅୟତ-ମହାଗଜବଳ		ହୁଅଇ ତହିଁ ପୁରୁଷର		୬୪	ସୁଦରଶନ ଚକ୍ର ତରେ		ଶରଣ ପଶିଲା ଶମ୍ଭୁରେ		୯୩
ବିତଳେ ଶମ୍ଭୁଭଗବାନ		ହାଟକେଶ୍ୱର ଯାର ନାମ		୬୫	ସେ ଭୟ ତାର ଦୂର କରି		ରଖିଲେ ଶିବ ଶୂଳଧାରୀ		୯୪
ପ୍ରଜାପତି-ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ		ଅଛନ୍ତି ଭବାନୀ ସହିତେ		୬୬	ନିର୍ଭୟ ହୋଇ ସେ ଦାନବ		ସେ ସ୍ତଳେ ଭୁଞ୍ଜଇ ବିଭବ		୯୫
ଏହାଙ୍କ ବାହ୍ୟୁଁ ଜାତ ହୋଇ		ହାଟକା ନାମେ ନାମେ ନଦୀ ବହି		୬୭	ତାହାର ଅଧୋଭାଗ ଦେଶେ		ମହାତଳପୁର ପ୍ରକାଶେ		୯୬
ତାର ସଂସର୍ଗୁଁ ଜାତ ହୋଇ		ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହାଟକ ବୋଲାଇ		୬୮	ତହିଁରେ ନାନା ନାଗ ଆଦି		କ୍ରୋଧବଶ ନାମ ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୯୭
ଅସୁରଙ୍କର ବଧୁଗଣ		ତାହାକୁ କରନ୍ତି ଭୂଷଣ		୬୯	କୁହକ କାଳୀୟ ସୁଷେଣ		ତକ୍ଷକ ପ୍ରଧାନ ଏମାନ		୯୮
ବିରୋଚନଙ୍କ ପୁତ୍ର ବଳି		ଅଛନ୍ତି ସୁତଳରେ ମିଳି		୭୦	ସୁଦାର୍ଯ୍ୟକାୟ ବଳବନ୍ତ		ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ପରୀକ୍ଷିତ		୯୯
ଉଦାରଶ୍ରୀବା ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ		ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ତ୍ରିଲୋକ		୭୧	ନିତ୍ୟ ସେ ଗରୁଡ଼ଙ୍କ ଭୟେ		ଉଦବେଗ ହୋଏ ତାଙ୍କ କାୟେ		୧୦୦
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରିୟଭାବ ବହି		ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଗୋସାଇଁ		୭୨	ଦାରା ତନୟ ବନ୍ଧୁ ସଙ୍ଗେ		ବିହାର କରନ୍ତି ସେ ରଙ୍ଗେ		୧୦୧
ଅଦିତି ତହିଁ ଜାତ ହୋଇ		ବଗୁବାମନ ରୂପ ବହି		୭୩	ତାହାର ତଳେ ମହାପାଳ		ଯେ ପୁର ନାମ ରସାତଳ		୧୦୨
ନାନା-ସମ୍ପଦ ତାର ହରି		ପୁଣି ଦୟାକଳେ ମୁରାରି		୭୪	ଦୈତ୍ୟ-ଦାନବ ପତିମାନ		କବଚ କାଳେୟ ହିରଣ୍ୟ		୧୦୩
ଇନ୍ଦ୍ରାଦିପୁର ତହିଁ ବଳି		ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ ବନମାଳୀ		୭୫	ଅତ୍ୟନ୍ତ-ବଳବନ୍ତ ହୋନ୍ତି		ଦେବଙ୍କ ଦ୍ରୋହ ସେ ଚିନ୍ତନ୍ତି		୧୦୪
ପୂଜ୍ୟ ଅଖିଳ ଦେବଙ୍କର		ଅନାଦି-ପ୍ରଭୁ ଯେ ଇଶ୍ୱର		୭୬	ସକଳ ଲୋକର କାରଣ		ମହାପୁରୁଷ ନାରାୟଣ		୧୦୫
ସ୍ୱକର୍ମେ ତାଙ୍କୁ ଆରାଧଣ		ସୁଖେ ସେ ଅଛନ୍ତି ରାଜନ		୭୭	ମହାନୁଭାବ ସେ ଯେ ହରି		ତାହାଙ୍କ ଅତିତେଜେ କରି		୧୦୬
ସେ ସର୍ବବାଜ ଭଗବାନ		ପରମଆତ୍ମା ସୁଷ୍ଟ ବ୍ରହ୍ମ		୭୮	ଗୃହୀତବଳ ସେ ଦାନବେ		ସେ ସ୍ତଳେ ଥାନ୍ତି ଉଦବେଗେ		୧୦୭
ଯେ ତାର୍ଥପଦ ଜଗନ୍ନାଥ		ସକଳ-ଦେଶକାଳ-ପାତ୍ର		୭୯	ଇନ୍ଦ୍ରଦୂତାର ବାକ୍ୟ ଶୁଣି		ନିତ୍ୟେ ଡରନ୍ତି ନୃପମଣି		୧୦୮
ତାହାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାୟୁକ୍ତ ହୋଇ		ସ୍ଥିରମନରେ ଭୂମି ଦେଇ		୮୦	ତାହାର ତଳେଟି ପାତାଳ		ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ନାଗବଳ		୧୦୯
ବିଳସ୍ୱର୍ଗକୁ ଭୋଗ କରେ		ନାନା-ଏଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ବେଭାରେ		୮୧	ବାସୁକି ଆଦି ନାଗବଳ		ଶଙ୍ଖ କୁଳିକ ଯେ କମଳ		୧୧୦
ଯାବଞ୍ଜା ଛଳେ ଯେ ଉପାୟେ		ତହିଁରେ କରି ଦେବରାୟେ		୮୨	ମହାଶଙ୍ଖ ଯେ ଆରାଣ୍ଡେତ		ଧନଞ୍ଜୟ ଯେ ଦେବଦଭ		୧୧୧
ତ୍ରିଲୋକ ବ୍ୟାପିଲେ ଶରୀରେ		ଶେଷ ନରହିଲା ସଂସାରେ		୮୩	ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼		ଯେ ମହାଭୋଗୀ ଅଶ୍ୱତର		୧୧୨
ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି		ଇନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରାତୃଭାବ ଧରି		୮୪	ଏ ଯେତେ ମହାଭୋଗୀମାନେ		ବସନ୍ତି ପାତାଳଭୁବନେ		୧୧୩
ଜନ୍ମିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଠାକୁର		ଯାହା ନିମନ୍ତେ ନୃପବର		୮୫	ପଞ୍ଚ-ସପତ-ଦଶଶିର		ଅନେକ-ଫଣା ତାହାଙ୍କର		୧୧୪
ସେ ସର୍ବଭାବ ଭଗବାନ		ଅଖିଳ-ଗୁରୁ ନାରାୟଣ		୮୬	ଏହାଙ୍କ ମହାମଣିମାନ		ପ୍ରକାଶେ ଆଦିତ୍ୟ ଯେସନ		୧୧୫
ଯାହାର ଦ୍ୱାରେ ଗଦା ଧରି		ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଯେ ଉଭାରି		୮୭	ପାତାଳ ବିବର ତିମିର		ସ୍ୱତେଜେ କରନ୍ତି ଯେ ଦୂର		୧୧୬
ତାହାର ଅଧୋଦେଶେ ଯେହି		ତଳାତଳ ନାମ ବୋଲାଇ		୮୮	ରାଜନ ସପତପାତାଳ		କହିଲୁ ଯେଝା ବାସସ୍ତଳ		୧୧୭
ମୟଦାନବ ଯେ ପୂର୍ବରେ		ଦ୍ରୋହ ଚିନ୍ତିଲା ଚକ୍ରଧରେ		୮୯	ପଞ୍ଚମସୁକ୍ଷେ ଏ ବର୍ଷନ		ସୂଜନେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ		୧୧୮

କୃଷ୍ଣଚରଣେ ମନ ଦିଅ	ସୁଜନେ ନିତ୍ୟେ ଏହା ଗାଅ	୧୧୯
କୃଷ୍ଣପଦାରବିନ୍ଦ ରସ	ସ୍ନେହରେ କର ଏହା ଗ୍ରାସ	୧୨୦
କହଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	ଶ୍ରୀଭାଗବତ ସୁଧାରସ	୧୨୧

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ରାହ୍ଣାଦିସ୍ଥିତିବିଳସ୍ପର୍ଗମର୍ଯ୍ୟାଦା ନିରୂପଣଂ ନାମ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ପାତାଳ ତଳେ ହେ ରାଜନ	ତିରିଶ-ସହସ୍ର-ଯୋଜନ	୧
ତାମସାକଳା ଯେ ବିଶେଷ	ଅନନ୍ତନାମ ପରକାଶ	୨
ଯେ ବିଷ୍ଣୁଅଂଶେ ଜନ୍ମ ହୋଇ	ସଙ୍କରଷଣ ନାମ ବହି	୩
ଅନନ୍ତ ମୂରତି ଠାକୁର	ସହସ୍ରମସ୍ତକ ତାହାର	୪
ତାହାର ଏକଇ ଶିରରେ	ମହାମଣ୍ଡଳ ଅଛି ସ୍ଥିରେ	୫
ଯେ ସୃଷ୍ଟି କରଇ ସଂହାର	ଭୁକ୍ତୁଟି କରିଣ କରାଇ	୬
ଏକାଦଶରୂପ ଯେ ହୋଇ	ସଙ୍କରଷଣ ସେ ବୋଲାଇ	୭
ତିନି ଲୋଚନ ତିନି ଶିର	ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶୂଳଚି ଯାହାର	୮
ଭକ୍ତିରେ ଅହିପତିମାନ	ଯାହାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ବନ୍ଦନ	୯
ଯାହାର ଚରଣକମଳ	ବିରାଜେ ନଖର ମଣ୍ଡଳ	୧୦
ଶିରମଣିରେ ନଖପତ୍ତି	ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଜିଣି ବିରାଜନ୍ତି	୧୧
କୁଣ୍ଡଳ-ପ୍ରଭାରେ ମଣ୍ଡିତ	ଗଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ହୃଷ୍ଟଚିର	୧୨
ତାହାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ	ଚକ୍ଷୁ ନିବେଶନ୍ତେ ଆନନ୍ଦେ	୧୩
ପରମଭକ୍ତି ଯୋଗମତେ	ଉଦିତ ହୋଏ ହୃଦଗତେ	୧୪
ଯାହାଙ୍କୁ ବିବିଧ-ବିଧାନେ	ସେବନ୍ତି ନାଗପତ୍ନୀ ମାନେ	୧୫
ଯେ ଧରେ ରୂପ ମନୋହର	ବିଶୁଦ୍ଧ ଧବଳ ଶରୀର	୧୬
ବିପୁଳ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ତାର	କୁଙ୍କୁମ ଚନ୍ଦନେ ରୁଚିର	୧୭
ହଳମୂଷଳ କରେ ଯାର	କି ଅବା ଦେବା ପଗାନ୍ତର	୧୮

ରଜତ ସ୍ତମ୍ଭ ଭୁଜ ଦୁଇ	ମନ୍ଦସ୍ଥିତରେ ମୁଖ ଶୋହି	୧୯
ମଦ୍ୟେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିତ ସୁଲୋଚନ	ବିସ୍ତାର ଅରୁଣ ବଦନ	୨୦
ସେ ଯେ ଅନନ୍ତ ଭଗବାନ	ଅନନ୍ତ ଗୁଣର ନିଧାନ	୨୧
ସେ ଆଦିଦେବ ଯେ ଈଶ୍ଵର	କ୍ରୋଧକୁ କରିଣ ସଂହାର	୨୨
ଲୋକପାଳନ ନିମନ୍ତରେ	ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ସେ ଠାକୁରେ	୨୩
ଉରଗ ସୁର ଯେ ଅସୁର	ସିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାଧର	୨୪
ଅଶେଷ ମୁନିଗଣ ଯେତେ	ଆନନ୍ଦେ ଯେ ଯାହାର ମତେ	୨୫
ଅପରେ ପାରିଷଦ ଗଣେ	ସେବନ୍ତି ଯାହାର ଚରଣେ	୨୬
ନବତୁଳସୀ ପୁଲ ଶିରେ	ଗନ୍ଧ ଆମୋଦଇ ପ୍ରଖରେ	୨୭
ଗନ୍ଧେ ମଧୁକର ନିକର	ଧ୍ଵନି କରନ୍ତି ମନୋହର	୨୮
ବନମାଳାଏ କଣ୍ଠେ ଧରି	କୁଣ୍ଡଳ ଅତି ମନୋହାରୀ	୨୯
ସୁନ୍ଦର ଭୁଜ ଲମ୍ଫମାନ	ମହେନ୍ଦ୍ରବାରଣ ଯେସନ	୩୦
ଧ୍ୟାନ ଶ୍ରବଣ ଯୋଗସାରେ	ମୁନି ଚିନ୍ତନ୍ତି ଯା ମନରେ	୩୧
କଳିକଲୁଷ କର୍ମଗ୍ରନ୍ଥି	ଅବିଦ୍ୟା ନାଶ ଯେ କରନ୍ତି	୩୨
ଶୁଦ୍ଧା-ଆରତେ ଯେବା ଜନ	ଯେବେ କରଇ ସୁମରଣ	୩୩
ଯେ ଏହା କରନ୍ତି ସକଳ	କରୁଣା ବହେ ଆଦିମୂଳ	୩୪
ଯାହାର ଅନୁଭବମାନ	ନାରଦମୁନି ହେ ରାଜନ	୩୫
ବ୍ରହ୍ମା-ସଭାରେ ବିସ୍ତାରିଲେ	ସକଳେ ଶୁଣି ନିସ୍ତରିଲେ	୩୬
ଯାହାର କଟାକ୍ଷକୁ ପାଇ	ଉପୁଡ଼ି ସ୍ଥିତି ଲୟ ହୋଇ	୩୭
ଯାର ମୂରତି କୃପାମୟୀ	ସତ ଅସତ ଯାର ଦେହୀ	୩୮
ସୁଜନ-ମନ ହରିବାରେ	ମୃଗେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟ ଲୀଳା କରେ	୩୯
ଯାହାର ନାମ ସୁମରଣ	ଶ୍ରବଣ କାର୍ତ୍ତନ ରାଜନ	୪୦
ଘୋର-ଦୁର୍ଗମେ ନର ଥାଇ	ଯେବେ ଆରତେ ସୁମରଇ	୪୧
ଆପଦ ଯାଇ ତାର ଦୂର	ସକଳ-ପାପୁ ହୋଏ ପାର	୪୨
ଆଶ୍ରୟ ହୋଇଲେ ତାହାର	ମୋକ୍ଷକୁ ଲଭେ ସେ ନିର୍ଭର	୪୩
ଭୃଗୋଳ ନାନା ନଦୀ ଗିରି	ଦ୍ଵୀପ ସମୁଦ୍ର ଆଦି କରି	୪୪
ଯାହାର ମସ୍ତକେ ଜଗତ	ସ୍ଥିରେ ଅଛଇ ପରାକ୍ଷିତ	୪୫
ଅତି ବିକ୍ରମ ଯେ ପୁରୁଷ	କେ କହୁଁ ତା ରୂପ ବିଶେଷ	୪୬
ଯେ ଆତ୍ମତନ୍ତ୍ର ଭଗବାନ	ତାର ଅଶେଷ ଗୁଣଗ୍ରାମ	୪୭

ଲୀଳାମାତୁକେ ଏ ସଂସାର		ଯେ ଧରିଅଛି ବିଶ୍ୱଭାର		୪୮
ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭାବ ଯାହାର		ଦୁରିତହାରୀ ସେ ଠାକୁର		୪୯
ଏବେ କହିଲୁ ଜୀବଗତି		କର୍ମରୁ ଯେ ଯାହା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି		୫୦
ଯାହାର ସ୍ଥାନଟି ଯେମନ୍ତ		ସକଳ କରୁଛି ବିଦିତ		୫୧
ଯାହାର ଯେମନ୍ତ ଲକ୍ଷଣ		ଯେ ଧର୍ମ ଯାର ଆଚରଣ		୫୨
ଯେ ଉଚ୍ଚ-ନୀଚ ଜୀବଜନ୍ତୁ		ଯାହାର ଯେ କର୍ମ ଯେହେତୁ		୫୩
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଣନ ଅନୁସାରେ		ସକଳ କହିଲୁ ତୁମ୍ଭରେ		୫୪
ଏବେ କି ତୁମ୍ଭ ଅଭିଳାଷ		ଅପରେ କହିବୁଁ ବିଶେଷ		୫୫
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ		ଅନାଦି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ		୫୬
ସେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣେ ମୋ ମତି		ଅନବରତେ ହେଉ ସ୍ଥିତି		୫୭
କହଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ		ହରିଚରିତ ସୁଧାରସ		୫୮
ସୁଜନେ ଶୁଣ ଦେଇମନ		ଫିଟିବ ଭବର ବନ୍ଧନ		୫୯

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ

ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ଭୂବିବରବିଧି ଉପବର୍ଣ୍ଣନଂ

ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଷଡ୍‌ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ବିଚିତ୍ରଗତି ଲୋକଙ୍କର		ତୁମ୍ଭେ କହିଲ ମୁନିବର		୧
ଏ କଥା ସଂଶୟ ମୋ ମନେ		ଏବେ କହିବା ବିଦ୍ୟମାନେ		୨
ଏବେ କହିବା ଫଳଭାବ		ଯେମନ୍ତେ ତରଇ ଅର୍ଣ୍ଣବ		୩

ଶୁକ ଉବାଚ

ତ୍ରିଗୁଣେ ବିଚିତ୍ର ହୁଅଇ		ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ମନଦେଇ		୪
କର୍ତ୍ତାରମତେ ଫଳଯାଇ		ଶୁଦ୍ଧ-ଅଶୁଦ୍ଧ ବେନି ହୋଇ		୫
ସାଦ୍ୱିକକର୍ମୀ ହୁଏ ସୁଖୀ		ରାଜସକର୍ମୀ ସୁଖୀଦୁଃଖୀ		୬
ତାମସ ଦୁଃଖୀ ଯେ ବିମୁକ୍ତ		ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ବୁଝେ ନାହିଁ ମୁକ୍ତ		୭
ଯେତେ ଅଧର୍ମକାରୀଗଣ		ସଦା ଯେ ତମର ଅଧୀନ		୮

ତମୋଗୁଣଙ୍କ ଏହି ବ୍ରତ		ଲଭନ୍ତି ଫଳ ବିପରୀତ		୯
ସକଳ ଏକଭାବ ହୋଇ		କେବେହେଁ କେହି ନ ଭଜଇ		୧୦
ଏ ଅନନ୍ତରେ ଏବେ ଶୁଣ		ନିଷିଦ୍ଧ ଅଧର୍ମ ଲକ୍ଷଣ		୧୧
ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ବେନି ମତ		ଶୁଦ୍ଧା ଅଶୁଦ୍ଧା ଯେ ବିଦିତ		୧୨
ସମାନ କର୍ମଫଳମାନ		କାହାରି ନୁହଁଇ ରାଜନ		୧୩
ଯେତେ ଅବିଦ୍ୟା କାମ୍ୟକର୍ମ		ଏହା ଲକ୍ଷଣ ପରିଣାମ		୧୪
ଗତି ଯେ ଶତ ଶତ ମତ		ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୁଏ ପରୀକ୍ଷିତ		୧୫
ଏହାର ଗତି ଅଗୋଚର		ବିସ୍ତାରି ବର୍ଣ୍ଣବୁ ଅପର		୧୬

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଭୋ ମୁନି ତ୍ରିଲୋକ ବାହାରେ		ନରକ କିବା ଅନ୍ତରାଳେ		୧୭
କିବା ତ୍ରିଭୁବନ ମଧ୍ୟରେ		କହିବା ସାବଧାନେ ମୋରେ		୧୮

ଶୁକ ଉବାଚ

ସେ ତତ୍ତ୍ୱ ଶୁଣ ତୁ ରାଜନ		କହନ୍ତି ରକ୍ଷି ହୃଷ୍ଟମନ		୧୯
ତ୍ରିଜଗତର ଅନ୍ତରାଳ		ଦକ୍ଷିଣଦିଗେ ମହାପାଳ		୨୦
ଭୂମିର ତଳେ ଜଳପରେ		ଅଗ୍ନିସ୍ତରସଭା ତହିଁରେ		୨୧
ସକଳ ପିତୃଗଣ ଯେତେ		ସ୍ୱଗୋତ୍ର କଲ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ		୨୨
ଯହିଁ ବସନ୍ତି ହେ ରାଜନ		ତହିଁ ଅନ୍ତକ ଭଗବାନ		୨୩
ଅନ୍ତେ ଜୀବକୁ ସେ ନିଅନ୍ତି		ଯମପୁରୁଷେ ଦଣ୍ଡ ଦ୍ୟନ୍ତି		୨୪
ଦୋଷ ଯେ କର୍ମ ଅନୁସରି		ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଯାହା ଥାଇ କରି		୨୫
ଭଗବତ-ଆଜ୍ଞା ଲଂଘିଣ		ବିପଥେ ଯେ କରେ ଗମନ		୨୬
ତାହାଙ୍କୁ ନେଇ ଦଣ୍ଡଧର		ଦଣ୍ଡ ଯେ ଦିଅନ୍ତି ଅପାର		୨୭
ଏକବିଂଶତି ପରକାରେ		ନରକେ ଅଛନ୍ତି ଯହିଁରେ		୨୮
ଯେ ରୂପ ଯେ ନାମ ଲକ୍ଷଣ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		୨୯
ଅକ୍ଷୟ ଯେ ଅସିପତ୍ର		ଶୁକରମୁଖ କାଳସୂତ୍ର		୩୦
ଗୌରବ ମହା ଯେ ନରକ		ଅକ୍ଷତାମିସ୍ର କୁମ୍ଭାପାଳ		୩୧
ତାମିସ୍ର ଯେ କୃମିଭୋଜନ		ସନ୍ଦଂଶ ତପ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣ ନାମ		୩୨
ବଜ୍ରକଣ୍ଠକ ଶାଳମଳ		ବଜ୍ରତରଣୀ ମହାପାଳ		୩୩
ପ୍ରାଣରୋଧ ଯେ ବିଶସନ		ପୂର୍ଣ୍ଣୋଦ ସାରମେୟାଦନ		୩୪

ଅପରେ ଅବୀଚି ରାଜନ		ଲାଳାଭକ୍ଷ ଯେ ଅୟଃପାନ		୩୫
ଶୂଳପ୍ରୋତ ସାର କର୍ଦ୍ଦମ		ଯେବା ରକ୍ଷୋଗଣ ଭୋଜନ		୩୬
ଅବଚନିରୋଧନ ଆର		ଦନ୍ତଶୂଳ ନାମେ ଅପର		୩୭
ସୁତୀମୁଖ ପର୍ଯ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ		ଅଷ୍ଟବିଂଶତି ଏହୁ ନାମ		୩୮
ଏ ଯେ ନରକ ମହାପାଳ		ବିବିଧ ଯାତନାର ସ୍ଥଳ		୩୯
ପରସ୍ତରୀ ଅପତ୍ୟ ଧନ		ଯେ ପ୍ରାଣୀ କରଇ ହରଣ		୪୦
ସେ କାଳପାଶେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ		ଯମର ପୁରେ ଦୁଃଖ ପାଇ		୪୧
ତାମିସ୍ତନରକେ ପଡ଼ଇ		ନାନା ଯାତନା ସେ ଭୁଞ୍ଜଇ		୪୨
କ୍ଷୁଧା-ପିପାସାରେ ପାଡ଼ିତ		ହୋଇ ସେ ଦଣ୍ଡରେ ତାଡ଼ିତ		୪୩
ନାନା ତର୍କନା ଯେ ପ୍ରହାର		ଯେତେ ଯାତନା ଭୟଙ୍କର		୪୪
ପରମକଷ୍ଟ ପାଇ ତହିଁ		କ୍ଷଣକ୍ଷଣକେ ମୋହ ଯାଇ		୪୫
ଅନ୍ଧତାମିସ୍ତେ ଏ ପ୍ରକାରେ		ଯାତନା ପ୍ରାଣୀ ଭୋଗକରେ		୪୬
କପଟେ ପରଦାରା ହରି		ଯେବେ ତାମିସ୍ତ ନ ଉତ୍ତରି		୪୭
ତେବେ ପଡ଼ଇ ସେ ଯେ ତହିଁ		ଯାତନା-ସିନ୍ଧୁରେ ବୁଡ଼ଇ		୪୮
ନଷ୍ଟ ହୁଅଇ ମତି ତାର		ଦୃଷ୍ଟି ନାଶଇ ନୃପବର		୪୯
ମୁହିଁ ମୋହର ଭାବ ବହି		ପ୍ରାଣୀଦ୍ରୋହକୁ ଯେ ଚିନ୍ତଇ		୫୦
କୁତୁହ ପାଇଁ ହିଂସା ବହି		ସେ ପ୍ରାଣୀ ରୌରବେ ପଡ଼ଇ		୫୧
ସେ ଜୀବ ହିଂସକ୍ତି ସଂସାରେ		ତାହାଙ୍କୁ ପର ଯେ ଲୋକରେ		୫୨
ରୌରବ ମୂର୍ତ୍ତି ଜୀବ ହୋଇ		ସେଠାରେ ତାହାଙ୍କୁ ହିଂସଇ		୫୩
ମହାରୌରବ ଏହି ମତ		ଯହିଁ କୁରଜୀବ ବିଦିତ		୫୪
ତହିଁରେ ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପଡ଼ଇ		ରୌରବ-କୁବ୍ୟାଦ ତା ଖାଇ		୫୫
ଯେ ନର ପଶୁପକ୍ଷୀମାନ		ପ୍ରାଣ ଥାଇଁ କରେ ରକ୍ଷନ		୫୬
ରାକ୍ଷସୁଁ ବଳି ସେହି ହୋଇ		କୁମ୍ଭାପାକରେ ସେ ପଡ଼ଇ		୫୭
ତପତ-ତଳକେ ତାହାର		ରକ୍ଷନ ହୁଅଇ ଶରୀର		୫୮
କାଳସୁତ୍ର ନରକ ନାମ		ବିଷ୍ଣୁର ଅୟୁତ ଯୋଜନ		୫୯
ତାପ୍ରମୟ ଯେ ଭୂମିତାର		ଉପରେ ଥାଇ ଯେ ଭାସୁର		୬୦
ଅଧୋଭାଗରେ ଅଗ୍ନିଥାଇ		ଏମନ୍ତ ନରକ ଅଟଇ		୬୧
ଯେ ନର ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା କରେ		ସେ ତହିଁ ପଡ଼ଇ ନିର୍ଭରେ		୬୨
ତପତ-ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଫୁଟଇ		ତହିଁ ସେ ଦଗଧ ହୁଅଇ		୬୩

କ୍ଷଣକେ ଉଠଇ ଲୋଟଇ		ବସଇ ବ୍ୟାକୁଳେ ଧାମଇଁ		୬୪
କ୍ଷୁଧା ପିପାସା ପାତାମାନ		କ୍ଷଣକେ ହୁଏ ଅବେତନ		୬୫
ପଶୁର ଦେହେ ରୋମୟେତେ		ବର୍ଷ ତାବତ ସେହିମତେ		୬୬
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯାତନା ଭୁଞ୍ଜଇ		ସେ ପ୍ରାଣୀ ତହିଁ କତିଥାଇ		୬୭
ଯେ ନିଜ ଧର୍ମପଥ ଛାଡ଼ି		ବେଦବଚନ ନିନ୍ଦେ ହୁଡ଼ି		୬୮
ପାଷଣ ବୋଲି ତାକୁ କହି		ଅସିପତ୍ରରେ ସେ ପଡ଼ଇ		୬୯
ଲୌହମୂର୍ଦ୍ଧଗର ତା ଉପରେ		ପ୍ରହାର କରନ୍ତି ନିର୍ଭରେ		୭୦
ଅଦୋଷେ ଦଣ୍ଡକ୍ତି ଯେ ନରେ		ପାପା ଭୁଞ୍ଜକ୍ତି ତମଘୋରେ		୭୧
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାପାରାଶି ବହି		ଶୂକରମୁଖେ ସେ ପଡ଼ଇ		୭୨
ତହିଁରେ ପୁରୋଇ ନିର୍ଭରେ		ନାନାଆୟୁଧର ପ୍ରହାରେ		୭୩
ଇକ୍ଷୁଦଣ୍ଡର ପ୍ରାୟ କରି		ତାକୁ ପେଷକ୍ତି ଦଣ୍ଡଧାରୀ		୭୪
ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକୁ ସେ ପାଇ		କ୍ଷଣ କ୍ଷଣକେ ମୋହ ଯାଇ		୭୫
ଏ ଯେ ସଂସାରେ ନରଦେହୀ		କ୍ଷୁଦ୍ରପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ପାତା ଦେଇ		୭୬
ହିଂସଇ ଜ୍ଞାନହୀନ ମତେ		ସନ୍ଧାପ ଲଭଇ ତେମତେ		୭୭
ସେ ପ୍ରାଣୀ ପରଲୋକେ ଯାଇ		ଅନ୍ଧକୂପରେ ପଡ଼ିଥାଇ		୭୮
ଯେ ଗ୍ରାସ ନ ବାଣ୍ଟି ଭୁଞ୍ଜଇ		ବାୟସ ତୁଲ୍ୟ ତାକୁ କହି		୭୯
ନରକ ଯେ କୃମି ଭୋଜନ		ନରକମାନଙ୍କେ ଅଧମ		୮୦
ଶତ ସହସ୍ର ଯେ ଯୋଜନ		ଯେ କୃମିକୁଣ୍ଡ ପରିମାଣ		୮୧
ତହିଁ ପଡ଼ଇ ସେହୁ ନର		ଉଗ୍ର-ଯାତନାର ଯେ ଘର		୮୨
କୃମିକୁ ଭକ୍ଷଇ ସେ ଜନ		ତାକୁ ଭକ୍ଷକ୍ତି କୃମିମାନ		୮୩
ଯାବତ କର୍ମ କ୍ଷୟ ନୋହେ		ତାବତ ତହିଁ ସେହୁ ରହେ		୮୪
ବିପ୍ରର ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେ ହରଇ		ସନ୍ଦଂଶେ ପାତା ସେ ଲଭଇ		୮୫
ଅଗମ୍ୟା ସ୍ତ୍ରୀ ଯେ ରମଇ		ତପ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସେ ପଡ଼ଇ		୮୬
ନାରୀ ବା ଅଗମ୍ୟ ପୁରୁଷେ		ଚିତ୍ତ ବଳାଇ ରତି ଆଶେ		୮୭
ତପତ ଲୌହମୂର୍ଦ୍ଧମାନ		ତାକୁ କରାନ୍ତି ଆଲିଙ୍ଗନ		୮୮
ପୁରୁଷ ରୂପ ସ୍ତ୍ରୀ ଗମନ		ସ୍ତ୍ରୀଏ ପୁରୁଷ ବେଭାରେ		୮୯
ଅଗମ୍ୟ ପଶୁବି ଗମନ		କରଇ ପାଷଣ ଜନ		୯୦
ବକ୍ରକଣ୍ଠକଶାଳଳୀରେ		ଆରୋହ କରାନ୍ତି ତାହାରେ		୯୧
ଯେ ରାଜପୁରୁଷ ଅପର		କରନ୍ତି ଧର୍ମସେତୁ ଦୂର		୯୨
ଧର୍ମ ଆଚରେ ଯେହୁ ନର		ତାଙ୍କୁ ହିଂସକ୍ତି ଯେ ପାମର		୯୩

ସେ ଅନ୍ତେ ବଇତରଣୀରେ		ପାପିଷ୍ଠେ ପଡ଼ନ୍ତି ନିର୍ଭରେ		୯୪
ନିରୟ ପରିଖା ଯାହାର		ଏମନ୍ତ ଯେଉଁ ନଦୀବର		୯୫
ତହିଁର ଜଳଜନ୍ତୁମାନ		ପାପୀଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଭକ୍ଷଣ		୯୬
ମୃତୁ ପୁରାଷ ଯେ ଶୋଣିତ		ନଖ ମେଦ ଅସ୍ଥି ବହୁତ		୯୭
ଏଥି ପଡ଼ିଣ ତାପ ପାଇ		ବାସନା କର୍ମ ସୁମରଇ		୯୮
ବୃକ୍ଷଳୀଗମନ ଯେ କରେ		ଶୈତ ଆଚାର ପରିହରେ		୯୯
ନିର୍ଲୁଜ୍ଜିତାବକୁ ବହଇ		ନିତ୍ୟେ ନିୟମକୁ ଛାଡ଼ଇ		୧୦୦
ଅନ୍ତେ ସେ ପୁଣ୍ୟୋଦେ ପଡ଼ଇ		ଶ୍ରେଷ୍ଠା ଯେ ମଳମୃତୁ ଯହିଁ		୧୦୧
ଅତି ବାଉସ ଯେ ଭୋଜନ		ତାହାକୁ ଭୁଞ୍ଜଇ ସେ ଜନ		୧୦୨
ମୃଗୟାବିହାରେ ଯେ ନର		ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ବାରମାର		୧୦୩
ମୃଗାଦି ବାଳପଶୁମାନ		ବହୁତ ମାରନ୍ତି ରାଜନ		୧୦୪
ବିବିଧବାଣେ ଯମଦୂତ		ତାକୁ ପ୍ରହାରନ୍ତି ବହୁତ		୧୦୫
କପଟଯଜ୍ଞେ ଯେହୁ ନରେ		ଦମ୍ଭ ଆଚରି ପଶୁ ମାରେ		୧୦୬
ସେ ଲୋକ ବିଶ୍ଵନ ନାମେ		ନରକେ ପଡ଼ନ୍ତି ସମାନେ		୧୦୭
ପତ୍ନୀକି ରେତକୁ ପିଆଇ		ଯେ ଜନ କାମବଶ ହୋଇ		୧୦୮
ଅମୃତ ରେତ ଯେ କୁଲ୍ୟାରେ		ରେତକୁ ପିଆନ୍ତି ତାହାରେ		୧୦୯
ଯେ ନର ଗୃହେ ଅଗ୍ନି ଦେଇ		କପଟେ ଗରଳ ଭୁଞ୍ଜାଇ		୧୧୦
ସେ ପରଲୋକ ଯେବେ ଯାଇ		ବିବିଧଯାତନା ଭୁଞ୍ଜଇ		୧୧୧
ଉଗ୍ରଦଶନ ଶ୍ଵାନ ଶତ		ତାକୁ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଅବିରତ		୧୧୨
ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ମିଥ୍ୟା ଯେ କହଇ		ଅବୀଚି-ନରକେ ପଡ଼ଇ		୧୧୩
ଅଧକୁ ହୁଅଇ ତା ଶିର		ନରକ ଭୁଞ୍ଜଇ ପାମର		୧୧୪
ଯାହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେଉଁ ଜନ		ସେ ତାଙ୍କ ନ କରେ ବନ୍ଦନ		୧୧୫
କ୍ଷୀରକର୍ଦ୍ଦମେ ସେ ପଡ଼ଇ		ବହୁତ ଯାତନା ଭୁଞ୍ଜଇ		୧୧୬
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ନରମେଧ କରେ		ଦେବତା-ସନ୍ତୋଷ-ପ୍ରକାରେ		୧୧୭
ସ୍ତ୍ରୀ ବାଳକ ପଶୁ ମାରେ		ଡ଼ାକିନୀରୂପେ ସେ ସଞ୍ଚରେ		୧୧୮
ସେହି ବାଳକ-ପଶୁମାନେ		ପ୍ରବେଶି ଯମର ସଦନେ		୧୧୯
ରାକ୍ଷସରୂପକୁ ଆଚରି		ଶୋଣିତ ପିବନ୍ତି ତାହାରି		୧୨୦
ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ରକତ		ଖାଇ ହୁଅନ୍ତି ମଦେ ମତ୍ତ		୧୨୧
ନାଚନ୍ତି ଗାୟନ୍ତି ହରଷେ		ଯେମନ୍ତ ରାକ୍ଷସ-ପୁରୁଷେ		୧୨୨
ବିବିଧ ରଜ୍ଜୁର ପ୍ରକାରେ		ଯେ ନର ଗ୍ରାମ୍ୟଅରଣ୍ୟରେ		୧୨୩

ବିଶ୍ଵାସୀ-ପଶୁଙ୍କୁ ମାରଇ		ସେ ନର ନରକେ ପଡ଼ଇ		୧୨୪
ପାଶେ ବନ୍ଧନ ହୋଇ ସେହି		କ୍ଷୁଧା-ତୃଷ୍ଣାରେ ପୀଡ଼ା ପାଇ		୧୨୫
ବୃକ କୁକୁର ଗୁଧ୍ରଗଣ		ତୃଣରେ କରନ୍ତି ତାଡ଼ନ		୧୨୬
ବିବିଧ-କ୍ଳେଶକୁ ଲଭଇ		ଆପଣା କର୍ମ ସୁମରଇ		୧୨୭
ଉଗ୍ରସୁଭାବ ଯେଉଁ ନରେ		ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଦବେଗ କରେ		୧୨୮
ନନ୍ଦଶୂଳ ଘୋର ନରକେ		ପଡ଼ନ୍ତି ଯାଇ ପରଲୋକେ		୧୨୯
ପଞ୍ଚ ବା ସପ୍ତମୁଖ ଯାର		ଏମନ୍ତ ଦନ୍ଦଶୂଳବର		୧୩୦
ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ		ଭକ୍ଷନ୍ତି ସେ ପାପୀ ଶରୀରେ		୧୩୧
ଯେ ଗର୍ଭଆଦି କଷ୍ଟସ୍ଥଳେ		ପ୍ରାଣୀକି ଥୋଇ ଅବହେଳେ		୧୩୨
ଦ୍ଵାର ରୁକ୍ଷଇ ମୁଦ ଦେଇ		ସେ ନର ନରକେ ପଡ଼ଇ		୧୩୩
ଗର୍ଭେ ପାମରକୁ ଅୁଅନ୍ତି		ମଧୁମଅଗ୍ନି ଦ୍ଵାରେ ଦ୍ୟନ୍ତି		୧୩୪
ପୂର୍ବେ ଯେ ଆସି ଯାଇ ନାହିଁ		ଅତିଥି ଭାବରେ ଆସଇ		୧୩୫
ଗୃହେ ନ ରଖି ତାକୁ ଯେବେ		ଅବଲୋକଇ କ୍ଳୋଧଭାବେ		୧୩୬
କର୍କଶବାକ୍ୟ ତାକୁ କହି		ଅନ୍ତେ ସେ ନରକେ ପଡ଼ଇ		୧୩୭
ବକ୍ରତୁଣ୍ଡ ଯେ ଗୁଧ୍ର କଙ୍କ		କାକ ସହିତେ ଯେବା ବକ		୧୩୮
ଦୀର୍ଘଚଞ୍ଚୁରେ ଚିରି ତାର		ଚକ୍ଷୁ ଖୋଳନ୍ତି ନୃପବର		୧୩୯
ଯେ ଅହଙ୍କାରେ ଛନ୍ଦୁ ହୋଇ		ପ୍ରାଣୀକି କଟାକ୍ଷେ ଚାହିଁଇ		୧୪୦
କୁଟିଳହୃଦୟ ଭାବରେ		ଜୀବର ମନ୍ଦକୁ ଆଚରେ		୧୪୧
ଅନ୍ତେ ସେ ଯାଇ ପରଲୋକେ		ପଡ଼େ ନରକ ସୁରାମୁଖେ		୧୪୨
ତହିଁରେ ପାପୀର ଶରୀର		ପୀଡ଼ନ୍ତି ଯମର କିଙ୍କର		୧୪୩
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ରାଜନ		ଶତଶତ-ନରକମାନ		୧୪୪
ଅଛନ୍ତି ଯମର ସଦନ		ତହିଁ ପାପୀଙ୍କ ନିକସ୍ଥାନ		୧୪୫
ଯେ ଯେତେ କର୍ମ ଆଚରଇ		ସେ ରୂପେ ଫଳ ସେ ଭୁଞ୍ଜଇ		୧୪୬
ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗର ଲକ୍ଷଣ		ଆଗେ ତ କହିଛୁଁ ରାଜନ		୧୪୭
ଏ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଭାଗ ହୋଇ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୋଷ ଏ ବୋଲାଇ		୧୪୮
ପୁରାଣ ଅନୁମାନ କରି		ତୁମ୍ଭରେ କହିଲୁଁ ବିଷ୍ଠାରି		୧୪୯
ଯେ ଭାଗବତ ନାରାୟଣ		ମହାପୁରୁଷ ଭଗବାନ		୧୫୦
ଗରିଷ୍ଠରୂପ ତାହାଙ୍କର		ମାୟାଗୁଣରେ ନୃପବର		୧୫୧
ଯେତେକ ବର୍ଣ୍ଣଲଇଁ ମୁହିଁ		ସକଳରୂପ ସେ ଅଟଇ		୧୫୨
ଯେ ନର ଶ୍ରଦ୍ଧାବନ୍ତ ହୋଇ		ପଡ଼ଇ ଶୁଣଇ ଶୁଣାଇ		୧୫୩

ସେ ସାଧୁଭକ୍ତ ଶୁଦ୍ଧନର		ପରମଆତ୍ମା ଯେ ଈଶ୍ଵର	୧୫୪
ଅଚିନ୍ତ୍ୟରୂପଟି ଯାହାର		ପରମସୁନ୍ଦରୁ ଯେ ପର	୧୫୫
ଅତିସୁନ୍ଦରୁ ସୁନ୍ଦର		ଦେବଙ୍କୁ ଯାହା ଅଗୋଚର	୧୫୬
ସୁଗତି ଲଭଇ ସେ ଜନ		ପରମଶ୍ରେଷ୍ଠ ତା ଜୀବନ	୧୫୭
ଦ୍ଵାପ ବରଷ ନଦୀ ଗିରି		ସର୍ବ ସମୁଦ୍ର ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୧୫୮
ପାତାଳ ଦିଗ ଯେ ନରକ		ଭାଗ ଲକ୍ଷଣ ଯେତେ ଲୋକ	୧୫୯
ଈଶ୍ଵର ସ୍ଥଳ ଯେ ଶରୀର		ଆଶ୍ରୟ ସକଳଜୀବର	୧୬୦
ଏ ସର୍ବ ବିଭାଗ ପ୍ରକାରେ		ଭୋ ନୃପ କହିଲୁ ତୁମ୍ଭରେ	୧୬୧
କହଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ		ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ସୁଧାରସ	୧୬୨
ସାଦରେ ପିଅ ସାଧୁପ୍ରାଣୀ		ତରିବ ଭବତରଙ୍ଗିଣୀ	୧୬୩
ଏ ଯେ ସଂସାର-ସିନ୍ଧୁ-ଘୋର		ଦୁଷ୍ଟଜନରେ ଭୟଙ୍କର	୧୬୪
ପାଦପଲ୍ଲବସୁଗ ଧରି		ସୁଖେ ତରିବ ଭବବୀରି	୧୬୫
ତା ବିନୁ ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ		ତ୍ରାହି କରିବେ ଭାବଗ୍ରାହୀ	୧୬୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମସ୍କନ୍ଧେ ନରକାନୁବର୍ତ୍ତନଂ ନାମ
ଷଡ୍‌ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

